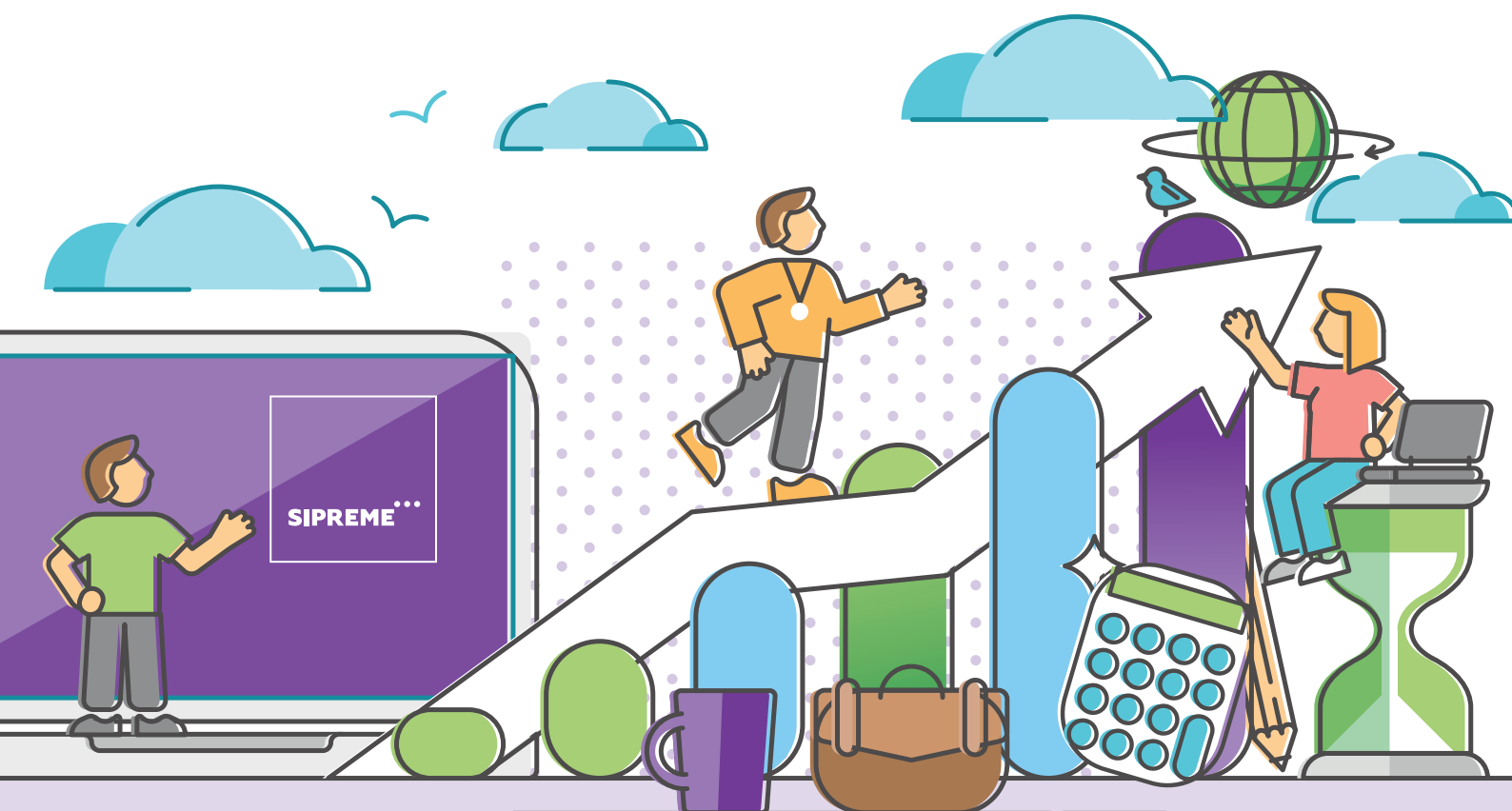

sij

SPONZOR OLIMPIJSKE
REPREZENTANCE SLOVENIJE

sij

Leto 2023 v znamenju premagovanja izzivov in trajnostnega napredka

Na poti do proizvajalca superzlitin

Fokus leta 2023: urejanje delovnega okolja

Organizacijska kultura pospravi strategijo za zajtrk

V najboljših
STVAREH NA SVETU JE
SLOVENSKO
jeklo

INFOGRAFIKA

4 POSLOVANJE V LETU 2023

INTERVJU S PREDSEDNIKOM UPRAVE

8 Leto 2023 v znamenju premagovanja izzivov in trajnostnega napredka

POMEMBNI MEJNIKI

13 Imamo ResponsibleSteel!

NAPREDUJEMO

14 Na poti do proizvajalca superzlitin

PREJEMAMO NAGRADE

18 SIJ Acroni je najboljšo veliko podjetje na Gorenjskem

VLAGAMO TRAJNOSTNO

19 Nova kalilna linija za še boljše furnirske nože

20 Nova pridobitev za livarje pri jeseniškem kontilivu

TRAJNOSTNA VLAGANJA

22 Okolju prijazna »štirikolesnika« v kovačnici

NAPREDUJEMO

23 Odslej kalibriramo tudi termočlene

MARKETINŠKI MOTOR

25 Hempel je naš novi partner v letalskem sektorju

26 SITHERM S353R ima standard NADCA #207-2022

27 Sejmi so mobilna pisarna prodajne ekipe

28 Pestro sejmsko dogajanje 2024

ZNAMO VARNO, ZMOREMO ZDRAVO

30 Fokus leta 2023: urejanje delovnega okolja

34 V Skupini SIJ smo vzpostavili sistem za red in čistočo delovnega okolja

SKRBIMO ZA DIGITALNO VARNOST

37 Ne ujemite se na spletni trnke

NAŠI SODELAVCI

40 Fabrika smo ljudje

42 Trajne spremembe na trgu dela

44 Pogled na slovenske gore je zelo domač

KNJIŽNI KLUB SIJ

47 Organizacijska kultura pospravi strategijo za zajtrk!*

NAŠI PRIHODNI SODELAVCI

49 Predstavili smo se bodočim dijakom

NAŠI SODELAVCI

51 Kadrovska gibanja v v novembru, decembru in januarju

51 Jubilanti v novembru, decembru in januarju

52 Zdravje na delovnem mestu

NAŠI TOP NAJ SODELAVCI (3. DEL)

54 Gašper, Tomaž, Marko in Uroš – več takih sodelavcev si želimo, naj dobri zgledi vlečejo

PRAZNUJEMO SKUPAJ

56 To je tisti z rožami polepšan marčevski dan!

SPONZORIRAMO

58 Jeklena volja na krilih mladosti

60 Aktivno 2024 v družbi ŠD SIJ

62 Sonce, sneg, smučina ... in sijejci

65 Imamo nov olimpijski šport: postani naš sotekmovalec!

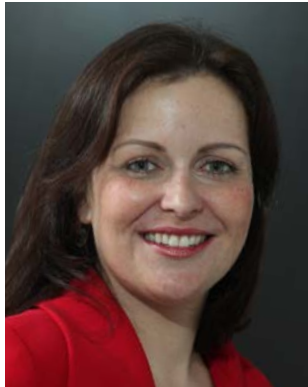
KULTURNA DEDIŠČINA ZA PRIHODNOST

66 Iz preteklosti železa v prihodnost zelenega jekla

OHRANJAMO KULTURNO DEDIŠČINO

68 Stara lokomotiva v novi preobleki

SKOVANO ZA ODKLOP

**ANJA POTOČNIK, glavna in odgovorna urednica,
specialistka za medije in interno komuniciranje, SIJ d.d.**

Vir: <https://www.rtvlo.si/kultura/ime-mi-je-selma-vendar-nisem-iz-bosne/573448>

Delovno okolje v Skupini SIJ postaja vse bolj raznoliko in mednarodno. Vsak novi sodelavec, ki se pridruži naši delovni skupnosti, prinese vanjo svoja znanja, izkušnje in posebnosti. Seveda je to še toliko izraziteje, če prihajajo delavci iz drugih držav in drugih kulturnih okolij. Lahko se vkopljemo po rimljansko in rečemo: »Ko si v Rimu, se obnašaj kot Rimljan!« (originalno v angleščini *When in Rome, do as Romans do*) ter pričakujemo od tujih delavcev neskončno prilagajanje, saj so vendar oni prišli s trebuhom za kruhom na našo sončno stran Alp. To je res. A zavedati se moramo, da jih mi prav toliko potrebujemo, kot potrebujejo oni nas. Verjetno si ne želimo, da bi naše posodobljene proizvodne in druge zmogljivosti zastale, ker nimamo dovolj sodelavcev. Zato je za vse vpletene veliko lažje in predvsem bolj zmagovalno, če prepoznamo, da nova realnost ustvarja bolj odprto, raznoliko ter bogato delovno in življenjsko okolje za vse nas. Pomembno je, da se zavedamo prispevka vsakega posameznika in ga cenimo, ne glede na njegovo ozadje ali poreklo. In da si ne drznemo dvomiti o njegovih sposobnostih. »Vseeno zmorem!« je pomenljivo odgovorila Selma Skenderović, pisateljica, pesnica in slovenistka, ko so jo nekateri znanci pospremili na študij slovenistike z besedami: »Še vedno imaš naglas svojih staršev.«

Naša raznolikost nas bogati, vendar hkrati prinaša tudi potrebo po prilagajanju. To pomeni, da sprejemamo drugačne perspektive, vrednote in načine komunikacije, hkrati pa moramo opolnomočiti sodelavce iz tujine, da razumejo in sprejmejo tudi naš način dela in našo kulturo. Prilagajanje drug drugemu nam omogoča gradnjo trdnih medosebnih odnosov in krepitev timskega sodelovanja. Ko se vsak od nas trudi razumeti in upoštevati potrebe ter pričakovanja drugih, se ustvarja vzajemno spoštovanje in zaupanje. Pomembno je tudi, da si priznamo, da se lahko prilagajanje včasih zdi zahtevno ali neudobno. Vendar je v takšnih trenutkih še toliko bolj pomembno, da ostanemo odprti za dialog in konstruktiven pristop k reševanju morebitnih konfliktov.

V tem času, ko naša skupina postaja vse bolj raznolika z zaposlenimi iz različnih delov sveta, je ključno, da se zavedamo, kako se lahko vsak od nas znajde v vlogi migranta. Morda sicer ne fizično, vendar pa se vsak posameznik sooča z izzivi prilagajanja, razumevanja in sprejemanja drugačnosti. Predstavljajmo si, kako bi se počutili, če bi se znašli v državi ali skupnosti, v kateri nam jezik, običaji in kultura niso znani. Zagotovo bi bilo pomembno, da bi nas tamkajšnji ljudje sprejeli, razumeli in nam pomagali pri integraciji. Enako velja tudi za naše nove sodelavce. Skupaj lahko gradimo skupnost, ki je odprta, vključujoča in spoštljiva do vseh.

INFOGRAFIKA

Mag. Sara Wagner, vodja korporativnega komuniciranja, SIJ d.d.
Foto: arhiv Skupine SIJ

POSLOVANJE V LETU 2023

Skupina SIJ je v letu 2023 ustvarila milijardo evrov prihodkov od prodaje, kar je 23,1 odstotka manj kot leto prej. Dosegli smo 73,3 milijona evrov prilagojenega EBITDA, 7,3-odstotno prilagojeno EBITDA maržo in 18,8 milijona evrov izgube. Neto finančni dolg Skupine SIJ je v letu 2023 ostal na enaki ravni kot v predhodnem letu. Kazalnik NDF/prilagojeni EBITDA znaša 3,2. V infografiki predstavljamo ključne podatke iz poslovanja za leto 2023. Več o dogajanju v preteklem letu pa je povedal Andrey Zubitskiy, v letnem intervjuju.

Iz naše strategije do leta 2025

POSLOVNI CILJI

Do leta 2025 bomo v Skupini SIJ:

- ohranili vodilne tržne deleže v jeklarskih tržnih nišah;
- finančno trdna skupina z dobičkonosnostjo nad povprečjem panoge;
- zaželen delodajalec z zavzetimi zaposlenimi.

Tržni položaj v letu 2023

TOP 3

Smo med tremi vodilnimi proizvajalci orodnih jekel v Evropski uniji (EU). Svoj tržni položaj ohranjamo z lastnimi devetimi produktnimi blagovnimi znamkami.

TOP 3

Ostajamo med tremi največjimi proizvajalci debele nerjavne pločevine v EU.

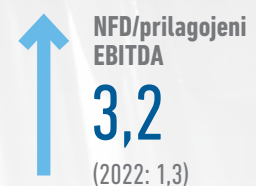
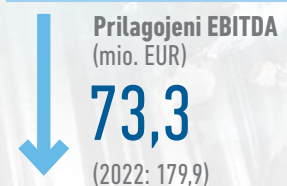
TRAJNOSTNI CILJI

Do leta 2030 bomo glede na izhodiščno leto 2020 lastne emisije ogljikovega dioksida zmanjšali za 51 odstotkov.

Do leta 2026 bo šest družb Skupine SIJ v Sloveniji pridobilo certifikat ISO 45001 za varnost in zdravje pri delu.

Naša **VIZIJA** je doseganje trajnostne rasti in učinkovitosti, in sicer z usmerjenostjo h kupcem, z izdelki z višjo dodano vrednostjo in zavzetimi zaposlenimi.

Naše **POSŁANSTVO** je proizvajati širok nabor jekel in jeklenih izdelkov z upoštevanjem potreb vseh ključnih deležnikov.

Trajnost

Okolje obremenjujemo manj kot 70 odstotkov svetovnih proizvajalcev jekla.

Največji vplivi na slabše poslovanje v letu 2023:

- spremembe v povpraševanju po jeklu in padec industrijske proizvodnje v Evropi,
- povečani stroški energentov,
- enkratni izredni dogodki, med njimi
 - okvara motorja valjavskega ogrodja v družbi SIJ Acroni,
 - poplave na Koroškem.

KLJUČNE INDUSTRIJE

Jekla za zeleni preboj

S svojimi jekli in izdelki ustvarjamo rešitve za tista področja uporabe, ki bodo ključno prispevala k prehodu v nizkoogljično družbo.

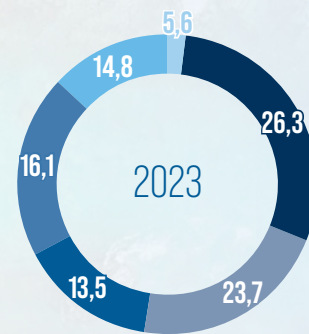
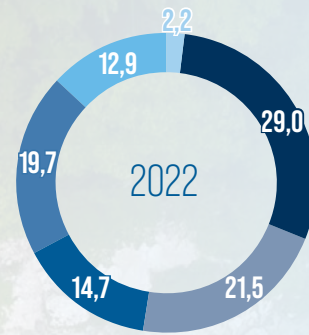
- Zlata inovacija: Družba SIJ Metal Ravne je bila nagrajena za inovacijo specialnih jekel in superzlitin za največji fuzijski reaktor na svetu ITER.

Razvijamo in proizvajamo jekla z nižjim ogljičnim odtisom.

- Zlata inovacija: Družba SIJ Acroni je zlato prejela za jeklo SIMAXX 1100, ki z višjo trdnostjo omogoča izdelavo višjih in tanjših nosilnih stolpov vetrnih elektrarn ter njihovo daljšo življenjsko dobo.

PROIZVAJALEC JEKEL ZA NIŠNE JEKLAJSKE TRGE

- 378.601 t proizvedenega jekla
- 281.250 t izdelkov iz jekla

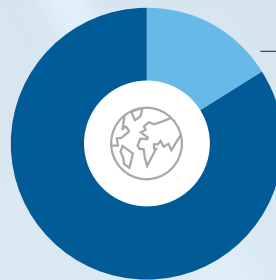

- Nerjavna jekla
- Orodna jekla
- Konstrukcijska jekla
- Specialna jekla
- Elektro jekla
- Drugo

GLOBALNO PRODORNI

V 70 držav sveta je Skupina SIJ v letu 2023 prodajala svoje izdelke.

Smo med največjimi slovenskimi izvozniki.

15,3 % Slovenija

84,7 % Izvoz

8,5 % ZDA

23,1 % Italija

20,7 % Nemčija

27,7 % Preostala Evropa

4,7 % Preostali svet

STRATEŠKO USMERJENE NALOŽBE

62,1 milijona evrov
v letu 2023 smo namenili za naložbe,
od tega 10,3 milijona evrov
za trajnostna vlaganja.

870 milijonov evrov
za naložbe
smo namenili od leta 2007, torej v sedemnajstih letih
sedanje lastniške strukture.

Ključne naložbe v letu 2023

Vrednost
celotne naložbe:

7,82
mio. EUR

Vrednost naložbe
v letu 2023:

2,53
mio. EUR

Program
Noži 2.0
SIJ Ravne
Systems

CILJ:

sodobna, stabilna, varna,
konkurenčna, učinkovita,
digitalizirana in avtomatizirana
proizvodnja s 17,5-odstotno
povečano letno zmogljivostjo

Vrednost
celotne naložbe:

1,8
mio. EUR

Vrednost naložbe
v letu 2023:

0,7
mio. EUR

Predelava peči
Wellman 1 in 2
SIJ Acroni

CILJ:

toplotna obdelava jekel z nižjim
ogljicnim odtisom
Za 40 % nižje specifične porabe
Za 40 % nižje emisije CO₂

Vrednost
celotne naložbe:

18,2
mio. EUR

Vrednost naložbe
v letu 2023:

4,2
mio. EUR

Nadgradnja
linije CRNO
SIJ Acroni

CILJ:

vzpostavitev stabilne proizvodnje visoko
zahtevnih neorientiranih elektroplöčevin
za avtomobilsko industrijo

Vrednost
celotne naložbe:

59,3
mio. EUR

Vrednost naložbe
v letu 2023:

3,86
mio. EUR

Program
Valjarna 4.0
SIJ Metal Ravne

CILJ:

razvoj in povečanje proizvodnje
visoko zahtevnih jekel; spreminjanje
proizvodnega miksa

ODGOVORNA PROIZVODNJA JEKLA

S certifikacijo po zahtevnem standardu ResponsibleSteel se je Skupina SIJ uvrstila med najbolj odgovorne in trajnostne proizvajalce jekla na svetu.

TRAJNOSTNI DOSEŽKI

Za **6,2 %** smo v letu 2020-2023 zmanjšali lastne emisije CO₂ in preseglji načrtovani cilj **2,1 %** glede na izhodiščno leto 2020.

CILJ: do leta 2030 bomo specifične emisije glede na izhodiščno leto 2020 zmanjšali za 51 %.

3 od 6 ključnih družb v Sloveniji deluje skladno z mednarodnim standardom za varnost in zdravje pri delu, za kar so pridobile certifikat ISO 45001.

CILJ: Do leta 2026 bo vseh 6 družb imelo ta certifikat.

ŽIVIMO
KROŽNO
GOSPODARSTVO

KROŽNO GOSPODARNI

Jeklo je najbolj recikliran material na svetu.

78,6 % surovin v našem jeklu je recikliranih.

ZAPOSLENI

3.673

zaposlenih ob koncu leta 2023

43,2

leta
povprečna starost zaposlenih

17,6 % žensk

82,4 % moških

14 ukrepov za usklajevanje zasebnega in poklicnega življenja

smo sprejeli v okviru projekta Družini prijazno podjetje.

Svoj odgovoren odnos do zaposlenih in skupnosti smo v letu 2023 pokazali v času največjih poplav v zgodovini Slovenije.

87 sodelavcem smo pomagali s solidarnostno ali humanitarno pomočjo v skupni vrednosti več kot **170.000 evrov**.

40.000 evrov smo namenili lokalnim organizacijam v prizadetih lokalnih skupnostih.

PARTNERSKO S SKUPNOSTMI

133 prostovoljcev je v okviru

Dneva sodelovanja z lokalnimi skupnostmi 2023 podarilo več kot 270 ur prostovoljnega dela.

Krepimo ugled jekla in stranskih proizvodov kot vsesplošno uporabnih materialov tudi v športu:

- Postavili smo že **22. jekleni poligon za vadbo na prostem**.
- Omogočili smo izgradnjo **dveh novih grbinastih poligonov z uporabo žindre, na Jesenicah in Bledu**.

INTERVJU S PREDSEDNIKOM UPRAVE

Mag. Sara Wagner, vodja korporativnega komuniciranja, SIJ d.d.
Foto: arhiv Skupine SIJ

Leto 2023 v znamenju premagovanja izzivov in trajnostnega napredka

Andrey Zubitskiy, predsednik uprave Skupine SIJ, v letnem intervjuju o poslovanju v preteklem letu

Kako bi v nekaj povedih povzeli leto 2023?

Naša finančna poročila za leto 2023 kažejo na izzive, ki smo jih premagovali v poslovnem okolju, zaznamovanem s spremembami v povpraševanju po jeklu, povečanimi stroški energentov in enkratnimi izrednimi dogodki. Kljub temu smo ohranili tržni položaj in naredili nove odločne korake pri trajnostnem razvoju ter izvedli naložbe in inovacije za zeleni prehod ter povečevanje naše učinkovitosti. Dosegli smo pomembne trajnostne mejnike, kot sta pridobitev certifikata odgovorne proizvodnje jekla ResponsibleSteel ter prva izdaja trajnostnih obveznic, ter izvajali socialne programe za obnovo kakovosti življenja zaposlenih in lokalnih skupnosti po največji naravni nesreči v zgodovini Slovenije.

POSLOVANJE

Kako so se te okoliščine odrazile v našem poslovanju?

Skupina SIJ je v letu 2023 ustvarila eno milijardo evrov prihodkov od prodaje, kar je 23,1 odstotka manj kot leto prej. Dosegli smo 73,3 milijona evrov prilagojenega EBITDA, 7,3-odstotno prilagojeno EBITDA maržo in 18,8 milijona evrov izgube. Neto finančni dolg Skupine SIJ smo v letu 2023 zadržali na enaki ravni kot v predhodnem letu. Kljub spreminjajočim se geopolitičnim okoliščinam poslovanja nam je uspelo zadržati izvoz na visoki ravni in tako smo bili tudi v letu 2023 med največjimi slovenskimi izvozno naravnanimi podjetji. Izvozili smo kar 84,7 odstotka prodaje. Naša največja trga ostajata Nemčija in Italija.

Naša finančna poročila za leto 2023 kažejo na izzive, ki smo jih premagovali v poslovnem okolju, zaznamovanem s spremembami v povpraševanju po jeklu, povečanimi stroški energentov in enkratnimi izrednimi dogodki. Kljub temu smo ohranili tržni položaj in naredili nove odločne korake pri trajnostnem razvoju ter izvedli naložbe in inovacije za zeleni prehod.

Kateri so bili največji izzivi preteklega leta?

Vsako četrletje in tudi polletje je pred nas postavilo drugačen izziv. V prvem četrletju, ko se napovedi analitikov o občutnem znižanju povpraševanja po jeklu niso uresničevale, nam ni uspelo pravočasno prilagoditi proizvodnje.

Za proizvodnjo jekla – in tudi sicer za proizvajalce materialov ter druga energetska intenzivna podjetja v Sloveniji – lani tudi ni bilo primernih ekonomskih pogojev. Soočali smo se z visokimi in nekonkurenčnimi cenami energentov. Zgovoren je podatek, da so bili stroški energentov že drugo leto zapored dvakrat višji v primerjavi s preteklimi leti: z 80 milijonov evrov so narasli na 159 milijonov evrov. Če smo jih v predhodnem letu zaradi visokega povpraševanja lahko uspešno prenašali na kupce, to v letu 2023 ni bilo več mogoče. Trg se je ohladil, že dlje časa prisotna inflacija je povzročila upad povpraševanja. V Evropi, kjer so naši največji izvozni trgi, se je močno skrčila tudi industrijska proizvodnja.

Glede na prvo polletje leta 2022 so bili poslovni rezultati slabši, a še vedno primerljivi z rezultati prvega polletja leta 2021, ki ga lahko označimo za leto z relativno običajnimi poslovnimi okoliščinami. Kaj se je dogajalo v drugi polovici leta?

V drugi polovici leta smo se soočili še z nekaterimi enkratnimi izrednimi dogodki, ki jih nismo mogli predvideti, so pa pomembno vplivali na poslovanje. Če omenim le dva: okvara glavnega motorja valjavskega ogrodja je povzročila zastoj

večjega dela proizvodnje naše največje jeklarske družbe SIJ Acroni. Z ustreznim obvladovanjem izrednega dogodka ter zavzetim timom zaposlenih in zunanjih partnerjev smo popravilo motorja uredili v zgolj treh mesecih in skladno z našim ambicioznim načrtom znova zagnali proizvodnjo. To je bil pomemben dosežek za zaježitev še večje škode, saj bi dobava novega motorja trajala vsaj leto dni.

Dodatne dni izpadle proizvodnje so povzročile še obsežne poplave v Sloveniji, ki so močno prizadele Koroško in naši drugi dve največji družbi ter skoraj polovico zaposlenih v Skupini SIJ. Poplave sicer niso povzročile večjega uničenja naših proizvodnih obratov in opreme, so pa prizadele številne zaposlene, saj niso mogli prihajati na delo. Zaradi uničene lokalne infrastrukture so še danes delno motene tudi logistične poti.

V sedemnajstih letih sedanje lastniške strukture je Skupina SIJ trinajst let poslovala z dobičkom. Kljub slabšim letom smo nekako vedno zasledovali naše strateške cilje. Kako je bilo v preteklem letu?

V letu 2023 smo zadržali vodilne tržne položaje na nižnjih jeklarskih trgih, kar je naš strateški cilj. Skladno z uresničevanjem načrtov o diverzifikaciji prodaje in krepitevi konkurenčnosti v izbranih segmentih metalurgije smo začeli povečevati proizvodnjo jekel za perspektivna zelena področja in razvili nekatera inovativna jekla.

S tem so povezana tudi naša vlaganja, za katera smo v letu 2023 namenili 62,1 milijona evrov, v zadnjih sedemnajstih letih pa že 870 milijonov evrov. Vse naložbe načrtujemo in izvajamo po načelih najboljše razpoložljive tehnologije (BAT – Best Available Technology), zato z vsako naložbo posredno zmanjšujemo tudi vplive našega delovanja na okolje, do leta 2030 pa si želimo razpoloviti naše specifične emisije CO₂.

VLAGANJA IN INOVACIJE

Kam smo vlagali lani?

Med vidnejšimi naložbami smo nadaljevali prenovno linije za toplotno obdelavo neorientiranih elektroplöčevin v SIJ Acroniju, kar nam bo odprlo nove možnosti za izdelavo najbolj kakovostnih elektroplöčevin SIWATT, in sicer za uporabo v elektromotorjih na področju e-mobilnosti. V Skupini SIJ elektroplöčevino izdelujemo po načelih krožnega gospodarstva, iz jeklenega odpadka, zato se pri tem izdelku lahko pohvalimo z enim najnižjih ogljičnih odtisov na svetu. Sprožili smo tudi vse aktivnosti za pridobitev standarda IATF 16949, namenjenega zagotavljanju kakovosti dobaviteljev v avtomobilski industriji.

V SIJ Metalu Ravne smo nadaljevali modernizacijo valjarne, ki je lani praznovala 60 let. Večletni projekt je vreden več kot 59 milijonov evrov ter je namenjen povečanju proizvodnih zmogljivosti, optimizaciji in avtomatizaciji proizvodnih in podpornih procesov s ciljem povečevanja proizvodnje visoko zahtevnih jekel.

Zaveze za doseganje trajnostnih ciljev so z izdajo trajnostnih obveznic postale naša obveznost, ki jo moramo enakovredno finančnim obveznostim izpolnjevati do vlagateljev. V Skupini SIJ trajnost ni le črka na papirju. Je naš poslovni model.

V SIJ Ravne Systems smo nadaljevali projekt Noži 4.0. Cilj je vzpostavitev sodobne, stabilne, varne, konkurenčne, učinkovite, digitalizirane in avtomatizirane proizvodnje industrijskih nožev, s 17,5-odstotno povečano letno zmogljivostjo.

V Načrtu razogljičenja Skupine SIJ do leta 2030 smo predvideli tudi naložbe v trajnost, ki bi po prvih ocenah dosegle vrednost 70 milijonov evrov.

Vrednost naložb, s katerimi neposredno zmanjšujemo vplive na okolje, je v letu 2023 dosegla 10,3 milijona evrov oziroma 16,6 odstotka vseh naložbenih sredstev. Zniževanje lastnih emisij bomo v Skupini SIJ dosegli s posodobitvami

industrijskih peči in gorilniške tehnike, z nadomeščanjem zemeljskega plina z električno energijo, zamenjavo plina z vodikom, izkoriščanjem odvečne toplote in uporabo biomase ter z optimiziranjem proizvodnje z naprednimi orodji.

Najvidnejša tovrstna naložba lani je uvedba novih kisikovih gorilnikov na dveh pečeh Wellman v SIJ Acroniju. Naložba, namenjena toplotni obdelavi, žarjenju in kaljenju jekel, prinaša povprečno letno znižanje porabe zemeljskega plina za 720.488 Sm³ oziroma 39,6 odstotka. V enakem razmerju je tudi znižanje emisij CO₂.

Kakšni pa so naši dosežki v smislu trajnostnega razvoja in inovacij?

V skupini smo izjemno ponosni na dve nacionalni priznanji za inovativnost. Najvišja nacionalna priznanja za inovacije slovenskih podjetij in drugih organizacij vsako leto podeljuje Gospodarska zbornica Slovenije. Zlato priznanje sta lani prejela jeklo SIMAXX 1100, ki z višjo trdnostjo omogoča izdelavo višjih in tanjših nosilnih stolpov vetrnih elektrarn ter njihovo daljšo življenjsko dobo, in inovativno nerjavno jeklo SINOXX 4404 za trenutno najbolj ambiciozen, največji, najzahtevnejši in najdražji projekt na svetu, fuzijski reaktor ITER. S takšnimi dosežki dokazujemo, da ustvarjamo rešitve tudi za tista področja uporabe, ki bodo ključno prispevala k prehodu v nizkoogljično družbo.

TRAJNOST, POMEMBEN ELEMENT PRI FINANCIRANJU

Kako pa vidite zaupanje vlagateljev v našo trajnostno usmeritev?

Vlagatelji za hitrejši zeleni prehod gospodarstva Evropske unije z zelenim financiranjem vse bolj spodbujajo gospodarstvo pri doseganju podnebnih ciljev. Lani so prvič izkazali zaupanje naši trajnostni poslovni usmeritvi in tako smo oktobra uspešno zaključili prvo izdajo triletnih trajnostnih obveznic v skupni nominalni vrednosti 19 milijonov evrov.

Kot podlago za financiranje z značilnostmi trajnostnega razvoja smo v letu 2023 pripravili Trajnostni finančni okvir in Second Party Opinion, mnenje neodvisne organizacije ISS. Skladno s podanim mnenjem sta ključna trajnostna cilja Skupine SIJ glede zmanjšanja emisij ter izpolnjevanja zahtev za varnost in zdravje pri delu ambiciozna, a dosegljiva ter skladna s Strategijo trajnostnega razvoja do leta 2030 in prav tako z Načrtom razogljičenja Skupine SIJ 2020–2030–2050, pripravljenim v letu 2023.

Tako je odslej za financiranje Skupine SIJ poleg dobrih finančnih kazalnikov pomembno tudi doseganje trajnostnih ciljev. Zaveze za doseganje trajnostnih ciljev so namreč z izdajo trajnostnih

obveznic postale naša obveznost, ki jo moramo enakovredno finančnim obveznostim izpolnjevati do vlagateljev. V Skupini SIJ trajnost tako ni le črka na papirju. Je naš poslovni model.

ODGOVORNA PROIZVODNJA JEKLA

Vašo trditev, da je trajnost globoko umeščena v naš poslovni model, je prav v času priprave tega intervjuja potrdila vesela novica, da smo prejeli certifikat ResponsibleSteel.

Na ta mejnik v zgodovini Skupine SIJ smo se začeli pripravljati leta 2022, ko smo postali člani ResponsibleSteel, prve globalne pobude za standardizacijo in certifikacijo odgovornih in trajnostnih praks v jeklarstvu. Celotno leto 2023 je bilo izjemno intenzivno. Prepričan sem, da je bila v aktivnosti v povezavi s tem vključena velika večina zaposlenih, za kar se vsem lepo zahvaljujem. Posebno pa jedrnemu timu s področij kakovosti, trajnosti in korporativnega vodenja, ki je intenzivno in na vseh ravneh skrbel za to, da danes vsi skupaj lahko rečemo, da se uvrščamo med najbolj odgovorne in trajnostne proizvajalce jekla na svetu. Ponosen sem, da smo imetniki certifikata ResponsibleSteel.

Medtem ko bo večina evropskih in svetovnih proizvajalcev jekla šele prešla na bolj trajnostno proizvodnjo jekla, v Skupini SIJ že delamo po načelih krožnega gospodarstva. Uvrščamo se med sodobne reciklažne jeklarne, v katerih proizvodnja jekla temelji na uporabi sekundarnih surovin. Takšni jeklarji v povprečju povzročamo skoraj štirikrat manj ogljikovega dioksida kot integralne jeklarne, ki za proizvodnjo jekla uporabljajo naravne vire, rudo.

Zahtevni standard ResponsibleSteel bo naša motivacija, da bomo pri tem vsak dan še boljši. Pri poslovanju jeklarskih podjetij namreč upoštevamo vse tri vidike ESG: upravljaljskega, okoljskega in družbenega, nanaša se na širši vpliv podjetja na družbeno okolje, tako znotraj organizacije kot širše, v skupnosti.

DRUŽBENI VIDIK POSLOVANJA

Dotakniva se še družbenega vidika našega poslovanja. Kako se Skupina SIJ odziva na družbene izzive in odgovornost do zaposlenih ter lokalnih skupnosti?

Svoj odgovoren odnos do zaposlenih in skupnosti smo v letu 2023 pokazali v času največjih poplav v zgodovini Slovenije. Zaposlenim, ki so jih prizadele poplave, je Skupina SIJ izplačala solidarnostno pomoč, prejeli pa so tudi humanitarna sredstva, ki so jih prispevali tako zaposleni kot tudi družbe v skupini, saj so se zaradi tega odpovedale poslovnemu obdarovanju. Zaposleni

so bili deležni tudi psihološke pomoči. Za odpravljanje posledic poplav so družbe Skupine SIJ z donacijami pomagale tudi lokalnim skupnostim.

V letu 2023 smo se glede na poslovne zmožnosti ponovno odzvali tudi na zviševanje cen življenjskih stroškov v Sloveniji in v okviru socialnega dialoga dosegli dogovor o dvigu osnovnih bruto plač zaposlenih po kolektivnih pogodbah v proizvodnih družbah od 8,5 do 12,1 odstotka glede na različne višine povprečnih osnovnih bruto plač v posameznih družbah.

Ob prejemu osnovnega certifikata Družini prijazno podjetje smo se zavezali k uvedbi 14 aktivnosti za lažje usklajevanje poklicnega in zasebnega življenja zaposlenih. Nekaj ukrepov smo že uvedli v letu 2023.

Kako pa smo nadgradili svoja dosedanja prizadevanja za dobre odnose z lokalnimi skupnostmi v letu 2023?

Iz skupnosti smo prejeli več pohval in zahval za naš odziv v času poplav. Povezujemo pa se tudi skozi trajnostne projekte. V mrežo trajnostne infrastrukture za kakovostno in aktivno preživljanje prostega časa smo dodali že dvaindvajseti jekleni poligon za vadbo na prostem, ki je plod lastnega razvoja in izdelave. Z donacijo žindre, certificiranega stranskega proizvoda jeklarske industrije, smo omogočili izgradnjo dveh novih grbinastih poligonov in s tem prispevali k dvigu kakovosti bivanja v lokalnih skupnostih, v katerih delajo in živijo tudi naši sodelavci.

ZAKLJUČNE MISLI

Pogovor sva počasi pripeljala h koncu. Prosim, podajte nekaj zaključnih misli.

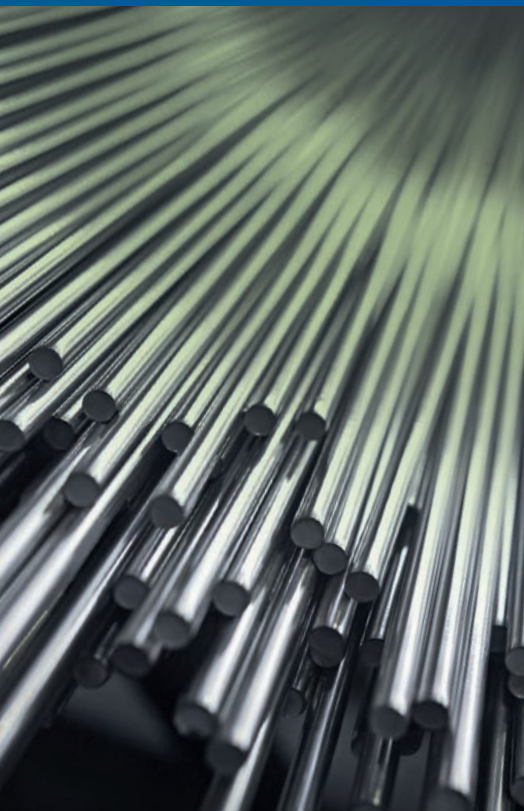
V letu 2023 smo se v Skupini SIJ spopadli z različnimi izzivi, ki so vplivali na naše poslovanje. Kljub nižjim proizvodnim količinam in prihodkom smo ohranili tržni položaj ter se zavezali nadaljnjemu trajnostnemu razvoju. Z nenehnimi naložbami, inovacijami, trajnostnimi praksami in odgovornostjo do vseh deležnikov smo gradili temelje za uspešno prihodnost.

V prihodnosti bomo še naprej zasledovali naše strateške poslovne in trajnostne cilje, povečevali proizvodnjo jekel za perspektivna zelena področja ter skrbno upravljali z viri in okoljskimi vplivi naše dejavnosti. Z zavezanostjo odgovornemu poslovanju in trajnostnemu razvoju si bomo še naprej prizadevali biti zgled v industriji ter ustvarjati vrednost za vse naše deležnike.

Zahvaljujem se vsem zaposlenim, posebno lepo pa jedrnemu timu s področja kakovosti, trajnosti in korporativnega vodenja, ki je intenzivno in na vseh ravneh skrbel za to, da danes vsi skupaj lahko rečemo, da se uvrščamo med najbolj odgovorne in trajnostne proizvajalce jekla na svetu. Ponosen sem, da smo imetniki certifikata ResponsibleSteel.

Smo med najbolj odgovornimi in trajnostnimi proizvajalci jekla na svetu. Imamo **ResponsibleSteel!**

sij | skupina

 ŽIVIMO
KROŽNO
GOSPODARSTVO

POMEMBNI MEJNIKI

Mag. Sara Wagner, vodja korporativnega komuniciranja, SIJ d.d.
Foto: arhiv Skupine SIJ

Imamo ResponsibleSteel!

Skupina SIJ se uvršča med najodgovornejše in najbolj trajnostne proizvajalce jekla na svetu. To dokazuje tudi certifikacija po zahtevnem standardu ResponsibleSteel, ki smo jo uspešno zaključili v začetku aprila.

V postopek certificiranja je bilo vložena veliko napora in vključenih veliko timov Skupine SIJ. Vsem se zahvaljujemo za trdo delo. Pridobitev certifikata ResponsibleSteel je velik mejnik in dosežek Skupine SIJ in je delo vseh nas.

Temu pomembnemu mejniku se bomo s poglobljeno vsebino poklonili v naslednji izdaji revije SIJ.

NAPREDUJEMO

Monika Žvikart,
specialistka za
korporativno
komuniciranje,
SIJ Metal Ravne

Katja Mramor
Krumpak, vodja
internega
komuniciranja,
SIJ d.d.
Foto: Dobran Laznik,
Barbara Reya, arhiv
SIJ Metal Ravne

Na poti do proizvajalca superzlitin

Povezali smo strokovnjake in tehnološke postopke obeh jeklarskih družb ter začrtali pot Skupine SIJ do proizvodnje superzlitin. S tem ambiciozno stopamo naprej po začrtani strateški razvojni poti nišnega proizvajalca za najzahtevnejše kupce in namene. Projektna pisarna za raziskovalno-razvojne projekte Skupine SIJ je za ta tehnološki in kakovostni preskok povezala znanje, procese in izkušnje družb SIJ Acroni in SIJ Metal Ravne s področij razvoja, tehnologije, prodaje in marketinga. Povezani smo močnejši ter pripravljeni na novo razvojno stopničko in nove trge.

V družbah Skupine SIJ smo nekatere tehnološko in kakovostno izredno zahtevne superzlitine nekdanje proizvajali. SIJ Acroni je v preteklosti že usvojil tehnologije proizvodnje v jeklarni, valjanja slabov in toplotne obdelave ter tržil superzlitine Alloy800, 800 H in 825, vendar pa je proizvodnjo zaradi različnih okoliščin na trgu in zaradi ne-usvojene tehnologije ukinil. Tudi SIJ Metal Ravne ima izkušnje s predelavo (kovanjem in valjanjem) širokega spektra superzlitin.

Zaradi potreb po različnih kvalitetah in dimenzijah produktov iz superzlitin, zaznanih na trgu v obeh družbah v zadnjem obdobju, in skladno s strategijo Skupine SIJ je ponovno dozorela ideja o proizvodnji visoko zahtevnih superzlitin in s tem o vstopu na nov nišni trg.

Na temeljih sinergij Skupine SIJ

Skupnih rešitev za vstop na trg nikljevih zlitin se je ob zunanji podpori Inštituta za kovinske materiale in tehnologijo (IMT) ter Tehnološkega centra Livarstvo lotila interna multidisciplinarna

projektna skupina, ki jo sestavljajo strokovnjaki iz družb SIJ d.d., SIJ Acroni in SIJ Metal Ravne s področij razvoja in raziskav, proizvodnje in tehnologije ter marketinga in prodaje. Sodelovanje obeh družb je ključno za vstop na precej zaprt nišni trg proizvajalcev tega zahtevnega segmenta zlitin z visoko dodano vrednostjo.

Prvi cilj sta bila pretalitev šarže v SIJ Metalu Ravne in nadaljnja predelava do faze valjanega produkta različnih debelin iz prekovanega slaba v SIJ Acroniju. Drugi cilj pa je izdelava gredice in valjanih produktov v SIJ Metalu Ravne. Tako kupcem lahko ponudimo celoten spekter produktov, ki jih skupaj lahko zagotavljata jeklarski družbi: ploščati program, dolgi program in odkovke. Konec januarja smo v SIJ Metalu Ravne uspešno ulili poskusno šaržo superzlitine SIPREME 800. Do končnega izdelka bo po ulitju sicer potrebnih še ogromno procesnih in kontrolnih korakov, ki so se začeli februarja v SIJ Metalu Ravne in marca v SIJ Acroniju. Več o proizvodnih korakih in široki ekipi vključenih sodelavcev pa v prihodnji številki revije.

Naša strateška usmeritev: Skupina SIJ je eden vodilnih proizvajalcev nerjavnih in specialnih jekel v Evropi za nišne jeklarske trge.

NIŠNI TRGI

Usmerjenost na
specializirane
nišne trge

Uveljavljene blagovne
znamke – deset produktnih
blagovnih znamk ter štiri
blagovne znamke končnih
proizvodov in storitev

Nišne industrije:

letalska
nafta in plin
energetika

O pomenu superzlitin za Skupino SIJ s strateško-razvojnega vidika smo povprašali dr. Danijela Mitrovića, vodjo projektne pisarne za raziskovalno-razvojne projekte v Skupini SIJ:

Kako kompleksen je projekt izdelave superzlitine SIPREME 800? Kakšna je vloga projektne pisarne za raziskave in razvoj? Kako ste povezali različne oddelke? Gre za odličen primer celostnega sinergijskega projekta, pri katerem smo s podporo širšega in ožjega vodstva matrično združili moči več oddelkov največjih dveh družb Skupine SIJ ter tudi s pomočjo zunanjih strokovnjakov in partnerjev izdelali premium produkt. Z lastniki raziskovalno-razvojnih procesov

po družbah aktivno sodelujemo pri snovanju, pripravi, zagonu, izvajanju, spremljanju, nadzoru ter kasneje tudi pri zaključevanju strateških raziskovalno-razvojnih projektov.

Zakaj je ta raziskovalno-razvojni projekt tako pomemben za Skupino SIJ? V kakšen krog proizvajalcev stopamo s tem? Raziskovalno-razvojni projekt ima večplasten pomen, saj ne le širi paleto produktov z večjo dodano vrednostjo, kar je ključno za nišne proizvajalce, temveč tudi omogoča ponoven vstop družb na trg nikljevih zlitin z odmerjenimi in premišljenimi koraki. Gre tudi za obsežen industrijski test, ki povezuje različne tehnologije, sodelavce in procese več družb, s katerim pripravljamo teren za prihodnje sinergijske projekte.

Kakšni so izzivi in kako ste zadovoljni z rezultati projekta do zdaj? Izzivov pri tako kompleksnih projektih je vedno veliko, vendar smo jih s pozitivnim odnosom in sistematičnim pristopom uspešno reševali. Delno nam je že uspelo predelati eno šaržo do končnih ploščatih dimenzij, pri čemer so rezultati trenutno boljši od pričakovanj, prav tako ni bilo nepredvidenega odpadanja kljub dodatnim procesnim postopkom. Pričakujemo, da bomo na podlagi ugotovitev iz prve faze projekta lahko izdelali novo šaržo z izboljšano stroškovno učinkovitostjo.

Uporabili bomo alternativne materiale in postopke izdelave, nato pa končni material predelali v dolgi ali kovani program družbe SIJ Metal Ravne. Do zaključka usvajanja SIPREME 800 je tako še kar nekaj korakov.

Kaj bo ključno za uspešno nadaljevanje projekta in proizvodnjo na tem segmentu?

Menim, da bosta ključnega pomena za uspešno nadaljevanje projekta izdelava produktov po konkurenčnih cenah in nadalje seveda odziv trga. Gre za ponovno osvojen prvi korak na naši poti vstopa Skupine SIJ na trg Ni-zlitin. V prihodnje nas vsekakor čaka zanimiva pot, polna novih produktov iz programa superzlitin.

Kaj vas osebno navdušuje pri tem projektu?

Osebno me navdušuje priložnost sodelovanja z množico izjemnih, motiviranih in predanih posameznikov. Veseli me, da s tem projektom odpiramo pot prihodnjim projektom z nadgrajenimi aplikativnimi vrednostmi. Verjamem, da bodo ta in podobni sinergijski projekti učinkovali kot pospeševalec nadaljnjih transformacij naših družb in bodo naši produkti zaživel na področjih, ki zahtevajo materiale z izboljšano obrabno obstojnostjo ter materiale za napredne fuzijske reaktorje, letalsko industrijo in morda celo vesoljsko industrijo.

Skrbno pripravljene legure pred pretaljevanjem prve šarže

Pri ulivanju ingotov je potekalo vse po načrtu.

Pretalitev prve šarže
v SIJ Metalu Ravne

Dosegamo cilj vedno višje dodane vrednosti naših izdelkov

Pri tem zahtevnem in pomembnem razvojnem projektu Skupine SIJ je ključ do uspeha v sodelovanju. Poleg izmenjave znanja in izkušenj le v sodelovanju obeh jeklarskih družb lahko kupcem ponudimo izdelke različnih tehnoloških poti. Konkurenti običajno zagotavljajo eno tehnološko pot, Skupina SIJ pa si s fleksibilnostjo in kombinacijo različnih proizvodnih procesov obeh družb (valjanje in kovanje itd.) ter s kratkimi dobavnimi roki, ki jih lahko ponudimo kot majhna jeklarna v svetovnem merilu, lahko odpre vrata do najzahtevnejših kupcev. Superzlitine dosegajo visoko dodano vrednost na nižnih trgih, kjer 20 največjih proizvajalcev obvladuje več kot 80 odstotkov trga. Med konkurenčnimi proizvajalci prevladujejo evropski, ameriški in japonski jeklarji.

Za industrije, v katerih so potrebni materiali, ki zdržijo visoke temperature

Na izjemne lastnosti superzlitin se zanašajo mnoge industrije, denimo energetska, kemična, letalska in jedrska industrija, na primer pri toplotnih izmenjevalnikih v jedrskih elektrarnah. Material je pogost tudi v različnih napravah in predmetih, ki jih ljudje uporabljamo vsak dan, kot so mobilni telefon, oprema za pripravo hrane, medicinska in laboratorijska oprema, farmacevtski izdelki in gradbeni materiali. Superzlitine je mogoče reciklirati in so med najbolj recikliranimi materiali po vsem svetu, s čimer zvesto sledimo načelom krožnega gospodarstva in trajnostnega razvoja.

O pomenu superzlitin za Skupino SIJ s prodajnega vidika smo povprašali mag. Dušico Radjenović, izvršno direktorico za prodajo v Skupini SIJ:

Kako se superzlitine umeščajo v naš prodajni portfelj?

Vključitev superzlitin v prodajni asortiment Skupine SIJ je eden izmed smelih korakov na poti povečevanja deleža teh-

nološko zahtevnih in visoko profitabilnih jeklarskih izdelkov v celotnem prodajnem portfelju izdelkov Skupine SIJ. Pomenijo nadgradnjo nerjavnega prodajnega programa s ciljem povečevanja dobičkonosnosti ter nadomeščanja manj dobičkonosnih standardnih »commodity« jeklarskih izdelkov, pri katerih je azijska konkurenca iz leta v leto večja ter so pritiski na zniževanje prodajnih cen najizrazitejši.

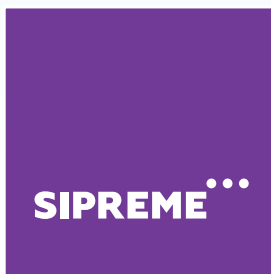
Kako velik je trg superzlitin?

Superzlitine sodijo v vrh prodajne piramide. Svetovna poraba superzlitin je v letu 2022 dosegla 360 tisoč ton, od tega se jih v EU porabi okoli 32 odstotkov, v ZDA, ki je za nas poleg EU najpomembnejši izvozni trg, 38 odstotkov in v Aziji približno 30 odstotkov. Upoštevač naše obstoječe tehnološke proizvodne možnosti in omejitve, ocenjujemo, da je globalni tržni potencial, ki ga lahko z našim naborom izdelkov pod blagovno znamko Sipreme osvojimo, velik približno 60 tisoč ton.

Kakšnim kupcem oziroma katerim industrijam bomo lahko ponudili naše izdelke iz superzlitin?

Z izkoriščanjem tehnoloških sinergij in komplementarnosti znotraj jeklarskih družb je to odlična kombinacija ploščatega in dolgega oziroma paličastega nerjavnega programa. Običajno se superzlitine tržijo v tanjših debelinah (do približno 25 mm debeline) in manjših količinah, prav tako so prodajni kanali pretežno bolj vezani na končne porabnike in ne na trgovce. Proces prodaje je vezan tudi na zahteven proces potrjevanja oziroma certificiranja dobavitelja.

Superzlitine so primerne za najširšo uporabo v zahtevnih industrijah, kot so letalska industrija, energetski sektor, industrija ogrevalnih sistemov, petroke-mija in proizvodnja vodika. Superzlitine namreč odlikujejo odlične lastnosti pri zelo visokih temperaturah in podaljšana življenjska doba pri konstantnih obremenitvah, ki je, odvisno od uporabe, lahko tudi precej daljša.

Naša superzlitina pod blagovno znamko SIPREME 800

Incoloy 800 (komercialno ime Special Metals Corp) je na trgu dobro znana zlitina, katere laboratorijski razvoj se je začel že v petdesetih letih prejšnjega stoletja in se kasneje nadaljeval skozi različne kvalitete/izvedenke 800H in 800HT (rahla modifikacija kemijske sestave, ki izboljša mehanske lastnosti ter korozijske odpornosti predvsem pri povišanih temperaturah). Prav izvedenke H/HT smo se lotili v Skupini SIJ in jo komercialno poimenovali SIPREME 800 (= Incoloy 800).

Razvojna pot, ki smo jo v Skupini SIJ s tem prehodili v smislu kakovosti, lastnosti in področij uporabe ter vrednosti izdelkov:

Superzlitina SIPREME 800 ima visoko, 30-odstotno vsebnost niklja, še vedno pa v sestavi prevladuje železo. Naslednji razvojni korak bo proizvodnja bolj legiranih nikljevih zlitin, v katerih prevladuje delež niklja nad drugimi elementi.

PREJEMAMO NAGRADE

Mag. Sara Wagner, vodja korporativnega komuniciranja, SIJ d.d.

Foto: Primož Lavre

SIJ Acroni je najboljšše veliko podjetje na Gorenjskem

Na Brdu pri Kranju so na slavnostnem dogodku ob zaključku izbora Slovensko podjetje leta razglasili zmagovalce oziroma najboljša slovenska podjetja po regijah. Za najboljšše veliko podjetje na Gorenjskem je bil razglašen SIJ Acroni.

Izbor najboljših podjetij je potekal v organizaciji lokalnih medijev in partnerstvu s Prvo bonitetno agencijo Ebonitete.si. Strokovna žirija, sestavljena iz predstavnikov Gospodarske zbornice Slovenije, analitika Prve bonitetne agencije Ebonitete.si ter predstavnikov uredništev medijev, je uspešnost podjetij presojala na podlagi javno dostopnih podatkov o poslovni uspešnosti za leto 2022. Pri tem so upoštevali kar 15 izbranih finančnih kriterijev, ki jih lahko razdelimo v štiri sklope: kazalniki donosnosti, kazalniki finančne moči, kazalniki družbene relevantnosti v regiji ter dinamika sprememb v poslovanju med letoma 2021 in 2022.

V imenu družbe SIJ Acroni je priznanje prevzel mag. Branko Žerdoner (drugi z leve), glavni direktor SIJ Acronija.

STEBER SLOVENSKEGA GOSPODARSTVA

acroni • metal ravne • ravne systems
suz • niro wenden • griffon & romano
americas • odpad pivka • dankor
metal eko sistem • top metal • zip center

V najboljših
STVAREH NA SVETU JE
SLOVENSKO
jeklo

VLAGAMO TRAJNOSTNO

Egidij Hudrap, razvojni inženir za toplotno obdelavo, SIJ Ravne Systems
Foto: Arhiv SIJ Ravne Systems

Nova kalilna linija za še boljše furnirske nože

Nova kalilna linija je predzadnja izmed naložb v okviru projekta Noži 2.0 v SIJ Ravne Systems. Z njim smo pomembno posodobili in nadgradili strojni park ter tako lažje izkoristili potencial in znanje, s katerim smo si na vse bolj konkurenčnem in zahtevnem trgu izborili prostor kot eden najboljših nožarjev na svetu. Pridobitev sestoji iz predgreвне peči z zalagalnim vozom in kalilne peči. Namenjena je kaljenju nožev za rezanje in luščenje furnirja ter kaljenju drugih nožev, vodil in letev.

Najpomembnejši del peči je njeno dno, izdelano iz posebnih keramičnih plošč, ki zagotavljajo maksimalno ravnost nožev na temperaturi avstenitizacije. Izboljšana ravnost poveča prihranke pri času popuščanja, kar zmanjša porabo električne energije. Stari predgreвна in kalilna peč sta bili namreč zelo slabo izolirani, ogrevanje je bilo izvedeno z električnimi spiralami, izgubilo se je veliko energije. Dno stare kalilne peči je bilo kovinsko, zato je bila ravnost nožev izredno slaba, to pa je povzročalo precej težav našim kupcem.

Zmanjšuje se tudi število reklamacij furnirskih nožev, pri katerih sta vzrok razogljivenost in neravnost rezine. Zaradi izjemno dobre izolacije obeh peči smo bistveno zmanjšali tudi porabo električne energije. Zmanjšali so se tudi zastoji zaradi okvar peči, saj ogrevanje poteka z električnimi grelniki v sevalnih ceveh. S tem smo zmanjšali tudi stroške vzdrževanja.

V prihajajočih mesecih v proizvodnem programu Noži pričakujemo še dobavo nove vakuumske peči ter, če bo mogoče, še centralni odsesovalni sistem na brušenju, maja pa bomo v obratovanje predali briketirko, s katero bomo začeli briketirati brusni mulj.

Z novo kalilno linijo gremo v korak s časom, saj smo povečali kapaciteto kaljenja in kakovost furnirskih nožev, obenem pa zmanjšali specifično porabo energentov in skrajšali čas procesa toplotne obdelave.

Nova kalilna linija je računalniško vodena in povezana v naš informacijski sistem.

Lastna toplotna obdelava je več kot pomembna za program, kot so industrijski noži. Če želimo biti konkurenčni, moramo biti odvisni od svojih kapacitet in znanja naših sodelavcev (know how). Nova kalilna linija ni le unikaten izdelek, temveč je plod sodelovanja med proizvajalcem kalilne linije ter našimi razvojnimi inženirji in operaterji na liniji. Stara kalilna linija je bila pred več kot 50 leti namensko izdelana za kaljenje furnirskih nožev iz bimetalnega materiala. V svoji dobi delovanja – kaljenja pa je žal linija postala neproduktivna, energetske neučinkovita in nenatančna za izdelavo furnirskih nožev. Zato smo v okviru projekta Noži 2.0 nakup te linije postavili kot prioriteto, saj smo imeli ob zastojih vedno ogromen izpad, ki ga nikakor ni bilo mogoče nadomestiti, oziroma smo morali toplotno obdelavo izvesti v kooperaciji.

Mag. Tilen Ravlan, vodja proizvodnega programa Noži

 VLAGAMO TRAJNOSTNO

Luka Novak,
asistent vodje
obrata, Vzdrževanje,
SIJ Acroni
Foto: Luka Novak in
Andrii Bugash

Nova pridobitev za livarje pri jeseniškem kontilivu

Na napravi za kontinuirano vlivanje jekla v Jeklarni SIJ Acronija sta bila med decembrskim glavnim remontom dokončana montaža in zagon novega manipulatorja za zaščitne cevi livnih ponovc. S tem sta bila storjena pomemben prvi korak pri posodobitvi in avtomatizaciji platforme kontiliva ter znaten premik pri izboljšanju varnosti livarjev.

Proces vlivanja na kontilivu se prične, ko livna ponovca na vrtljivi stolp z livnim žerjavom prenese 90 t taline. Ob začetku vlivanja skozi šobo na drsnem zapiralu talina »zapusti« ponovco na njenem dnu. Na šobo je nataknjena zaščitna cev iz korundnega grafita, ki lahko nekaj ur zdrži temperature do 1700 °C. Cev poleg usmerjanja toka jekla omogoča tudi zaščito proti oksidaciji jekla zaradi zunanje atmosfere.

Manj ročnega dela, več varnosti

Zaščitne cevi so se pred novo pridobitvijo na izlivne šobe livnih ponovc nameščale z ročnim manipulatorjem na vsakem od dveh vozov za vmesne ponovce. Operacijo sta izvajala dva delavca, saj je bilo treba po namestitvi zaščitne cevi na šobo na drugi konec manipulatorja nataktni še 75 kg težko utež, ki med vlivanjem ustvarja

potrebno silo povezave sedeža zaščitne cevi na ustje šobe. Livarji, ki so upravljali ročni manipulator, so našteje postopke izvajali ob začetku vlivanja, v neposredni bližini taline; bodisi ob njenem izstopu iz livne ponovce bodisi med njenim brizganjem v vmesno ponovco, v katero se talina izteka, in okoli nje. Razlogi za naložbo v novo opremo so torej tako dolgoročna posodobitev in avtomatizacija procesa vlivanja kot tudi odmik delavcev iz neposredne bližine taline ter seveda zmanjšanje fizično izredno napornih procesov, kot je denimo rokovanje s 75 kg težko utežjo.

Uvedli smo tudi že varnostni postopek Lo-To. Na novem manipulatorju večina stikal in ventilov že v zasnovi predvideva uporabo tega postopka. Postopek predvideva izklop vseh energentov za robota. S popolnoma brezenergetskim stanjem si delavci proizvodnje in vzdrževanja zagotovijo

Novi hidravlično-električni manipulator

Novi manipulator med vlivanjem

varen poseg na napravi, brez nevarnosti, da bi kdo drug lahko vklopil napravo ali dovod energentov.

Prvi korak posodobitve kontiliva ...

Novi manipulator je hidravlično-električna (pol)avtomatska naprava in pomembno prispeva k varnemu delu. Postrojenje je sestavljeno iz manipulatorja, stojala z rezervnimi vilicami in izlivki, hidravličnega agregata, elektro omar, postaje za čiščenje zaščitnih cevi s kisikom, operatorskega panela, daljinskega upravljalnika za vodenje manipulatorja ter še nekaj pomožnih naprav. Upravljanje nove naprave je razmeroma preprosto, saj so gibi oziroma hodi predprogramirani, operater pa izbira posamezne operacije in potrjuje korake oziroma zaključne centimetre zahtevnejših operacij. Omogočeno je tudi čiščenje zaščitne cevi med šarži sekvenčnega vlivanja. Pred možnostjo čiščenja zaščitnih cevi na kisikovi postaji se je čiščenje izvajalo izključno ročno s kisikovim kopjem; zdaj se to sicer še opravlja, a v precej manjšem obsegu.

... in nadaljnji koraki

Z novim manipulatorjem se je šele začel proces posodobitve platforme kontiliva. V prihodnjih letih so predvidene še naslednje naložbe: nadgradnja varnostnega sistema platforme, ki

Stari ročni manipulator, ki smo ga nadomestili s hidravlično-električno (pol)avtomatsko napravo.

bo omogočala integracijo vseh novih naprav oziroma naložb v varnostni sistem kontiliva; naprava za hitro menjavo potopnih izlivkov, zaradi katere bomo lahko vivali daljše sekvence šaržev; naprava za dodajanje livnih praškov v kokilo, ki bo zagotovila zanesljivejšo nadomestitev ročnega doziranja; naprava za nadziranje nivoja taline v vmesni ponovci; robot za merjenje temperature in jemanje vzorcev iz vmesne ponovce; manipulator za dodajanje pokravnih praškov v vmesni ponovci ter nova pečica za ogrevanje potopnih izlivkov.

TRAJNOSTNA VLAGANJA

Andrej Polanšek,
obratni inženir,
SIJ Metal Ravne

Monika Žvikart,
specialistka za
korporativno
komuniciranje,
SIJ Metal Ravne
Foto: Dobran Laznik,
SIJ Metal Ravne

V podjetju Morello v Italiji so za MOK izdelali 20- in 30-tonska električna prenosnika za material.

Okolju prijazna »štirikolesnika« v kovačnici

V Mehanski obdelavi kovačnice (MOK) v SIJ Metalu Ravne so uresničili idejo, da bodo za interne prevoze materiala uporabljali fleksibilen in okolju prijazen transport. Nedavno so dobili 20- in 30-tonska električna baterijska transportna vozička, ki so ju zanje po naročilu izdelali v družbi Morello v Italiji.

Potreba po novi obliki transporta se je pokazala v sklopu naložbe, ki poteka in v Mehanski obdelavi Kovaškega programa vključuje postavitve novega ravnalnega stroja ter posledično prestavitve žag za razrez vhodnega materiala. Poravnane palice bo s tem treba transportirati z lokacije, na kateri bo postavljen novi ravnalni stroj, na lokacijo za njihovo nadaljnjo mehansko obdelavo.

Prilagodljiv, varen in sodoben, okolju prijazen transport

Iz družbe Morello so pred kratkim v Mehansko obdelavo kovačnice dobavili dva naročena »štirikolesnika«. Prva uporaba kaže, da sta vozička, ki sta zasnovana in izdelana za transport težkih bremen do 20 oziroma 30 ton skupne teže in dolžine do 6 metrov, izjemno okretna in prilagodljiva ter varna za uporabo. WLL 20 t je namenjen transportu porezanega materiala z ene strani hale MOK-3 na drugo stran, WLL 30 t pa se bo uporabljal za prevoz profilov po ravnanju, in sicer iz adjustaže v hali MOK-3 po cesti na mehansko obdelavo v MOK-1 in obratno, približno 70 metrov v eni smeri.

Okretnost je vrhunska, saj se voziček skoraj na mestu obrne za 180 stopinj, z njim prideš čisto do stroja, pri katerem se material potrebuje. Vodljiv je naprej ali nazaj. Je pa potrebna pazljivost, predvsem med kakšnimi ozkimi predeli. Pa še nekaj je zelo pomembno – je na elektromotor, ki dobiva energijo iz baterije, kar je velik plus, saj v hali zato ni izpustov izpušnih plinov, kot so bili do sedaj z dizelskimi transportnimi vozili.

Darko Konečnik,
delovodja mehanske obdelave

Poleg tega, da so baterijski vozički okolju prijaznejši, saj z izpušnimi plini ne onesnažujejo delovnih prostorov, imajo v primerjavi s klasičnim transportom tudi podaljšano življenjsko dobo (zamenjava elektromotorja je preprosta in cenovno ugodna) in nižje stroške vzdrževanja. Njihova prednost pa je tudi izjemno tiho delovanje. To je še nekaj stopnic, ki smo jih z njihovo nabavo preskočili do cilja – našega brezogljivega poslovanja.

▾ NAPREDUJEMO

Jure Murko,
specialist za
korporativno
komuniciranje,
SIJ Ravne Systems
Foto: arhiv
SIJ Ravne Systems

Odslej kalibriramo tudi termočlene

Laboratoriji SIJ Ravne Systems so konec lanskega leta praznovali 35-letnico. Zdaj so samostojen in uspešen program v družbi, z vrhunskim znanjem, izkušnjami ter opremo. Pohvalijo se lahko z novim koordinatnim merilnim strojem, ki je bil največja pridobitev v lanskem letu. Svoj nabor storitev pa stalno širijo tudi z akreditacijo novih metod – zadnja med njimi je kalibracija termočlenov. Obe pridobitvi bosta še okrepili konkurenčnost Laboratorijev, obenem pa omogočili nadaljnji razvoj programa.

Precizno geometrijsko merjenje s trikoordinatnim merilnim strojem

Merimo hitro in zanesljivo

Trikoordinatni merilni stroji so ključno orodje v sodobni industriji, saj omogočajo natančne meritve ter nadzor kakovosti izdelkov in polizdelkov v skorajda vsaki vrsti industrije. Ti stroji omogočajo merjenje tridimenzionalnih oblik in dimenzij, kar je ključno za zagotavljanje skladnosti izdelkov s specifikacijami.

Laboratoriji so konec lanskega leta pridobili nov trikoordinatni merilni stroj Global S Green z merilnim območjem 900 × 1.500 × 800 mm. Stroj omogoča merjenje s tipanjem ali kontaktnim skeniranjem.

V Laboratorijih se zavedamo, da je treba iti korak s časom, zato bomo stroj znotraj programa uporabili tudi za nadgradnjo in optimizacijo nekaterih obstoječih kalibracijskih postopkov, z zagotovitvijo visoke strokovnega osebja pa si želimo postati glavna podpora lokalnim podjetjem v fazi razvoja novih izdelkov in pri ohranjanju kakovosti.

Marko Mavrič, vodja razvoja in kakovosti, program Laboratoriji, SIJ Ravne Systems

Kalibracija K-tipa termočlena pri temperaturi 1000 °C

Z novo pridobitvijo bodo Laboratoriji strankam ponujali izvajanje dimenzijskih meritev po načrtu oziroma skici ali po predloženem referenčnem CAD-modelu ter tudi analizo opravljenih meritev in strokovno svetovanje. Naložba je še en korak k nadaljnemu razvoju programa, saj nameravajo Laboratoriji v bližnji prihodnosti storitve merjenja nadgraditi v vzpostavitev akreditiranega preskusnega laboratorija, kar bo še dodatno povečalo zaupanje v ponujene storitve. Naj omenimo, da je akreditiran preskusni laboratorij nekoč na tem področju v ravenskih Laboratorijih že obstajal.

Nova storitev: kalibracija termočlenov

Termočleni so nepogrešljiv del vsake proizvodnje, ki se ukvarja s toplotno obdelavo materiala. Zelene končne lastnosti materiala namreč dosežemo s primerno izbiro temperature in časa v določenem koraku toplotne obdelave.

V zadnjem obdobju se je znotraj družbe SIJ Ravne Systems pokazala potreba po višji kakovosti meritev temperature med različnimi koraki toplotne obdelave materiala. Ker večino meritev temperature opravimo s termočleni, je lahko to pomenilo samo eno – razvoj metode za kalibracijo termočlenov.

Najnovejša širitev ponudbe storitev v Laboratorijih bo torej družbi omogočila, da bomo meritve temperature izvajali s termočleni, za kalibracijo katerih smo pridobili akreditacijo, hkrati pa bomo z nizkimi negotovostmi meritev konkurenčni tudi drugim laboratorijem, ki se ukvarjajo z meritvami temperature.

Gašper Fašun, vodja laboratorija za neporušne preiskave, SIJ Ravne Systems

Sodelavci Laboratorijev so bili torej postavljeni pred izziv, da razvijejo metodo za kalibracijo termočlenov do maksimalne temperature 1200 °C. Izziva oziroma priložnosti za širitev storitev so se seveda lotili v svojem slogu, razvili novo metodo in jo lani tudi že uspešno zagovarjali na presoji Slovenske akreditacije.

MARKETINŠKI MOTOR

Gaja Šimić,
specialistka za
marketing,
SIJ Metal Ravne
Foto: arhiv
SIJ Metala Ravne

Hempel je naš novi partner v letalskem sektorju

V letalski industriji, v kateri je pridobitev statusa potrjenega dobavitelja ključnega pomena, smo v SIJ Metalu Ravne dosegli nov uspeh: postali smo potrjeni dobavitelj za pomembnega akterja v letalski industriji, družbo Hempel Metals.

Ta dosežek poudarja našo predanost proizvodnji visokokakovostnih, zanesljivih in vrhunskih materialov, ki izpolnjujejo stroge standarde letalskega sektorja.

Prepoznavnost SIJ Metala Ravne kot potrjenega dobavitelja je jasen pokazatelj naše zavezanosti k odličnosti. Ponosni smo,

da nenehno izboljšujemo svoje izdelke in storitve ter zagotavljamo njihovo skladnost z najvišjimi industrijskimi standardi. S tem, ko smo postali zaupanja vreden dobavitelj ključnih letalskih komponent in materialov, krepimo svoj položaj zanesljivega partnerja v dobavni verigi letalske industrije.

MARKETINŠKI MOTOR

Gaja Šimić,
specialistka za
marketing,
SIJ Metal Ravne

Andrej Vrečič,
razvojni inženir,
SIJ Metal Ravne
Foto: arhiv
SIJ Metala Ravne

SITHERM S353R ima standard NADCA #207-2022

Decembra 2023 smo v družbi SIJ Metal Ravne prejeli potrditev, da je naše jeklo SITHERM S353R uspešno prestalo stroge postopke testiranja Severnoameriške zveze za livarstvo (NADCA). Ob naslednji izdaji standarda bo SIJ Metal Ravne javno naveden kot odobreni dobavitelj omenjenega jekla.

Potem ko smo v SIJ Metalu Ravne v letu 2022 po standardu NADCA uspešno certificirali SITHERM 2343R, smo konec leta 2023 prejeli potrditev, da je stroge postopke testiranja prestalo tudi jeklo SITHERM S353R. Potrditev skladnosti obeh jekel potrjuje kakovost naših izdelkov, krepi zaupanje kupcev ter utrjuje našo prisotnost in naš ugled v zahtevnih industrijah.

SITHERM S353R – prva izbira, ko konvencionalna jekla ne izpolnjujejo zahtev

SITHERM S353R je modifikacija standardnega jekla, pri čemer njegova prilagoditev prispeva k višji žilavosti. Gre za vsestransko uporabno jeklo, ki se ponaša z odlično kombinacijo odpornosti proti obrabi ter visoko lomno in udarno žilavostjo. V industriji je pogosto prepoznano kot prva izbira v primerih, ko konvencionalno izdelana jekla ne izpolnjujejo zahtev.

Jeklo je namenjeno predvsem aplikacijam za delo v vročem. Uporablja se za izdelavo orodij za visokotlačno litje aluminija in aluminijevih zlitin, utopno kovanje, ekstruzijo profilov ter brizganje plastike.

Jeklo SITHERM S353R ni zgolj produkt, temveč je rezultat prilagajanja naših izdelkov potrebam trga.

Andrej Vrečič, razvojni inženir, SIJ Metal Ravne

Uspešno smo zaključili že drugo certificiranje s postopkom NADCA, in sicer za jeklo za delo v vročem z visoko dodano vrednostjo. SITHERM S353R že uspešno tržišmo na evropskem in tudi na azijskem trgu, za nas pomeni velik tržni potencial.

Ina Ruprecht Fedler, vodja marketinga in prodajne analitike, SIJ Metal Ravne

Jeklo SITHERM S353R v SIJ Metalu Ravne izdelujemo izključno po postopku EPŽ ...

... in ga kupcem dobavljamo kot odkovke.

Branimir Jablanović,
tržni analitik, Sektor
za marketing in
razvoj poslovanja,
SIJ d.d.

Sejmi so mobilna pisarna prodajne ekipe

Udeležba na sejmih je ključni del marketinške strategije in poslovnega razvoja Skupine SIJ. Vsako leto se zavzeto udeležimo številnih sejmov, bodisi doma ali v tujini. Naša strategija za sodelovanje na teh poslovnih srečanjih je skrbno načrtovana in izpopolnjena na podlagi dragocenih izkušenj in preteklih uspešnih udeležb.

Najprej sejme proučimo kot obiskovalci

Potencialne sejme preizkusimo tako, da se nanje sprva odpravimo kot obiskovalci. Tako pridobimo vpogled v dogajanje, konkurenco in potencialne partnerje. Na podlagi tega se s prodajno ekipo odločimo, ali se bomo udeležili določenega sejma oziroma s kakšno ekipo in kakšnim razstavnim prostorom se bomo predstavili na prihodnjem sejmju. Naša izkušena ekipa sejmskih postavljavcev prevzame vse breme postavitve in izvedbe, kar nam omogoča, da se popolnoma posvetimo našim obstoječim in potencialnim partnerjem.

Za udeležbo na sejmih namenjamo več kot polovico marketinškega proračuna

Vsako leto naredimo načrt sejmske udeležbe, pri čemer se odločamo povprečno med 25 sejmi. Pravočasne vnaprejšnje odločitve nam omogočajo zagotovitev najboljših sejmskih mest in s tem večjo verjetnost za prepoznavnost, aktiven obisk in sklenitev poslov. Sejmi zavzemajo pomemben

delež našega marketinškega proračuna – kar približno 60 odstotkov. Kljub temu pa so ključni za ohranjanje in krepitev naše prisotnosti na trgu.

Vsaka sejmska udeležba je večplastna velika priložnost

Sejmi niso zgolj priložnost za promocijo, temveč so tudi prava mobilna pisarna za našo prodajno ekipo. Vsak dogodek je priložnost, bodisi za osvajanje novih trgov ali zgolj za ohranjanje naše prisotnosti v določeni industriji. Sejmi nam omogočajo tudi vzpostavljanje povezav s strankami, partnerji in konkurenco, kar je ključnega pomena za gradnjo prepoznavnosti naše blagovne znamke, povečanje prodaje in razširjanje tržnega deleža.

Zavzemamo se za premišljeno strategijo udeležbe na sejmih, na katerih nenehno iščemo nove priložnosti za rast in razvoj našega podjetja. V letu 2024 bomo zato razstavljali na deset sejmi.

PESTRO SEJEMSKO

Tudi letos se bomo za prepoznavnost na trgu predstavili na mnogih sejmi. Med drugim bomo razstavljali na sejemskih velikanih, kot so CWIEME, BIAM, TUBE, ALUMINIUM CHINA ter COILTECH. Na katerih sejmi se bodo naše družbe predstavile, si oglejte v infografiki.

1

15. 4. – 19. 4. 2024 | Düsseldorf, Nemčija
SIJ Acroni, SIJ Niro Wenden

Razstavljalci z vsega sveta bodo predstavili svoj razvoj in rešitve za proizvodnjo cevi in dodatkov, strojev za cevi, orodja in tehnologijo.

TUBE

2

15. 4. – 19. 4. 2024 | Düsseldorf, Nemčija
SIJ Metal Ravne

Na isti lokaciji se bodo ob istem času zgodili štirje sejmi hkrati. Razstavljalci z vsega sveta bodo predstavili svoj razvoj in rešitve za proizvodnjo industrijskih žic in kablov.

WIRE

3

24. 4. – 27. 4. 2024 | Pariz, Francija
SIJ Acroni

Sejemski dogodek, ki ga morajo obiskati vsi strokovnjaki iz gradbeništva in sveta gradbene mehanizacije.

INTERMAT

4

6. 5. – 10. 5. 2024 | Florida, ZDA
SIJ Ravne Systems

Največji sejem plastike v ZDA in eno najbolj inovativnih poslovnih srečanj na svetu NPE® za avtomobilsko in gradbeno industrijo idr. privablja 55.000 razstavljalcev iz 110 držav.

NPE FLORIDA

5

13. 5. – 17. 5. 2024 | München, Nemčija
SIJ Ravne Systems

Vodilni svetovni sejem v Münchnu za področje vodne industrije, infrastrukture odpadnih voda, drugih odpadkov ter surovin.

IFAT

6

14. 5. – 16. 5. 2024 | Berlin, Nemčija
SIJ Acroni

Sejem Cwieme je vodilni dogodek za tehnologije elektromotorjev in transformatorjev. Na sejmu se bo predstavil SIJ Acroni.

CWIEME

DOGAJANJE

Branimir Jablanović,
tržni analitik, Sektor
za marketing in
razvoj poslovanja,
SIJ d.d.

7

15. 5. – 19. 5. 2024 | Zagreb, Hrvaška
SIJ Ravne Systems

Najpomembnejši bienalni sejem s področja
strojgradnje, orodjarstva, varjenja in rezanja v
jugovzhodni Evropi.

BIAM

8

19. 6. – 20. 6. 2024 | Amsterdam, Nizozemska
SIJ Ravne Systems

V Amsterdamu se bo SIJ Ravne Systems predstavil na
sejmu reciklaže plastike. Poleg sejmišča bo dogodek
vseboval tudi konferenco, na kateri bodo predstavili
zadnje dosežke na trgu reciklaže plastike.

**PLASTIC RECYCLING
SHOW EUROPE**

9

3. 7. – 5. 7. 2024 | Šanghaj, Kitajska
SIJ Ravne Systems

Gre za največji azijski sejem, ki pokriva področje
industrije aluminija in ga vsako leto obišče več
kot 20.000 obiskovalcev. Družba SIJ Ravne
Systems se bo predstavila s programom valjev.

ALUMINIUM CHINA

10

22. 7. – 26. 7. 2024 | Farnborough, Velika Britanija
SIJ Metal Ravne

Vsaki dve leti se organizira največji sejem letalske
industrije in letalske opreme v Veliki Britaniji.

**FARNBOROUGH
INTERNATIONAL AIR SHOW**

11

4. 9. – 6. 9. 2024 | Katowice, Poljska
SIJ Acroni

Targi Katowice je eden največjih sejmov
težke industrije ter energije v Evropi. Poleg
sejemske postavitve se bodo v štirih dneh zvrstili
poslovni kongresi, konference in sestanki.

TARGI KATOWICE

12

10. 9. – 12. 9. 2024 | Dubaj, ZAE
SIJ Ravne Systems

V Dubaju se bo SIJ Ravne Systems predstavil na
sejmu reciklaže plastike. Poleg sejmišča bo dogodek
vseboval tudi konferenco, na kateri bodo predstavili
zadnje dosežke na trgu reciklaže plastike.

**PLASTIC RECYCLING
SHOW DUBAI**

13

18. 9. – 19. 9. 2024 | Pordenone, Italija
SIJ Acroni

Predstavitve se bodo tehnologije in materiali
za proizvodnjo elektromotorjev, ki so v
zadnjih letih zaradi vsesplošne elektrifikacije
avtomobilov v naglem porastu.

COILTECH

14

27. 11. – 29. 11. 2024 | Mumbai, Indija
SIJ Ravne Systems

Mednarodni sejem metalurške industrije
in opreme nadgrajuje kongres strokovnjakov
s tega področja.

METEC INDIA

▾ ZNAMO VARNO, ZMOREMO ZDRAVO

Dr. Adis Medić,
vodja službe VZD,
SIJ Acroni

Miran Praznik,
inženir VZD,
SIJ Metal Ravne

Fokus leta 2023: urejanje delovnega okolja

V preteklem letu smo na področju varnosti in zdravja pri delu posebno pozornost namenjali urejanju delovnega okolja. V okviru kampanje Znamo varno, zmoremo zdravo smo za bolj urejeno delovno okolje načrtovali različne aktivnosti in jih poskušali čim več tudi izvesti. Urejanje delovnega okolja pa smo postavili tudi v systemske okvire. Konec leta 2023 smo začeli vzpostavljati sistem za red in čistočo delovnega okolja (več o tem si lahko preberete na naslednjih straneh) in v dveh največjih družbah Skupine SIJ smo do konca februarja letos že izvedli prvo ocenjevanje, ki mu sledijo redna mesečna ocenjevanja.

SIJ Acroni: v letu 2023 manj nezgod in veliko izboljšav

V letu 2023 smo v SIJ Acroniju v primerjavi z letom prej zmanjšali število nezgod. Temu rezultatu je botrovala tudi začasna zaustavitev proizvodnje zaradi okvare motorja valjavskega ogrodja. Smo pa ta čas učinkovito izkoristili za različna vzdrževalna dela. S številnimi izboljšavami in ureditvijo delovnih mest si prizadevamo doseči cilj enega od ključnih področij trajnostne strategije Skupine SIJ: zaposlenim zagotoviti varno in zdravo delovno okolje.

V letu 2023 se je v družbi SIJ Acroni zgodilo 15 nezgod (leto prej 18). Z izboljšanjem bilance nezgod v obratih v preteklem letu se ne morejo pohvaliti v Jeklarni in Vzdrževanju. Med glavnimi vzroki za poškodbe so bili: nepravilno (delo) na delovni opremi, neurejenost delovnega okolja ter nepravilno (rokovanje) z ročnim orodjem in bremenami.

Zavedamo se, da je za varno delovno okolje zelo pomembna njegova urejenost. Temu področju smo v preteklem letu namenili zelo veliko pozornosti. Urejeno delovno okolje je bilo rdeča nit lanske kampanje Znamo varno, zmoremo

Prej in potem: urejeni podesti, ograje in stopnice v SIJ Acroniju so pomemben dejavnik za varno delo.

Jernej Forstner,
inženir VZD,
SIJ Ravne Systems

Ksenija Štrancar,
specialistka za
sponzorstva in interno
komuniciranje, SIJ d.d.
Foto: fotoarhiv družb
Skupine SIJ

zdravo, konec leta pa smo se tega področja lotili tudi sistemsko – vzpostavili smo sistem za urejeno delovno okolje, v okviru katerega smo konec februarja letos že izvedli prvo ocenjevanje.

Za bolj urejeno delovno okolje smo v letu 2023 izvedli več kot 130 manjših izboljšav in ureditev delovnih mest, ki so pomembno prispevale k večji varnosti pri delu: popravili ali na novo izdelali smo ograje, podeste in stopnice, uredili smo pohodne površine, s suho asfaltno maso smo zadelali neravnine, na novo smo označili pohodne poti, izdelali smo manjkajoče jaške in izvedli še številna druga dela, ki pripomorejo k varnejšemu delu.

Izvedli smo tudi dodatne varnostne ukrepe: v obratih PDP, Vroča valjarna in Hladna valjarna smo namestili prijemala »hands off«, na več agregatih uvedli sistem LO-TO (angl. Lockout-Tagout), pred elektroopremo namestili izolativne preproge, izdelali drče za dodajanje boraksa v žilindrno jamo, namestili horizontalno varovanje v brusilnici Vroče valjarne ter varovala za kavljve žerjava s protiutežjo.

Dodatno smo poskrbeli za ustrezno zavarovane dostope na energetske mostu, namestili nove kontejnerje in uredili obstoječe, označili cevovode, namestili strelovode, uredili zvočne alarme za evakuacijo v obratu Hladna predelava ...

SIJ Metal Ravne: zmanjšali smo število nezgod

V letu 2023 smo v primerjavi z letom prej precej zmanjšali število nezgod. Za še uspešnejše prizadevanje pri doseganju cilja 0 nezgod smo uvedli številne ukrepe za izboljšanje stanja na področju varnosti in zdravja pri delu (VZD) in za spodbujanje varnega delovnega okolja.

Lani se je v SIJ Metalu Ravne zgodilo 47 nezgod (leto prej 60). Bilanca nezgod v letu 2023 je bila v primerjavi z letom prej slabša le v Razvoju in kontroli, kjer so imeli 5 nezgod. Najpogostejši vzroki za nezgode so bili: nepravilno (delo) na delovni opremi (18 poškodb) in padec predmeta (13 poškodb), kar je skupaj 66 odstotkov vseh nezgod. Med poškodbami je bilo največ udarnin (23) in stisnin (10).

Za višjo raven VZD in motiviranje zaposlenih za varno delo smo tudi lani v Valjarskem, Kovaškem in Jeklarskem programu ter v Vzdrževanju spremljali število dni brez nezgod – za doseženih 100 dni brez nezgod smo nagradili kovače, ki so prejeli še nagrado za 150 dni brez nezgod. Za mejnik 150 dni brez nezgod so bili nagrajeni tudi vzdrževalci. Nagradili smo tudi 31 najzaslužnejših sodelavcev na področju VZD.

V letu 2023 smo v SIJ Metalu Ravne izvedli tudi dve delovni akciji s poudarkom na urejenem delovnem okolju in okolici.

Za izboljšanje varnosti in praktične usposobljenosti zaposlenih smo v letu 2022 postavili učni poligon. Uporabljamo ga redno, lani največkrat za usposabljanje signalistov, privezovalcev in upravljalcev dvigal.

Veliko pozornosti smo namenili izboljšanju izvajanja preventivnega varnostnega protokola Minuta za varnost: s pogostejšo prisotnostjo varnostnih inženirjev in pripravo mesečnih tem, nadgradili smo tudi aplikacijo Minuta za varnost. V posamezne oddelke smo namestili 12 kompletov orodja za reševanje ljudi ob večjih izrednih dogodkih in nosila za prenašanje oseb.

Za izboljšanje varnosti zaposlenih v delovnem okolju, kjer se poti viličarjev križajo s pohodnimi površinami, smo na 22 viličarjev namestili opozorilne luči. Varnost zaposlenih izboljšujemo tudi z nameščanjem opozorilnih luči na mostna dvigala.

Na celotnem območju družbe smo uredili pohodne površine: v Jeklarni EPŽ, Težki kovačnici, čistilnici in skladišču Valjarne gredic ter v Delavnici priprave vzorcev (OTK). Na lokaciji ZGO smo obnovili vse pohodne poti in prehode.

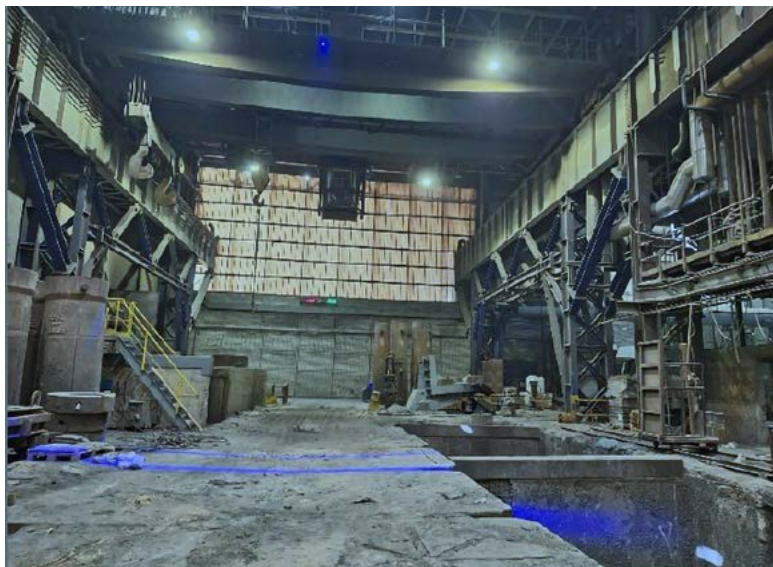
SIJ Ravne Systems: kljub več nezgodam še odločneje proti cilju

V preteklem letu smo imeli na področju VZD kar precej izzivov. Kljub številnim aktivnostim za višjo raven varnosti smo močno preseglj pričakovano število nezgod. Vendar nas to ne ustavi, še naprej se bomo trudili za doseg cilja 0 nezgod, in verjamemo, da se bomo letos temu cilju uspešno približali.

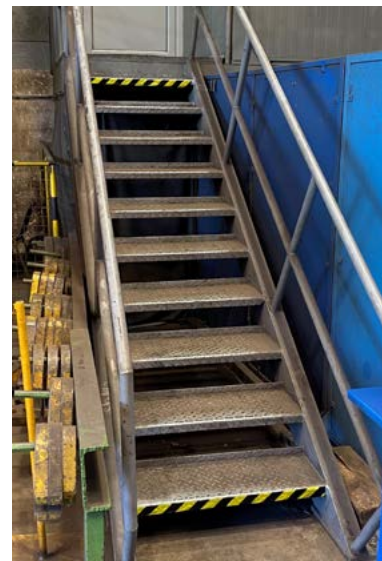
V SIJ Ravne Systems smo v minulem letu našteveli 14 nezgod (leto prej 9) in s tem močno preseglj pričakovano število nezgod. Najpogostejša vzroka za nezgode sta tudi lani bila neurejenost delovnega okolja in nepravilno (rokovanje) z bremenami. Med poškodbami je bilo največ ureznin in udarnin.

Za še varnejše delovno okolje smo poskrbeli s številnimi sistemskimi aktivnostmi, tudi v okviru kampanje Znamo varno, zmoremo zdravo za urejeno delovno okolje: med drugim smo obnovili transportne in pohodne talne označbe v proizvodnih halah, začeli urejati označbe mest za gasilna sredstva, dodatno smo označili tudi neravnine in različne nivoje tal na pohodnih poteh, stopniščih in nevarnih prehodih.

Ukvarjali smo se tudi z urejanjem področja nevarnih kemikalij, na kritičnih točkah smo namestili dodatna opozorila, še dosledneje smo obravnavali izredne dogodke. Za zmanjšanje števila nezgod smo naredili precej izboljšav tudi na delovni opremi (na primer izdelali smo namenska odlagališča za nože ob brusilnih strojih, zagotovili dodatne prenosne stopničke za vzdrževalna dela), uredili delovna mesta, izboljšali ergonomijo na nekaterih delovnih mestih ...

Varnost zaposlenih v SIJ Metalu Ravne izboljšujemo tudi z nameščanjem opozorilnih luči na mostna dvigala.

Za še bolj urejeno delovno okolje smo v SIJ Ravne Systems poskrbeli s številnimi aktivnostmi: uredili smo označbe mest za gasilna sredstva. Obnovili smo transportne in pohodne talne označbe v proizvodnih halah. Dodatno smo označili različne nivoje tal na pohodnih poteh, stopniščih in nevarnih prehodih.

Veliko pozornosti smo namenili ozaveščanju zaposlenih: z usmerjenimi temami preventivnega varnostnega protokola Minuta za varnost, pa tudi z rednimi tedenskimi internimi presojami s področja varnosti in zdravja pri delu, varstva pred požari in ravnanja z okoljem. Koticke za odmor smo nadgradili z različnimi vsebinami s področja VZD, da sodelavce še dodatno spodbudimo za varno delo.

Da bi med zaposlenimi še dodatno dvignili motivacijo za varno delo, smo začeli nagradno akcijo Skupaj za trajnostni razvoj, v okviru katere nagradimo bodisi skupine sodelavcev, ki jim uspe kar 100 dni izpolnjevati vnaprej določene kriterije, bodisi posameznike, ki za najboljše trajnostno naravnane predloge prejmejo poleg nagrade tudi častni naziv »ambasador trajnostnega razvoja«.

Ker želimo med sodelavci povečati motivacijo za varno opravljanje dela, smo v letu 2023 nadgradili koticke za odmor z različnimi vsebinami s področja VZD.

SIJ SUZ: varnost pri delu je vedno na prvem mestu

V letu 2023 smo v družbi SIJ SUZ obravnavali tri nezgode, katerih posledice so bile lažje poškodbe. Pri vsaki nezgodi smo se nekaj pomembnega naučili, to pa nam je pomagalo izboljšati delovne procese in še dodatno izpopolniti varnostne aktivnosti.

Posebno pozornost smo namenili urejanju pohodnih in transportnih poti. Redno vzdrževanje teh poti je še en pomemben korak za preprečevanje morebitnih nezgod. Sanirali smo tudi vse kritične neravnine v proizvodnem obratu.

Za varno delo je pomembna tudi ustrezna usposobljenost zaposlenih, zato smo zanje izvedli usposabljanja na področjih varnosti in zdravja pri delu ter varstva pred požari. Tako sodelavce pripravljamo na morebitne izredne situacije in jih ozaveščamo, da v njih hitro in učinkovito ukrepajo.

V SIJ SUZ smo posebno pozornost namenili urejanju pohodnih in transportnih poti.

▾ ZNAMO VARNO, ZMOREMO ZDRAVO

Ksenija Štrancar,
specialistka za
sponzorstva
in interno
komunikacijo,
SIJ d.d.

Andrej Begelj,
vodja energetike,
SIJ Acroni

V Skupini SIJ smo vzpostavili sistem za red in čistočo delovnega okolja

V urejenem in čistem delovnem okolju se počutimo dobro in varno, obenem pa v takem okolju dosegamo tudi najboljše rezultate, tako z vidika varnosti in zdravja pri delu kot tudi z vidika opravljenega dela oziroma količinske proizvodnje. Urejanju delovnega okolja smo zato v preteklem letu pozornost namenili tudi v okviru kampanje Znamo varno, zmoremo zdravo. S številnimi aktivnostmi smo v družbah dosegali zastavljene cilje in se trudili, da urejeno delovno okolje postane naš vsakdan.

Zagotavljanje visokih standardov in učinkovitih sistemov v proizvodnji ter želja po trajnostnem razvoju pa sta narekovala še korak naprej ...

Konec preteklega leta smo tako začeli razvijati sistem, ki spodbuja in obenem zagotavlja red, urejenost in stalne izboljšave, januarja letos pa smo ga že začeli uvajati v delovni proces.

Postavljamo standard za urejenost proizvodnje

Sistem za urejanje proizvodnje ne pomeni zgolj enkratne aktivnosti, temveč deluje kot nenehno prilagajajoče se orodje, namenjeno izboljšanju procesov in delovnih razmer. Glavni cilj sistema, ki smo ga v družbah SIJ Acroni in SIJ Metal Ravne začeli uvajati v januarju 2024, je vzpostaviti, spodbujati, vzdrževati in izboljševati standarde reda in čistoče v proizvodnji in drugih procesih.

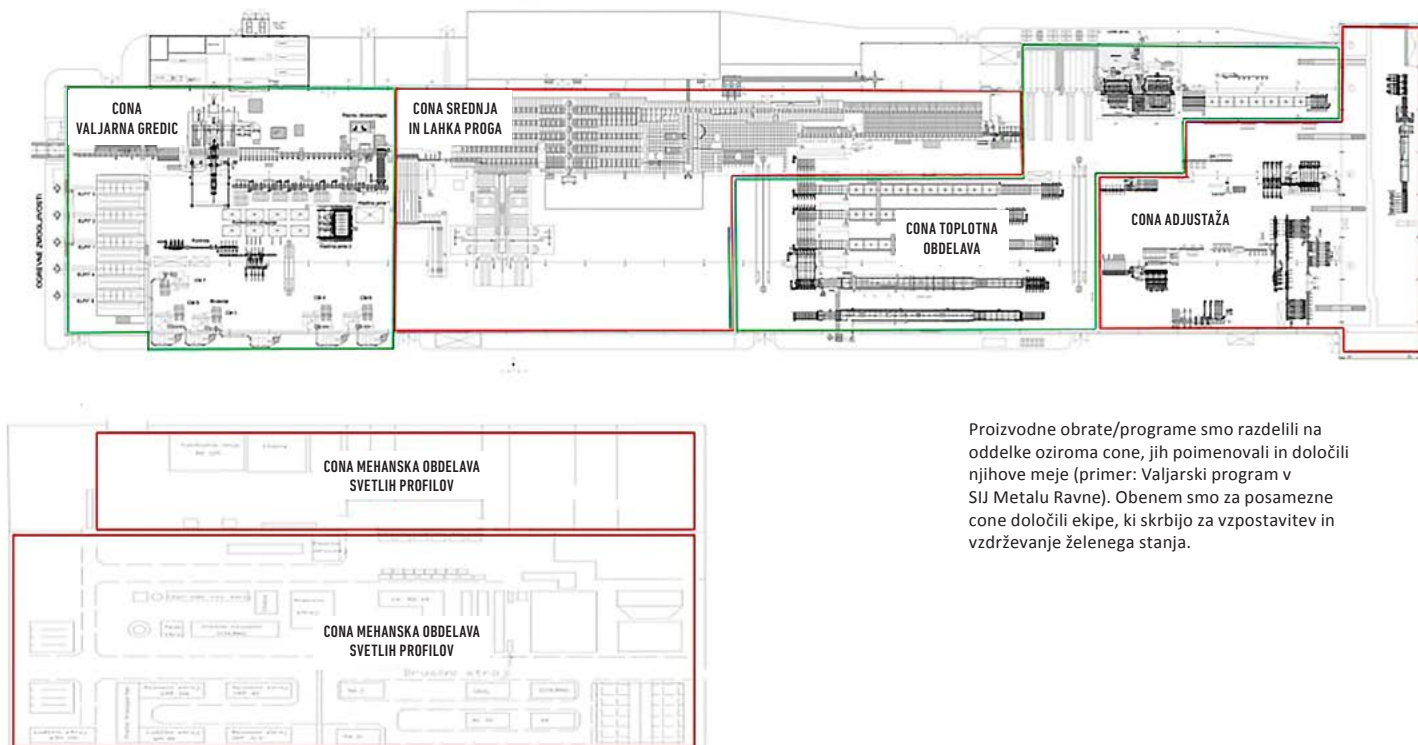
V ta namen smo pripravili načrt aktivnosti, s katerimi smo v obratih vzpostavili zeleno stanje urejenosti. Na podlagi tega smo izdelali referenčne dokumente za vsak oddelek, ki bodo v pomoč ocenjevalcem, pa tudi zaposlenim v proizvodnji, da bodo lažje vzdrževali vzpostavljeno raven urejenosti. Izdelana je bila tudi aplikacija, v kateri je na voljo vsa potrebna dokumentacija za izvedbo ocenjevanja in omogoča spremljanje trendov urejenosti po posameznih oddelkih.

Trajnostno odgovorni za varno in zdravo delovno okolje

V trajnostni strategiji Skupine SIJ do leta 2030 so zaposleni prvo od šestih strateških področij trajnostnega razvoja. Med našimi prednostnimi nalogami je tudi zagotavljanje varnega in zdravega delovnega okolja. Prvi pogoj za varno delo pa je urejeno delovno okolje.

Zato se je med sodelavci oddelka za proizvodnjo, tehnologijo in investicije ter oddelka za kakovost, trajnost in korporativno vodenje porodila ideja, da v Skupini SIJ vzpostavimo sistem za red in čistočo delovnega okolja. V sodelovanju z oddelkom IT pa smo razvili tudi aplikacijo Urejeno delovno okolje za potrebe ocenjevanja in spremljanja trendov na tem področju. Pri vzpostavitvi sistema so sodelovali tudi direktorja proizvodnje v družbah SIJ Acroni in SIJ Metal Ravne ter ekipe sodelavcev v proizvodnji in vzdrževanju. Sistemske ukrepe bomo podprli tudi s kampanjo Znamo varno, zmoremo zdravo.

VALJARSKI PROGRAM

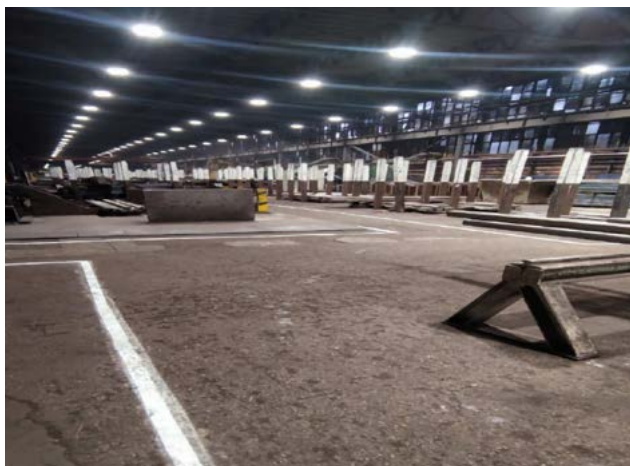
Proizvodne obrate/programme smo razdelili na oddelke oziroma cone, jih poimenovali in določili njihove meje (primer: Valjarski program v SIJ Metalu Ravne). Obenem smo za posamezne cone določili ekipe, ki skrbijo za vzpostavitev in vzdrževanje želenega stanja.

Za ocenjevanje je pomembna ustrezna usposobljenost ocenjevalcev

Med ključnimi aktivnostmi za uspešno vzpostavitev sistema za urejanje proizvodnje smo načrtovali tudi usposabljanje za sodelavce ocenjevalce. Izvedli smo ga sredi februarja. Več kot 80 udeležencev usposabljanja je uvodoma pozdravil Slavko Kanalec, izvršni direktor za proizvodnjo, investicije in tehnologijo, Sergej Novak, asistent izvršnega direktorja za proizvodnjo, investicije in tehnologijo, pa je udeležencem predstavil celoten sistem: njegov nastanek, namen in pričakovane učinke. Sledilo je kratko izobraževanje za izvedbo ocenjevanj in uporabo podporne aplikacije, ki sta ga izvedla Andrej Begelj, vodja energetike, in Aleš Pavlin, razvijalec programskih rešitev.

Krstno ocenjevanje urejenosti proizvodnje

Eden od naših ciljev je bil, da do konca februarja izvedemo prvo ocenjevanje. In smo ga. Kakšni pa so bili rezultati prvega ocenjevanja? »Glede na to, da urejenost delovnega okolja ocenjujemo z ocenami od 1 do 4, je povprečna ocena v obeh družbah relativno visoka – SIJ Acroni z oceno 3,22, SIJ Metal Ravne pa z oceno 3,28,« pojasnjuje skrbnik sistema Sergej Novak. V prihodnjih mesecih bodo tako še dodatno spremljali dejansko stanje v primerjavi s podanimi ocenami. »Vsekakor pa je bil od začetnih aktivnosti za vzpostavitev sistema do danes narejen velik napredek za bolj urejeno delovno okolje, in pričakujem, da se bo to v prihodnje še izboljšalo,« še dodaja Sergej

Cone smo očistili in uredili (fotografija zgoraj: primer urejenega mesta brušenja plošč v hali A, SIJ Acroni, Predelava debele pločevine), po izvedenih aktivnostih pa smo izdelali referenčni dokument s fotografijami želenega stanja (fotografija spodaj: primer urejene pohodne poti in skladiščni prostor v valjarni gredic, SIJ Metal Ravne, Valjarski program).

Novak. Trenutno sta v sistem vključeni družbi SIJ Acroni in SIJ Metal Ravne, načrtujemo pa tudi vključitev družbe SIJ Ravne Systems.

So se ob prvem ocenjevanju že pokazale možnosti za izboljšave in prilagoditve sistema? »Tako kot pri vsaki vpeljavi novega sistema so se tudi tu pokazale možnosti za izboljšanje, predvsem v smislu zapisovanja komentarjev ob slabših ocenah s predlaganimi ukrepi za izboljšave do naslednjega ocenjevanja,« svoja opažanja razkrije Sergej Novak. Nekaj pomanjkljivosti smo zaznali tudi pri ocenjevalcih, predvsem glede dogovorjenih rokov ocenjevanja, in v podporni aplikaciji, kar pa sprotno rešujemo z oddelkom IT.

Kako naprej do zelenega cilja?

Sicer pa se z ekipami ocenjevalcev vsak mesec srečujemo in skupaj predebatiramo potek ocenjevanja in možnosti oziroma predloge o morebitnih izboljšavah. Med ključnimi aktivnostmi za vzpostavitev sistema za urejanje proizvodnje ostajajo redno mesečno ocenjevanje stanja, vzpostavitev učinkovitih postopkov za urejanje delovnega prostora ter spodbujanje sodelovanja med zaposlenimi pri prepoznavanju in reševanju potencialnih težav.

Sistem smo zasnovali tudi z mislijo na trajnostni razvoj, saj bomo v okviru tega posebno pozornost namenili tudi zmanjševanju odpadkov, varčevanju z viri in uvajanju okolju prijaznih praks.

Zavedamo se, da je uvedba takšnega sistema zahtevna naloga, vendar smo prepričani, da bodo dolgoročni rezultati v obliki boljše organiziranosti, večje učinkovitosti ter trajnostnega poslovanja prinesli pozitivne učinke za podjetje in vse zaposlene.

Osnovni dejavnosti v Skupini SIJ sta proizvodnja in predelava jekla. Predvsem za proizvodnjo jekla je dolgo veljalo, da je umazana in okolju neprijazna. Tehnologije se spreminjajo, s tem pa tudi pričakovanja javnosti in naših sodelavcev. Kar je še pred nekaj leti veljalo za sprejemljivo, je danes v očeh javnosti, investorjev in kupcev nesprejemljivo. V spominu imam veliko »čistilnih akcij« oziroma priprav pred pomembnimi obiski. To prakso želimo pozabiti, kajti pospravljeno in čisto delovno okolje želimo in moramo zagotoviti za naše sodelavce. To pa pomeni, da sta čiščenje in pospravljanje del rednega delovnega procesa.

Slavko Kanalec, izvršni direktor za proizvodnjo, tehnologijo in investicije, SIJ d.d.

Ureditev delovnega okolja so delavci večinoma vzeli kot pozitivno in večjih težav pri odločitvi, da dvignemo standard urejenosti, ni bilo. Seveda se najdejo takšni, ki po principu »stara navada – železna srajca« ne vidijo potrebe po večji urejenosti. Z vztrajnostjo in rednimi mesečnimi kontrolami urejenosti delovnega okolja bomo doseženo izboljšanje obdržali, dokler se takšno stanje ne ukorenini kot »nova normalnost«.

Branko Polanc, direktor proizvodnje, SIJ Acroni

Vzpostavitev sistema za urejeno delovno okolje je v SIJ Metalu Ravne potekala dokaj tekoče. Nekaj izzivov je bilo pri pripravi referenčnih dokumentov, ki jih bomo v prihodnje še lahko dopolnjevali. Sistem se mi zdi zelo dobro zastavljen, saj omogoča sistematično izboljševanje delovnega okolja in v ocenjevanje vključuje različne profile sodelavcev. Pomembno je, da bodo ekipe preglede izvajale vestno in tudi dovolj kritično. V ocenjevanje se lahko vključi tudi »zunanji« ocenjevalec, s tem bomo zagotovili uravnoteženo ocenjevanje v vseh conah, ki jih bomo ocenjevali.

Alojz Buhvald, tehnični direktor za investicije in vzdrževanje, SIJ Metal Ravne

SKRBIMO ZA DIGITALNO VARNOST

Gregor Škrbe, vodja IT-infrastrukture in podpore uporabnikom, SIJ d.d.

Katja Mramor Krumpak, vodja internega komuniciranja, SIJ d.d.

Vir: Smart Com, https://www.zurnal24.si/slovenija/zaklepate-vrata-bolj-verjetno-je-da-vas-bodo-okradli-takole-420767#google_vignette

Ne ujemite se na spletne trnke

Tako zasebno kot pri delu smo tesno vpeti v digitalne tehnologije, ki so postale nepogrešljiv del našega vsakdana, od elektronske pošte do družbenih omrežij, bančnih transakcij do spletnega nakupovanja. Kljub koristim, ki jih prinaša digitalna doba, pa so se z njo pojavili tudi novi izzivi, med katerimi je eden največjih kibernetika varnost. Pomembno je, da znamo prepoznati različne oblike kibernetičnih napadov, da bi lahko primero zaščitili svoje osebne in poslovne podatke.

Kibernetika varnost se nanaša na zaščito računalniških sistemov, omrežij in podatkov pred nepooblaščenim dostopom, krajo, spremembo ali uničenjem. Digitalna doba je prinesla tudi vzpon kibernetičnih napadov, ti so postali vse bolj prefinjeni in pogosti. Od klasičnih virusov in zlonamernih programov do naprednih napadov, kot je »phishing«.

Kaj je »phishing«

»Phishing« ali »ribarjenje« je ena najpogostejših tehnik kibernetičnega napada, ki je usmerjen na posameznike prek e-pošte, besedilnih sporočil, telefonskih klicev in drugih oblik komuniciranja. Ti napadi so vse bolj prefinjeno zasnovani, in sicer z namenom prepričati uporabnike, naj razkrijejo svoje podatke ali izvedejo škodljive ukrepe. »Phishing« vključuje predvsem psihološko manipulacijo in zavajanje, pri čemer se napadalci

izdajajo za zaupanja vredne osebe ali organizacije, da bi uporabnike napeljali k izvajanju določenih dejanj.

S takšnimi tehnikami spletni goljufi ciljajo na to, da pretentajo prejemnika z namenom, da mu ta razkrije občutljive informacije, na primer geslo elektronskega poštnega predala, ali da klikne na povezavo do lažnega spletnega mesta, prenese in namesti zlonamerno datoteko ter razkrije svoje zasebne podatke, kot so številke bančnih računov, kreditnih kartic ali različnih gesel.

Ne bodite najšibkejši člen

Napadalci vedno poiščejo najšibkejši člen, zato zadošča že, da v podjetju najdejo le eno žrtev in si tako pridobijo odprto pot v notranjost podjetja. Napadalci imajo znanje in čas ter so vztrajni. Ko pridejo v sistem, se potuhnejo in čakajo na pravi trenutek, da izvedejo napad.

From: ejzq.fa.sender@workflow.mail.em2.cloud.oracle.com <ejzq.fa.sender@workflow.mail.em2.cloud.oracle.com>
Sent: Wednesday, November 24, 2021 10:55 AM
To: [redacted]@acroni.si>
Subject: Oracle Fusion Applications-Welcome E-Mail

CAUTION: This email originated from an external source. Use caution when replying, clicking links, or opening attachments.

Dear [redacted]

Congratulations! Your Oracle Fusion Applications account has been successfully created.

Please follow the link below to reset your password.

https://ejzq.fa.em2.oraclecloud.com:443/hcmUI/faces/ResetPassword?ase_gid=1362e8e3a37c4ddcad980f65caa55fa8

For any issues, contact your system administrator.

Thank You,
 Oracle Fusion Applications

Primer "phishing" e-pošte

Kako se ubraniti pred »phishing« napadi? Navajamo nekaj najpogostejših primerov in napotke za prepoznavanje.

- **DATOTEKE:** Prenašajte samo tiste datoteke in aplikacije, ki prihajajo iz zanesljivih in zaupanja vrednih virov. Enako velja za vtičnike brskalnikov.
- **PROŠNJE NEZNANCEV:** Ne sprejemajte prošenj za prijateljstva na družbenih omrežjih, če pošiljatelja ne poznate osebno.
- **TELEFONSKI KLICI:** Klic takoj prekinite, če kdo zahteva podatke o vašem osebnem računu prek telefona, na primer številko kreditne kartice ali kakršne koli zaupne podatke, denimo z dostopom do podatkovnih baz na delovnem mestu, e-poštnega računa in podobno. Tudi v Skupini SIJ smo že doživeli lažne klice, pri katerih so se klicatelji pretvarjali, da kličejo iz Microsoftovega centra za pomoč uporabnikom, in zahtevali, da jim uporabniki razkrijejo svoje geslo.
- **SPLETNE POVEZAVE:** Ne klikajte na nobeno povezavo, ki jo vidite, zlasti če pride po naključni e-pošti, prek takojšnjih sporočil ali SMS-sporočil. Vedno preletite povezave (brez klika se z miško zgolj pomaknite na povezavo) in se prepričajte, da vodijo do zanesljivega vira. Bodite pozorni na tipkarske napake v povezavah, na primer twitter.com namesto twiter.com.
- **E-POŠTA:** Ne odpirajte nezaželene e-pošte in ne odgovarjajte nanjo. Če slučajno prejmete e-pošto s priponko ali besedilno sporočilo s povezavo, ne storite ničesar, dokler ne preverite legitimnosti pošiljatelja. Ne klikajte na nobeno povezavo in ne uporabljajte podatkov za stik, ki so navedeni v e-pošti ali besedilu.

Kadar koli se vam zdi nekaj sumljivo ali dobite občutek, da nekaj ni v redu, nikakor ne nadaljujte dela, ampak vso sumljivo vsebino (e-pošto, datoteke, prošnje, klice, povezave, opozorila) posredujte na poštni naslov spam@sij.si, da bo oddelek IT preveril, ali gre za nevarno vsebino, in temu primerno ukrepal.

Konkreten primer »phishing« napada na zasebne podatke:

Janez Novak prejme e-poštno sporočilo, ki se zdi, da prihaja iz njegove banke. V sporočilu je navedeno, da obstaja varnostna težava z njegovim bančnim računom in da je nujno, da se prijavi v svoj račun prek povezave v sporočilu, da bi preveril svoje podatke in rešil težavo. V sporočilu je tudi navedeno, da če tega ne stori v 24 urah, bo njegov račun začasno blokiran zaradi varnostnih razlogov.

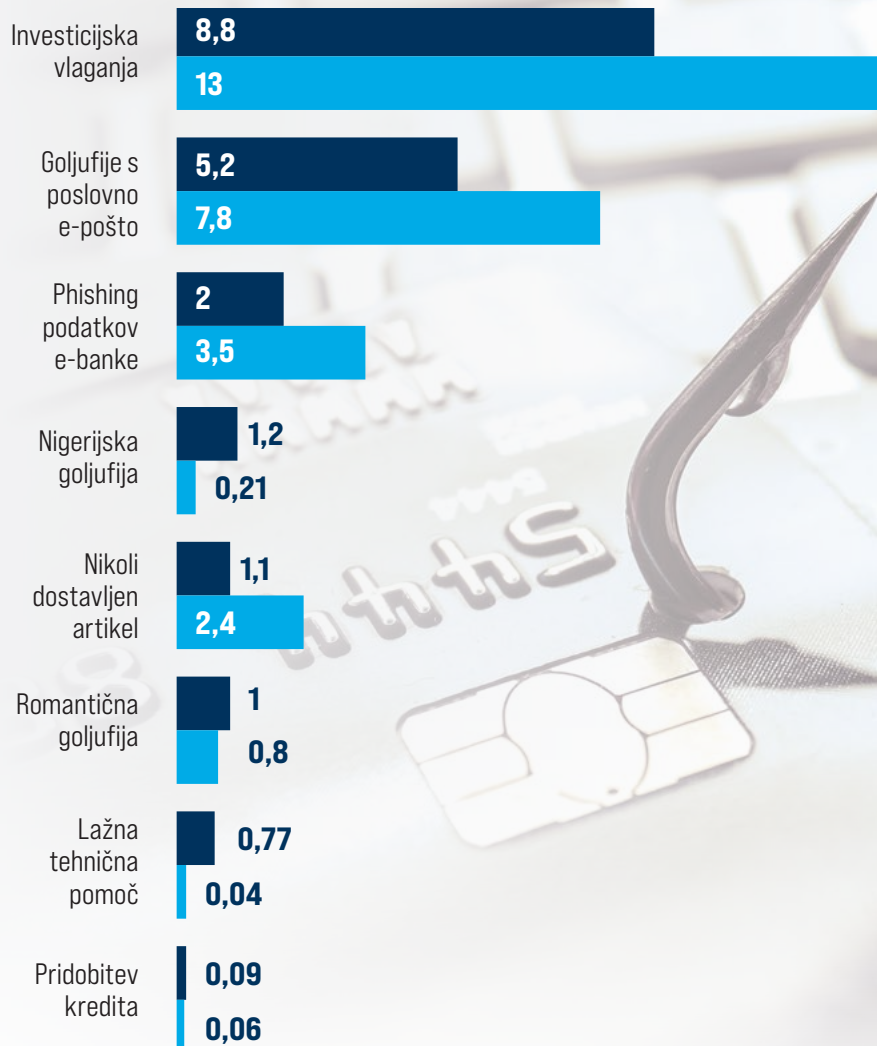
Janez Novak klikne na povezavo v e-poštnem sporočilu in ta ga preusmeri na spletno stran, ki je videti zelo podobno kot spletna stran njegove banke. Na tej ponarejeni spletni strani ga pozovejo, da vnese svoje uporabniško ime, geslo, številko kreditne kartice in druge občutljive podatke, da bi »preveril svojo identiteto«. Gospod Novak, prepričan, da gre za legitimno spletno stran banke, vnese vse zahtevane podatke.

Posledice so kraja identitete, finančna škoda, izguba zaupanja v storitve ...

Konkreten primer »phishing« napada na podatke podjetja:

Da gre za zlonamerno e-sporočilo, lahko sklepate po tem, da:

- gre za nepoznanega pošiljatelja oziroma e-naslov (natančno preverite, ali elektronsko sporočilo prihaja iz zaupanja vredne domene);
- so v e-sporočilu povezave, ki kažejo na nenavadni spletni naslov in se ne ujemajo z imenom povezave;
- so v e-sporočilu priponke, ki lahko vsebujejo zlonamerno programsko opremo (na primer izvršljive .exe datoteke);

Prijavljena škoda po posameznih tipih prevar po letih

Vir: Policija

- je napisano s slovničnimi nepravilnostmi, netipičnim vrstnim redom besed za slovenski jezik in podobno, uporablja neobičajen ton, vas napačno naslavlja;
- sporočilo vsebuje sanjske ponudbe, neobičajne zahteve in visoko stopnjo nujnosti.

Če slučajno prejmete e-pošto s pripenko ali besedilno sporočilo s povezavo, ne storite ničesar, dokler ne preverite legitimnosti pošiljatelja. Ne klikajte na nobene povezave in ne uporabljajte podatkov za stik, ki so navedeni v e-pošti ali besedilu.

Majhna nepozornost ima lahko velike posledice

Nekaj najbolj znanih primerov »phishinga«, ki ga je lahko deležen kdor koli:

Google: Phishing napadi so bili usmerjeni na uporabnike Googlovih storitev, kot so Gmail, Google Drive in Google Photos. Uporabnike so poskušali prepričati, da svoje prijave podatke vpišejo na ponarejene strani, kar je pripeljalo do kraje uporabniških računov.

Facebook: Tudi Facebook je bil tarča »phishing« napadov, pri katerih so poskušali pridobiti uporabniške podatke za dostop do računov in izvajanje zlonamernih dejavnosti, kot je kraja identitete ali širjenje lažnih vsebin.

Apple: Podjetje Apple je bilo tarča »phishing« napadov, ki so se osredotočali na uporabnike iClouda in drugih Applovih storitev. Napadalci so poskušali pridobiti dostop do uporabniških računov in osebnih podatkov.

Finančne institucije/banke, kot sta NLB in NKBM, so bile pogosto tarča »phishing« napadov, pri katerih so napadalci z lažno e-pošto poskušali pridobiti dostop do bančnih računov in osebnih podatkov strank.

Tarče »phishing« in drugih kibernetičnih napadov so vsak dan številne organizacije po vsem svetu. Tega se v Skupini SIJ dobro zavedamo, zato smo zaposlene o kibernetični varnosti že izobraževali.

Število spletnih prevar v različnih oblikah strmo raste, s tem pa tudi povzročena škoda. Poleg izgube zaupnih informacij, škode, ki jo lahko utрпи ugled osebe ali podjetja, in drugih posledic narašča tudi finančna škoda.

To potrjujejo tudi podatki slovenske policije, ki sicer zajemajo samo škodo prijavljenih napadov.

Razlogov za previdnost torej ne manjka. Če ste kadar koli v dvomih, se obrnite na oddelek IT.

NAŠI SODELAVCI

Monika Žvikart,
specialistka za
korporativno
komuniciranje,
SIJ Metal Ravne
Foto: arhiv
SIJ Metala Ravne

Fabrika smo ljudje

Ob šestdesetletnici srednje proge v SIJ Metalu Ravne so trije upokojeni direktorji valjarne – Sead Karadža, Stanko Triglav in Franc Hartman – obujali spomine na obdobje, ki so ga preživeli v »fabriki«. To so bili drugačni časi kot danes, a vendar enako polni najrazličnejših izzivov. V svojem razmišljanju so poudarili lepoto in hkrati tudi težavnost posameznega obdobja, ki so ga skupaj preživeli, ter izrazili hvaležnost za vse izkušnje, ki so jih pridobili pri svojem delu.

O 60. jubileju srednje proge, ki smo ga v SIJ Metalu Ravne obeležili 29. novembra 2023, smo pisali v prejšnji številki revije SIJ. Predstavili smo vam zgodovino srednje proge in aktualen projekt avtomatizacije in modernizacije Valjarna 4.0. Tokrat pa vam predstavljamo nekaj poudarkov iz pogovora, ki smo ga ob tej priložnosti opravili s tremi upokojenimi direktorji valjarne: Seadom Karadžo, Francem Hartmanom in Stankom Triglavom.

O progi, izpleni in odličnem ravenskem jeklu

Metalurške mašine so takšne, da držijo 100 let in še več. Srednja proga je pravzaprav bolj ali manj enaka, kot je bila v mojih časih. Tak koncept valjarne skoraj nikjer več ne obstaja. Vendar to ni nič slabega. Naša proga je sicer starejšega koncepta, ki pa je zelo fleksibilen in zelo primeren za naša težko preoblikovalna jekla in naš način dela. Na en dan se lahko valjajo različni profili, ploščato in kvadratno se lahko valja isti dan.

Franc Hartman

Izpleni so v jeklarski industriji zelo pomembni. Treba jim je generalno posvetiti zelo veliko pozornost. V celotnem proizvodnem procesu moramo zelo paziti, da je tehnološkega odpadka čim manj. Izplen velikokrat odloča in določa našo konkurenčno sposobnost na trgu. Skratka, večji je delež v jeklarni proizvedenega jekla, ki nam ga uspe spraviti na trg v obliki končnega proizvoda, boljši je naš rezultat.

Stanko Triglav

Za linijsko valjarno, kot je naša, sta zelo pomembna odlično jeklo in odličen kader. Izjemno pomembna je bila tudi uvedba kontrole gredic, čeprav je zavzela kar veliko prostora. Po odkrivanju površinskih napak gredice ni bilo treba cele zbrusiti, pač pa samo tam, kje so bile označene napake. Če te napake nisi odkril in odpravil, je material z napako šel naprej do naročnika, in posledično je bila tu reklamacija. Zato smo imeli brusilne stroje, centromaskine, ki jih ni imel nihče drug v takratni Jugoslaviji. Pomembna sta bila tudi izjemno dobro vzdrževanje in jeklarna, ki nam je dajala zelo dobro jeklo. Naša usmeritev je vedno bila v plemenita jekla: orodna, nerjavna ...

Sead Karadža

Most generacij direktorjev, ki so oblikovali pot preteklosti, s tistimi, ki snujejo pot prihodnosti (od leve): Sead Karadža, Stanko Triglav, Jernej Močnik, Franc Hartman in Borut Urnaut.

O fabriki, tradiciji in ljudeh

“Doma imam na sliki staro upravo fabrike in velik plakat, na katerem piše ‚Fabrika smo ljudje‘. Jaz imam to uokvirjeno in obešeno v svoji spalnici. In dejansko je bilo tako, da smo bili v tistem času, ko sem jaz delal, vsi zaposleni, tudi vsi Ravenčani, ponosni na to, kar smo delali in kar smo dosegli. Mi vsi smo fabriko hvalili, kako je dobra. Zdi se mi, da je danes ravno obratno. Ljudje danes najraje povejo, kaj vse ‚ni fajn‘. Če ne bomo spremenili tega odnosa do fabrike, v prihodnje ne bo več valjarne. Interes lastnika pa seveda mora biti, da se proizvodnja modernizira, da se delo olajša, da bodo mladi radi prišli delat.

Sead Karadža

“Ves čas sem deloval v smeri, da se metalurgija na Ravnah ohrani in da ostane zanamcem. Fabrika je ponos Koroške, z njo sem se vedno ponašal. Zdi se mi pomembno, da je v dolini dovolj dela, da imajo ljudje delo doma, da se jim ni treba seliti kam drugam. Jaz bi se kar zjokal, če bi mi kdo rekel, da tega na Ravnah ne bo več. Meni je fabrika dala vse, kar imam. Ko sem šel iz valjarne, sem poljubil srednjo proggo, tako zelo sem bil hvaležen. Vsi zaposleni pa so mi zaploskali.

Franc Hartman

“Dejavnost, kot je naša, temelji na timskem delu in na tradiciji. Tu je ogromno tehnološkega znanja in se prenaša iz roda v rod, zato je jeklarstvo tu tako uspešno. Če se bo to prekinilo, potem bo te tradicije tudi hitro konec. Seveda pa je pomembno, da se delo naredi privlačno, da bodo mladi v njem videli svojo perspektivo. Kar je teklo 400 let, ima veliko možnost, da se bo nadaljevalo še naslednjih 400. Samo ljudje morajo biti pravi.

Stanko Triglav

Vljudno vas vabimo, da si celoten zanimiv pogovor z upokojenimi direktorji preberete na intranetu Moj SIJ.

NAŠI SODELAVCI

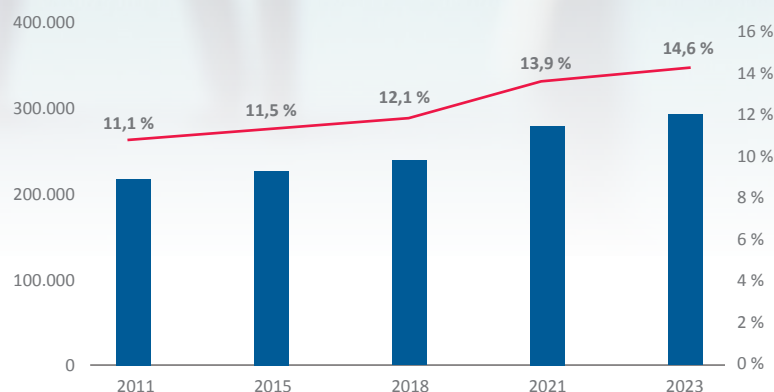
Katja Mramor Krupak, vodja internega komuniciranja, SIJ d.o.o.
Vir: podatki Statističnega urada Republike Slovenije

Trajne spremembe na trgu dela

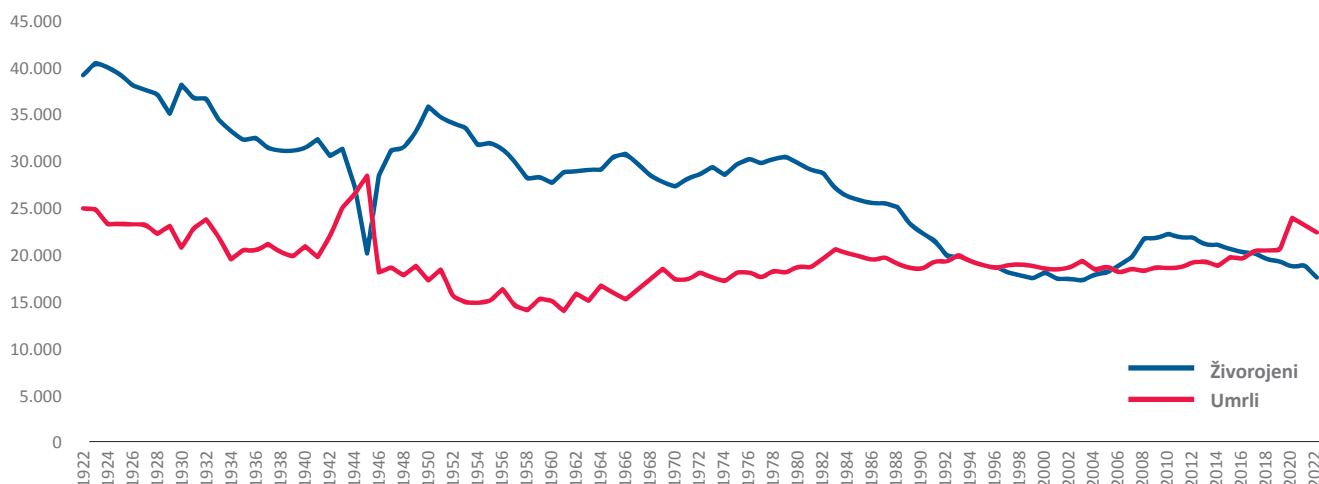
Trg dela se je v zadnjih letih spremenil predvsem zaradi vplivov demografije. Trendi kažejo, da bo tako tudi ostalo, čemur se bomo morali prilagoditi. Prebivalstvo Slovenije in drugih evropskih držav se stara. Trend rodnosti od osemdesetih let prejšnjega stoletja pada, naravni prirast prebivalstva je negativen. Na trgu dela se zato pojavljajo vrzeli, te pa delodajalci povsod po Sloveniji s težavo zapolnjujemo z domačimi delavci. Trg zaznamujeta rekordno visoko število delovno aktivnih in nizko število brezposelnih.

Število prebivalcev v Sloveniji in s tem število delovno aktivnih oseb ohranjamo s priseljevanjem. Število prebivalcev Slovenije se sicer povečuje, a predvsem oziroma od leta 2017 izključno zaradi priseljevanja. V Slovenijo se je v letu 2022 priselilo 35.613 prebivalcev, iz države pa se jih je odselilo 20.956. Selitveni prirast je bil skoraj šestkrat tolikšen kot leto prej. Največ tujcev se je v letu 2022 v Slovenijo priselilo iz Bosne in Hercegovine (36 odstotkov vseh priseljenih tujih državljanov), za največ preostalih pa so bile države prejšnjega prebivališča še Ukrajina, Kosovo, Srbija in Severna Makedonija.

Prebivalci Slovenije, s prvim prebivališčem v tujini (priseljenci):

Naravni prirast:

Trg dela v Sloveniji, november 2023:

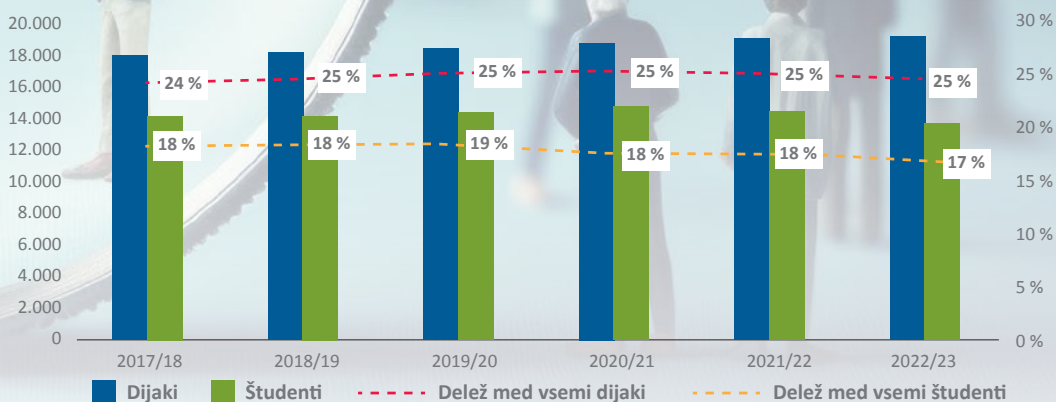
Delovno aktivnih: 938.400 oseb

Registrirana brezposelnost: 47.175 oseb

Delež tujcev: 14 odstotkov

Izjemno nizka stopnja brezposelnosti

Trenutno opažamo rekordno visoko število delovno aktivnih. Novembra 2023 je bilo zabeleženih 938.400 delovno aktivnih oseb, kar je največ, odkar Statistični urad Republike Slovenije spremlja registrske podatke o delovno aktivnem prebivalstvu (največ od leta 1995). V novembru se je število delovno aktivnih najbolj zmanjšalo v predelovalnih dejavnostih, in sicer za 0,2 odstotka ali za približno 400 oseb. Obenem je bilo registriranih brezposelnih oseb v novembru 2023 le 47.175, kar je zgodovinsko gledano ena najnižjih ravni brezposelnosti. Rekordno nizko brezposelnost smo na slovenskem trgu dela sicer imeli septembra lani, ko je bilo brezposelnih oseb 45.999. Decembra 2023 je bilo na Gorenjskem registriranih 3.047 brezposelnih oseb, na Koroškem pa 1.503. Stopnja brezposelnosti se je na Gorenjskem v desetih letih znižala z 9,8 na 3,6 odstotka, na Koroškem pa s 13,9 na 5,8 odstotka, kar je enako slovenskemu povprečju.

Primanjkuje mladih z ustrežno izobrazbo

Vedno težje dobimo za naša delovna mesta mlade z ustrežno izobrazbo. Dijaki in študenti, vpisani na področje tehnike, proizvodne tehnologije in gradbeništva, tvorijo 25-odstotni delež med vsemi dijaki oziroma 18-odstotni delež med študenti. Od tega jih le polovica izobraževanje tudi konča.

Število dijakov, vpisanih na področje tehnike, proizvodne tehnologije in gradbeništva, se je v zadnjih petih letih povečalo s 17.800 na 19.000. Njihov delež med vsemi dijaki je ostal na enaki ravni. Število študentov, vpisanih na področje tehnike, proizvodne tehnologije in gradbeništva, se je v zadnjih petih letih zmanjšalo s 14.100 na 13.600, pri čemer se je število vseh študentov v tem obdobju povečalo. Njihov delež med vsemi študenti se je tako zmanjšal za 1,4 odstotne točke.

Število tujih delavcev v zadnjem desetletju močno zraslo

V letu 2022 je bilo v Sloveniji med delovno aktivnimi tako že 14 odstotkov tujcev oziroma 130 tisoč oseb, ki prihajajo predvsem iz držav na Balkanu. Tri četrtine tujih delavcev je moških, pretežno s srednješolsko izobrazbo in več kot polovica jih prihaja iz Bosne in Hercegovine. Najvišji porast delovno aktivnih tujih državljanov je v predelovalni dejavnosti, kjer se je delež tujih delavcev v 10 letih povečal za 10,6 odstotne točke in je v letu 2022 znašal 16,6 odstotka. Na Koroškem je bilo tujih delavcev v podjetjih predelovalne dejavnosti v letu 2022 13,9 odstotka, na Gorenjskem 17,2 odstotka, novembra lani pa na Koroškem še odstotek več, na Gorenjskem pa že 19,4 odstotka.

V Skupini SIJ ...

... trenutno zaposlujeemo približno 14 odstotkov tujcev, kar je skoraj toliko, kot znaša slovensko povprečje. Ker se tudi zaposlovanje iz balkanskih držav upočasnjuje in ker želimo pravočasno pristopiti k reševanju problematike pomanjkanja delavcev, smo nove sodelavce poiskali tudi v državah malo dlje od nas. V družbi SIJ Metal Ravne smo tako v valjarni in mehanski obdelavi ter adjustaži že zaposlili prvo skupino novih sodelavcev iz Nepala. Verjamemo, da se bodo s svojo kulturo in etiko dela v našem delovnem okolju dobro znašli, govorijo angleško, obenem pa so se bili že pred prihodom k nam pripravljene učiti osnov slovenskega jezika.

NAŠI SODELAVCI

Katja Mramor Krumpak, vodja internega komuniciranja, SIJ d.d.
Foto: osebni arhiv

Pogled na slovenske gore je zelo domač

Ob prihodu novih sodelavcev iz Nepala v valjarno in mehansko obdelavo ter adjustažo v SIJ Metalu Ravne smo se pogovarjali z Badrijem Dhungano, ki prihaja iz Nepala, že deset let pa živi v Sloveniji. Zadnje leto in pol povezuje delavce iz Nepala s slovenskimi podjetji. Pravi sogovornik torej, da skozi njegove oči spoznamo Nepalce, njihovo kulturo in tudi to, kaj oni pričakujejo od prihoda na delo k nam.

Prihajate iz Nepala, ki ga poetično predstavljamo kot deželo ljudi iskrenih nasmehov pod streho sveta. Kako bi nam vi predstavili svojo domovino?

Pokrajina je zelo podobna Sloveniji, le nadmorska višina je precej višja. Dolina, kot pri vas leži recimo na 500 m nadmorske višine, je pri nas na 1500 m ali tudi višje. Pogled v naravo se mi zdi tu zelo podoben. Živim na Gorenjskem in res se počutim domače, le tako mrzlih zim nisem navajen.

V Nepalju imamo kar šest različnih letnih časov, vsaka dva meseca se nam menja vreme. Vi na primer ne poznate monsunskega obdobja. Sicer pa je pri vas precej vlažneje, po temperaturah pa so poletja podobna našim.

Ljudje znotraj Nepala se precej razlikujejo. Če poenostavim, največ razlik izhaja iz različnih nadmorskih višin, na katerih prebivajo – v nižinah, nekje v srednjem višinskem pasu, kjer leži tudi Katmandu, ali pa v visokogorju. Iz tega izhajajo različnosti v prehrani, kulturne razlike, tudi na videz smo si različni. Prebivalci v nižjih predelih blizu Indije obdelujejo veliko kmetijskih površin, pojedjo tudi več mesa. Razlike so tudi v veri, največ je v Nepalju sicer hindujcev. Sam prihajam iz tega »srednjega višinskega območja«, ki leži med 1500 in 2000 m nadmorske višine. Sodelavci, ki prihajajo v SIJ Metal Ravne, pa so z vseh koncev Nepala.

Kdaj in zakaj ste prišli v Slovenijo in kako se spominjate spoznavanja Slovenije in Slovencev, tistega prvega stika?

Najprej sem šel na Madžarsko, tam sem delal dve leti. Za Slovenijo do prihoda sem, iskreno, sploh še nisem slišal. Moj takratni direktor, ki je rad hodil v nepalske gore, mi je povedal, da je

Mislil sem, da v Sloveniji vsi govorite isto slovenščino, vendar niti slučajno ni tako. Tudi v Nepalju imamo različna narečja, a Slovenija je tako majhna, da me je to presenetilo.

blizu kraj, ki ima podobno jezero, kot ga imamo v Nepalju. Jezero ob kraju Pokhara ima na sredi namreč otok in na njem tempelj. Vse skupaj zelo spominja na Bled, kamor rad zahajam. Zelo rad hodim tudi v hribe. Le pozimi ne, ker je takrat prehladno. Tudi na morje grem kdaj, je lepo in drugače, saj v Nepalju morja nimamo. Vendar je precej vroče, kar mi ni tako všeč. V Sloveniji sem zdaj že deset let in počutim se prijetno.

Katere slovenske lastnosti ali navade se vam zdijo nenavadne in katere so vam zlezle pod kožo, da ste jih posvojili tudi sami?

Tu vsi govorijo angleško, v trgovini, na avtobusu, kjer koli. Na Madžarskem pa veliko ljudi ne govori nič drugega kot madžarsko, kar je bilo zame, sploh takoj po prihodu, kar težko. V Sloveniji je komunikacija lažje stekla, tudi prijaznost, srčnost in pripravljenost pomagati so lastnosti, ki jih pohvalim pri Slovencih. Ste precej odprti in zgovorni. Ko enkrat poveš, da si iz Nepala, pogovor hitro steče, ker deželo vsaj malo poznajo ali pa so celo bili tam.

Tu je življenje mirnejše, mesta so urejena, imate veliko prostora. Pri nas je precej več gneče, na cestah, ulicah, v trgovini, povsod. Pri nas je avtobus vedno nabito poln do vrat, tu pa se včasih kakšen pelje skoraj prazen, da sprva kar podvomiš, ali vstopaš na pravega ali ne. To bo, tako mislim, eden od kulturnih šokov tudi za nove sodelavce, ki prihajajo.

Ko sem prišel v Slovenijo, me je presenetilo, koliko alkohola popijete Slovenci. Vsaj v tisti prvi skupini sodelavcev, v kateri sem delal, ko sem prišel pred desetimi leti, je bilo običajno, da so šli po službi na kakšno pijačo, včasih pa so tam ostali tudi do večera.

Badri Dhungana živi na Gorenjskem in s partnerko rad zahaja k Blejskemu jezeru, saj ga spominja na domovino, na jezero Phewa, ki ima tako kot Blejsko na sredini otok, na njem pa stoji tempelj.

Zanimivo se mi zdi, da Slovenci zelo na veliko praznujete rojstne dneve »na nulo«, torej okrogle jubileje. Pri nas praznujemo rojstne dni vse enako. Odkar sem tu, pa tako praznujem tudi jaz.

Tujci ob učenju slovenščine radi potarnajo, da je težka, da ima kompleksno slovnico, trdo izgovarjavo. Kakšen odnos imate vi s slovenščino?

Zame je slovenščina seveda težka, predvsem slovnica, a se mi zdi vseeno lažja od madžarščine. Pri izpitu iz slovenščine sem, preden sem ga naredil, nekajkrat padel, tudi zato ker živim na Gorenjskem in sem imel gorenjsko izgovarjavo. Mislim sem namreč, da v Sloveniji vsi govorite isto slovenščino, vendar niti slučajno ni tako. Tudi v Nepalju imamo različna narečja, a Slovenija je tako majhna, da me je to presenetilo. Po nekaj letih sva s slovenščino postala kar prijateljca.

Tudi skuhate in jeste kaj tipično slovenskega?

Prva leta sem živel v nastanitvi, kjer je za našo prehrano skrbela slovenska družina. Oni so skuhalo šest obrokov na teden, jaz pa enega. Ampak zanje je bila naša hrana, ki jo sestavljata pretežno riž in zelenjava, prešibka. Tu pojedete več mesa, pa krompir in nasploh močnejšo hrano. Slovenska hrana mi je bila takoj všeč, a prvi dve leti sem imel kdaj tudi prebavne težave, preden sem se nanjo navadil. Zdaj mi nepalska hrana manj tekne, ne morem več jesti tako pekočih jedi, kot je sicer značilno za nepalsko kulinariko.

V Sloveniji je od vašega prihoda do danes že precej več Nepalcev, tudi zato ker so podjetja primorana iskati delavce v tujini, saj jih na domačem trgu in tudi v bližnjih

državah primanjkuje. G. Badri, ukvarjate se s podporo Nepalcem pri zaposlovanju v Sloveniji. Koliko nepalskih delavcev ste že povezali s slovenskimi podjetji?

Najprej sem delal pri turistični agenciji, potem pa sem pred nekaj leti začel čisto naključno, zaradi prošelj turističnih ponudnikov, pomagati pri iskanju kuharjev in drugih delavcev za gostinstvo. Potem so se začeli vedno več obračati name za tovrstno pomoč. In zdaj se dobro leto ukvarjam samo s tem, da skrbim za prihod nepalskih delavcev v Slovenijo v različna podjetja. Naša majhna agencija trenutno šteje tri ljudi. V Sloveniji Nepalcev za zdaj ni veliko, približno 300, na Hrvaškem jih je denimo že 20.000. Pričakujem pa, da se bo število Nepalcev v Sloveniji letos skoraj podvojilo.

Veleposlaništvo pri oddanih vlogah zahteva in pregleda vedno več dokumentov in dokazil. Če bi imeli na primer slovensko veleposlaništvo v Nepalju, bi šlo hitreje in z manj stroški kot zdaj. Nepalci morajo namreč dokumente urejati v Indiji. V naši agenciji pomagamo pri prihodu in zaposlitvi v Sloveniji približno 40 odstotkom, nekaj je potem tudi družinskih članov, ki se čez nekaj let pridružijo. Oni si večinoma urejajo dokumente sami.

Je nepalska skupnost povezana, se srečujete, kako si med seboj pomagata?

Imamo nepalsko društvo, za katero smo prav zdaj v postopku registracije na upravni enoti. Smo kar povezana skupnost, organiziramo različna druženja. Srečamo se na pikniku dvakrat letno, skupaj praznujemo novo leto in naša dva največja praznika, dashain in tihar, ki sta v septembru ali oktobru. Nazadnje se nas je zbralo približno 80.

V Sloveniji Nepalcev za zdaj ni veliko, približno 300, na Hrvaškem jih je denimo že 20.000. Pričakujem pa, da se bo število Nepalcev v Sloveniji letos skoraj podvojilo.

Kako predstavite Slovenijo in slovenska podjetja kandidatom za zaposlitev v Sloveniji?
Nepalci Slovenije večinoma sploh ne poznajo, zato jim najprej povemo, kje leži, kakšni so pokrajina, vreme, kultura, jezik, ljudje. Povemo tudi, kaj ponuja država. Pri nas recimo nimamo take socialne države, ki bi tako skrbela za zaposlene, kot je to urejeno v Sloveniji. Potem jim predstavimo konkretna podjetja, ki iščejo delavce, kakšno je delo tam in kakšno je plačilo.

Kaj si večinoma obetajo od prihoda v Slovenijo, kakšna so njihova pričakovanja?
Gospodarska situacija pri nas ni ugodna, zato si veliko ljudi želi oditi na delo v tujino, ker tako lažje preživljajo družine. Prihod v tujino je seveda stresen, poln negotovosti, a po mojih dosedanjih izkušnjah se Nepalci kar hitro privadijo, običajno za to potrebujejo približno tri mesece. Pričakujejo, da bodo lahko delali in so pripravljeni delati kateri koli dan v tednu. Hočem reči, da niso občutljivi na to, če je delo razporejeno čez vikend ali na praznik.

Kaj jih po vaših izkušnjah najbolj preseneti?
Pri nas ne dobimo kakšne posebne podpore ob uvajanju v delo, v Sloveniji pa dobijo mentorja, kar je super. Morajo pa se navaditi, da se v Sloveniji ločujejo odpadki in da se ne sme kaditi kjer koli. V Nepalju tega nimamo tako zelo urejenega.
Večinoma so zelo zadovoljni s pogoji dela v Sloveniji in življenjem nasploh. Zgodi se tudi, da želijo pripeljati še druge sorodnike na delo v isto okolje ali celo isto podjetje. Če bi našli delo tudi za ženo – običajno je namreč, da delata oba partnerja –, bi se priselila tudi cela družina. Če ocenijo, da so z delom v tujini na boljšem, ostanejo, če ne, pa se morda po nekaj letih vrnejo domov.

Katere kulturne razlike Slovence presenetijo pri Nepalcih? Nam lahko s kakšnim primerom orišete »trk« dveh kultur?
Nepalci nikoli ne bodo rekli, da česa ne razumejo. Na primer, ko dobijo določena navodila ali jim nekaj razložite, ni dovolj, da jih vprašate, ali so razumeli, ker bodo v vsakem primeru prikimali. Prosite jih, naj ponovijo, kar ste rekli, oziroma naj vam pokažejo, kako so razumeli, da se nekaj dela. Tako se boste prepričali, da niso samo vljudnostno prikimali, ampak so res razumeli.

Kako lahko sodelavci Skupine SIJ pripomorejo k lažji vključitvi novih sodelavcev iz Nepala v svoje delovno okolje, da se bodo v njem čim prej znašli in se dobro počutili?
Prijazno jim razlagajte nove stvari, postopke dela in preverite, ali jih razumejo. Tako bo delo hitreje in lažje steklo. Dobro je, da ne delajo sami, torej vsi v eni delovni skupini, temveč da so razporeje-

Ljubitelj hribov in gora je seveda osvojil tudi Triglav.

ni v ekipe z drugimi sodelavci v podjetju, tako kot bo to v SIJ Metalu Ravne. Tako se bodo lažje in hitreje naučili delovnih nalog in se vključili v kolektiv. Podjetjem vedno svetujem, da delavcem omogočijo učenje in razvoj na delovnem mestu.

Učenje slovenščine je smiselno skozi pogovor. Bodite prilagodljivi in dopustite možnost, da mešajo angleščino s slovenskimi besedami, ki jih bodo tako vedno več dodajali v svoje besedišče in jih hitreje začeli uporabljati.

Katere lastnosti nepalskih sodelavcev prepričajo delodajalce in potem tudi njihove neposredne sodelavce?

Veseli smo, da lahko delamo v Sloveniji. Radi se učimo in ne držimo se le tistega, kar smo sprva prišli delat, ampak smo se vedno pripravljene učiti novih stvari in radi sprejemamo nove naloge. Smo prilagodljivi glede urnika. Pričakujete lahko, da bodo za dopust povprašali predvsem za svoje velike praznike v septembru ali oktobru. Večina novih sodelavcev, ki prihaja, je sicer že prej živela in delala dlje časa v tujini, tako da ne pričakujemo posebnega domotožja. Tisti, ki imajo doma otroke, bodo želeli takrat domov, ostali pa morda niti ne vsako leto.

Se pogosto vračate domov?

Kaj nadoknadite takrat?

Pred epidemijo koronavirusne bolezni sem se vračal vsako leto, potem nekaj časa nisem potoval domov, nazadnje pa sem bil po koncu epidemije, saj so se zdaj tudi letalske karte precej podražile. Ko pridem domov, se posvetim družini in prijateljem, v tistih treh tednih res kar se da izkoristimo čas za druženje. Gre za pravo malo potovanje po naši deželi, saj je pri nas običajno, da družina živi po vseh koncih Nepala. Zelo smo namreč povezani tudi s širšo družino. Vedno je lepo priti domov.

Nepalci se radi učimo in ne držimo se le tistega, kar smo sprva prišli delat, ampak smo se vedno pripravljene učiti novih stvari in radi sprejemamo nove naloge.

KNJIŽNI KLUB SIJ

Anja Potočnik, specialistka za medije in interno komuniciranje, SIJ d.d.
Foto: arhiv Skupine SIJ
Vir: Daniel Coyle, Culture Code, <https://danielcoyle.com/tips-purpose/>; Brane Gruban na <https://www.dnevnik.si/1042674767>

Organizacijska kultura pospravi strategijo za zajtrk!*

Pogovarjali smo se o temah, ki jih izpostavlja knjiga Culture Code, zadnja v nizu poslovnih uspešnic na polici Knjižnega kluba SIJ. Avtor Daniel Coyle je proučeval organizacijske kulture (San Antonio Spurs, Navy SEALs Team Six, Pixar, IDEO, Zappos) in šel za njihove kulise, da bi videl, kaj jih poganja. Opazoval jih je pri pripravah, načinu razmišljanja in komuniciranja ter pri pristopu k vsakodnevnim izzivom. Kaj je ugotovil?

»Močna organizacijska kultura presega strategijo, izvedbo, tehnologijo in vse drugo, saj ima kultura moč vplivati na vse, kar skupina počne. Kultura je lahko vaše najmočnejše sredstvo ali vaša največja Ahilova peta. Zato morate vedeti, kako deluje,« poudarja Daniel Coyle. Poudarja tudi, da so današnji izzivi bolj kompleksni kot kdajkoli prej, ne glede na to, na katerem področju delujemo. Zahtevajo raven skupinske inteligence, hitrosti, reševanja problemov in kolektivnega učenja, ki jih lahko zagotovi le kultura sodelovanja in obnašanja. Poenostavljeno povedano, stari modeli kulture, ki temeljijo na avtoritarnosti, ne delujejo več. Učinkovite kulture so najmočnejša oblika človeške programske opreme, zato je ključno, da se naučimo, kako jih uporabljati – namesto da one podirajo naše strategije in negativno vplivajo na poslovno uspešnost.

* "Culture eats strategy for breakfast", Peter Drucker

Uspešna organizacijska kultura ni naključje

Ko opazujemo dobro organizirane skupine, ki se znajo sporazumevati brez besed in je njihov izplen večji kot pri enakem številu primerljivih posameznikov, se moramo zavedati, da njihovi usklajenost in timska naravnost nista nastali spontano. Nasprotno. Njihovo delovanje, interakcije, reševanje izzivov, priznavanje napak in preseganje lastnih egocentričnih potreb za korist skupine so tisto, kar jih dela drugačne. Vse temelji na varnosti, ranljivosti in jasnih ciljih.

Vse se začne z občutkom varnosti

Ko se zaposleni počutijo varne, se lažje izražajo in delijo svoje ideje, pomisleke in predloge brez strahu pred obsojanjem ali negativnimi posledicami. To spodbuja odprt dialog in ustvarja vzdušje zaupanja v organizaciji. Zmanjšuje tudi strah pred napakami, kar spodbuja inovativnost in kreativnost, ter zmanjšuje stres, ki je pogosto vzrok za bolniško odsotnost ali menjavo službe.

(P)ostani ranljiv

Povezane kulture povezuje niz navad, ki znajo predelati tveganja in šibkosti. To je tisto, česar večina skupin preprosto ne dojame. Ljudje se ne bojijo izpostaviti napak – svojih, drugih ali napak nadrejenih, saj se zavedajo, da za to ne bodo kaznovani. Tako odkritost sproti odplakne vse moteče dejavnike in ustvarja trdno jedro za stabilnost in izboljšanje.

Natančno začrtana pot

Kultura, ki povezuje zelo različne ljudi v preplet in izplen, ki je nad seštevki zmožnosti posameznikov, je niz zelo jasno določenih skupnih ciljev, ki so vseskozi prisotni v besedah, zapisih, simbolih in dejanjih. Vsa ta simbolika in signalizacija deluje kot čustveni GPS, ki stalno usmerja skupino in ji pomaga skupaj reševati težave.

Metka Šuštaršič, vodja standardizacije, SIJ Acroni

Na našem razvojnem oddelku vlada posebna sinergija, kjer razlike med delovnimi mesti zbledijo v enotno moč skupnega cilja. Naše delo se ne le dopolnjuje, ampak se prepleta v skupno zgodbo. Prav ta duh sodelovanja je tisti, ki ga z veseljem prenašamo

tudi na vse novozaposlene, mlade inženirje in tehnike, ustvarjajoč okolje, v katerem v ospredju nista individualizem in negativizem in v katerem je vsak pripravljen pomagati drugemu. To je naš recept za konstantno lepo klimo, ki vedno deluje.

»Sodelovanje ni le delo skupaj; je skupno ustvarjanje višjega smisla, kjer vsak prispevek šteje in vsak uspeh pripada vsem.«

Rok Kotnik, vodja za kakovost in trajnost, SIJ d.d.

Knjiga mi je odprla nekaj novih obzorij na temo sodelovanja v različnih timih ter podala koristne napotke. V luči napovedanih letnih razgovorov sem si med drugim dvakrat podčrtal po mojem mnenju ključne vsebine letnega razgovora s sodelavci:

- Kaj od tega, kar počnem, bi želeli, da počnem še naprej?
- Česa trenutno ne počnem dovolj pogosto, kar bi moral po vašem mnenju početi pogosteje?
- Kaj lahko storim, da boste pri svojem delu učinkovitejši?

»Če človek želi prave povratne informacije, sodelavce celo prosi, da mu nastavijo ogledalo.«

Jože Apat, menedžer sistema stalnih izboljšav, SIJ Metal Ravne

Moja izkušnja me uči, da ko so mi pomembni moj ugled, moj uspeh in moja zasluga, potem sem na poti konflikta. Iz tega lahko izpeljem zaključek, da je pravo sodelovanje mogoče le ob pogoju, da pozabim na svojo pomembnost, na svoj status. Šele takrat

se odprejo kanali kolektivne komunikacije in težke stvari postanejo lahkotne. Znotraj tima je možnost maksimiranja uspeha le, če smo iskreni v govorjenju in strpni v poslušanju. Zato moraš biti najprej človek, potem strokovnjak in na koncu vodja, ki zna opazovati dinamiko tima.

»Obstaja bližnjica, ko vodja poda rešitev in pove, kako, kdaj in kdo. Obstaja pa tudi daljša pot, ko na ta vprašanja najde odgovor skupina, vodja pa poskrbi, da ugotovljeno tudi izvedemo.«

Andreja Hanžekovič, specialistka za sisteme vodenja, SIJ d.d.

Motiti se je človeško in na napakah se učimo, sta ljudski modrosti, ki opredeljujeta kulturno in civilizirano soočenje z našo nepopolnostjo. Samo velik človek, ki je večji od svojih napak, jih je zmožen priznati, ker ve, da ni popoln, da pa proces postajanja

popolnejši vključuje delanje napak. Zato je pomembno, da tudi vodja, ki vodi določen proces ter skupino zaposlenih, ob storjeni napaki izreče: Tu sem ga polomil. Ob napakah se moramo učiti in napredovati. Vendar pa se moramo obenem zavedati, da pa nas stalno ponavljanje istih napak, brez analize in spoznanja, utrjuje v neznanju.

»Človek, ki ni še nikoli naredil napake, je človek, ki ni še nikoli poskusil storiti česa novega.«
(Albert Einstein)

NAŠI PRIHODNJI SODELAVCI

Katja Mramor Krumpak, vodja internega komuniciranja, SIJ d.d.

Monika Žvikart, specialistka korporativnega komuniciranja, SIJ Metal Ravne

Jure Murko, specialist korporativnega komuniciranja, SIJ Ravne Systems
Foto: fotoarhiv Skupine SIJ

Predstavili smo se bodočim dijakom

V okviru informativnih dneвов, 16. in 17. februarja, smo naše poklice, možnosti štipendiranja, opravljanja prakse in zaposlitve predstavljali devetošolcem na Jesenicah in Ravnah. Takšne predstavitve so del naših dejavnosti, s katerimi navdušujemo mlade, da bi se jih čim več odločilo za tehniške poklice in svojo poklicno pot poiskalo prav v jeklarstvu.

Mladim je SIJ Acroni predstavil dr. Andrej Skumavc, vodja prodajno-tehnične podpore kupcem.

V vseh treh terminih informativnih dneвов so devetošolci in njihovi starši lahko spoznali SIJ Acroni na predstavitvah na Srednji šoli Jesenice ter SIJ Metal Ravne in SIJ Ravne Systems na Srednji šoli Ravne. Devetošolce so najbolj zanimala možnost štipendiranja in opravljanja obvezne prakse pri nas. Z veseljem smo odgovorili na vsa njihova vprašanja in seveda tudi na vprašanja njihovih staršev.

Poleg možnosti promoviranja podjetja bodočim dijakom pa je dogodek tudi odlična priložnost za dogovore o novih oblikah sodelovanja s šolo. Pred informativnim dnevom sta se družbi SIJ Metal Ravne in SIJ Ravne Systems v januarju predstavili tudi na Karierni tržnici na Ravnah.

Stojnica SIJ Metala Ravne je pritegnila pozornost zaradi atraktivnega promocijskega materiala, kot so podloge za miške, USB-ključki in zloženke, tudi bonbonov ni manjkalo. Na fotografiji sta specialistka za organizacijo izobraževanj Senja Pirnat (levo) in vodilna strokovnjakinja na kadrovskem področju Laura Fišer.

Nova podoba, ki jo uporabljamo v komunikaciji s potencialnimi bodočimi zaposlenimi, je mladim privlačna, pritegne pozornost in spodbudi vprašanja. Na fotografiji je Janja Krenker, specialistka za izobraževanje v SIJ Ravne Systems.

Po besedah ravnateljice je bila udeležba bodočih dijakov na informativnih dnevih višja kot lani, kar nas zelo veseli.

NAŠI SODELAVCI

Katja Mramor Krumpak, vodja internega komuniciranja, SIJ d.o.o.

Zdravje na delovnem mestu

V Skupini SIJ promociji zdravja na delovnem mestu posvečamo posebno pozornost, saj je dobro zdravje podlaga za dobro in uspešno življenje in delo. V vseh družbah Skupine SIJ bomo skladno s sprejetimi načrti za promocijo zdravja po posameznih družbah v letu 2024 izvajali različne aktivnosti.

Vsaka družba ima svoj načrt promocije zdravja

Vse družbe so oblikovale svojo delovno skupino za promocijo zdravja, ki skrbi za načrtovanje in izvajanje programa promocije zdravja, spremlja potek programa in sprejema ukrepe za izboljšave, promovira aktivnosti promocije zdravja na delovnem mestu in pripravlja poročila o izvedenih aktivnostih.

Področje promocije zdravja zajema skupna prizadevanja družbe in delavcev z namenom ohranjanja in krepitve telesnega in duševnega zdravja vseh zaposlenih z vključevanjem vseh zainteresiranih sodelavcev. Zato lahko zainteresirani zaposleni svoje predloge in pobude podate kadar koli vodji delovne skupine za promocijo zdravja na delovnem mestu v svoji družbi, delovna skupina pa bo obravnavala predloge.

Akcijski načrti promocije zdravja po družbah zajemajo aktivnosti na devetih področjih:

- Preprečevanje poškodb pri delu in poškodb izven dela
- Zmanjševanje tveganj izpostavljenosti škodljivim vplivom okolja
- Ergonomski ukrepi na delovnem mestu
- Organizacijski ukrepi
- Informiranje in ozaveščanje
- Spodbujanje zdravih prehranjevalnih navad in uravnoteženo prehranjevanje
- Zagotavljanje psihološke varnosti in duševnega zdravja zaposlenih
- Skrb za fizično kondicijo zaposlenih
- Obvladovanje škodljivih navad in preprečevanje uporabe psihoaktivnih snovi

Znotraj teh področij je 11 obveznih ukrepov za proizvodne družbe.

A woman in athletic wear is sitting on a gym bench, holding a green apple. She is wearing a dark blue tank top and leggings. The background is a blurred gym setting with warm lighting.

Znotraj teh področij so nekateri ukrepi za proizvodne družbe obvezni, k tem pa so družbe lahko dodale še druge aktivnosti, ki so smiselne glede na delo v posamezni družbi. Aktivnosti, ki bodo skupne vsem družbam Skupine SIJ, vam bomo sproti predstavljali v reviji SIJ in na internetu Moj SIJ ter vas povabili k udeležbi. Predstavitev in povabilo k aktivnostim, ki so specifične za vsako družbo, pa boste našli v internih medijih svoje družbe.

Cilj je skupen: bolj zdrava delovna mesta in dobro počutje

Z aktivnostmi promocije zdravja na delovnem mestu želimo prispevati k boljšemu počutju in zdravju sodelavcev ter posledično doseči:

- z uveljavljanjem varnosti in zdravju prijaznih delovnih razmer preprečiti ali omejiti nevarne pojave, izredne dogodke ter poškodbe pri delu in izven dela;
- zmanjšati bolniške izostanke in neupravičeno izostajanje od dela (iz razlogov poškodb, kroničnih bolezni, težav v duševnem zdravju idr.);
- z različnimi aktivnostmi in ukrepi okrepiti psihofizično kondicijo zaposlenih, ki vodi k izboljšani storilnosti in produktivnosti, višji motiviranosti in zavzetosti zaposlenih ter posledično povečani kakovosti življenja in posledično kakovosti dela;
- družbeno odgovorno ravnati in prispevati k trajnostnemu razvoju Skupine SIJ.

NAŠI TOP NAJ SODELAVCI (3. DEL)

Anja Potočnik,
specialistka za
medije in interno
komuniciranje,
SIJ d.d.

Foto: Dobran Laznik,
SIJ Metal Ravne

Gašper, Tomaž, Marko in Uroš – več takih sodelavcev si želimo, naj dobri zgledi vlečejo

GAŠPER KOKOŠAR

**Livar, Jeklarna,
SIJ Acroni**

Sodelavci o Gašperju:

Gašper je izjemen strokovnjak, izkazuje se na več področjih – kot livar, žerjavovodja in operater. Njegovi zavzetost in natančnost pri izvajanju delovnih nalog sta neverjetni. Je tudi odličen in potrpežljiv mentor mladim in/ali neizkušenim sodelavcem, saj jim rad predaja svoje znanje in izkušnje.

Gašper o sebi:

1. Na kateri pogovor prisegate?

»Ni pomemben cilj, pomembna je pot!«

2. Kakšen bi bil naslov vaše avtobiografije?

»Preko dolin na vrhe.«

3. Na kakšno glasbo radi plešete?

»Polka in valček.«

TOMAŽ VOGRIN

**Žerjavovodja v tehnološkem procesu,
Kovaški program, SIJ Metal Ravne**

Sodelavci o Tomažu:

Tomaž je večič sodelavec. Usposobljen je za opravljanje raznolikih nalog v Kovaškem programu. S svojo pozitivno naravo in vedno dobro voljo ustvarja prijetno delovno okolje. Ko opazi kakršne koli nepravilnosti v zvezi z varnostjo pri delu, se hitro odzove in takoj ukrepa, s tem pa prispeva k varnosti v delovnem okolju. Je tudi odličen v predajanju svojega znanja novim sodelavcem, to pa omogoča učinkovit prenos veščin in zagotavlja kakovostno delo v celotni ekipi.

Tomaž o sebi:

1. Katera je najbolj nora stvar, ki ste jo naredili v življenju?

»Da sem začel s partnerko čebelariti, ne glede na to, da sem alergičen na pik čebele.«

2. Kateri človek vas navdihuje in zakaj?

»Zelo sem ponosen na svojo hčerko.«

3. Kje bi potekal vaš popolni dopust?

»V Srbiji, kjer imam prijatelje in kjer že zdaj preživljam dopust z njimi.«

Tudi lanski TOP naj sodelavci so izjemni. Sami znajo prepoznati priložnosti in izzive ter se ne skrivajo za opisom delovnih nalog. Nekateri med njimi malce izstopajo – domiselni in drugačni, ki pogosto vnašajo smeh in dobro razpoloženje v delovno okolje. A ko postanejo razmere stresne, postanejo neločljivi del svoje delovne skupine. Izjemni sodelavci imajo čut tudi za težave in skrbi svojih sodelavcev, zato se ne izognejo pomembnim temam tudi takrat, ko preostali ne zberejo poguma. Sijeve TOP naj sodelavce žene nekaj močnejšega kot zgolj želja po dobro in uspešno opravljenih nalogah. Tokrat vam predstavljamo naslednje štiri TOP naj sodelavce, ki smo jih razglasili in se jim zahvalili na lanskem 8. Sijevem dnevu, v nadaljevanju pa boste spoznali še preostale.

MARKO BERTONCELJ

**Delovodja, Vroča valjarna,
SIJ Acroni**

Sodelavci o Marku:

Marko je odlični strojni delovodja, z veliko znanja in izkušenj o napravah in procesih v Vroči valjarni. Njegova predanost obratu in podjetju je izjemno močna. S svojim odločnim vodenjem in usklajevanjem skupine vzdrževalcev Marko zagotavlja visoko stopnjo delovne vneme, samoiniciativnosti ter strokovnosti. V njegovi skupini vlada izjemno sodelovanje, ni opaziti hierarhije, kar prispeva k odličnim rezultatom dela. Gre za skupino, ki deluje kot dobro usklajen strojni mehanizem, saj vsi člani prispevajo svoj del k skupnemu uspehu.

Marko o sebi:

1. Na kateri pregovor prisegate?
»Tepi konja, ki vleče.«
2. Kakšen bi bil naslov vaše avtobiografije?
»Nor, zmeden, pošten.«
3. Na kakšno glasbo radi plešete?
»Narodnozabavno.«

UROŠ HABERMAN

**Mizar, Mizarstvo,
SIJ ZIP center**

Sodelavci o Urošu:

Uroš je resnično steber naše ekipe – vedno lahko zanesljivo računamo nanj, saj je zmerom pripravljen stopiti v akcijo in pomagati. Ne glede na to, kako zahtevne so naloge, Uroš brez težav prevzame dodatne zadolžitve ter jih opravlja zavzeto in dosledno.

Uroš o sebi:

1. Česa novega ste se naučili v zadnjem času?
»Naučil sem se, da me ta zmeraj bolj sebična, pohlepna in kapitalsko naravnana družba ne sme posrkati vase. Ohranil bom vse vrednote, ki so potrebne za zdravo družbo.«
2. Kaj bi si najprej kupili, če bi postali milijonar?
»Nikoli si ne želim postati milijonar. Če pa že, bi z družino odšel na počitnice, ki si jih v tem času finančno sicer ne moremo privoščiti. Nato bi preudarno ravnal z denarjem in naložbami, da bi si zagotovil varno starost in omogočil boljšo prihodnost svojemu otroku.«
3. Katera je vaša najljubša rastlina in zakaj vam je pri srcu?
»Imam več najljubših rastlin, vendar če se moram odločiti za eno, izberem ameriške borovnice. Lepo krasijo domači vrt, imajo bujne in dobre plodove, seveda pa potrebujejo skrb in nego.«

PRAZNUJEMO SKUPAJ

Anja Potočnik,
specialistka za
medije in interno
komuniciranje, SIJ d.d.
Foto: arhiv Skupine SIJ

To je tisti z rožami polepšan marčevski dan!

Res je, našim cenjenim sodelavkam bi morali izkazovati pozornost vsak dan, vendar je 8. marec prav poseben trenutek, ko naši jeklarji na vseh lokacijah družb Skupine SIJ tekmujejo, kdo bo prvi in z najširšim nasmehom podaril cvetje svojim sodelavkam.

ZA OČI, DUŠO IN PROSTOR.

SIJ Zip center d.o.o. – Mizarstvo
Koroška c. 14, 2390 Ravne na Koroškem
www.zipcenter.si

sij | zip
center

SPONZORIRAMO

Jeklena volja na krilih mladosti

Atletinja Neja Omanovič, odbojkar Nejc Hribernik, rokometiška Lana Strlič in judoist Nace Herkovič so uspešni mladi športniki in obenem šesta generacija štipendistov, otrok zaposlenih v Skupini SIJ, ki športno štipendijo prejemajo v okviru partnerskega sodelovanja Skupine SIJ z Olimpijskim komitejem Slovenije. V začetku decembra lani smo se ob podpisu pogodb z njimi družili v Slovenskem olimpijskem izobraževalnem centru Olimpijskega komiteja Slovenije.

Skupno smo do zdaj podelili 24 štipendij, z njimi smo podprli številne športe: deskanje na snegu, atletiko – skok v daljino, tek na 10.000 m in troskok, ženski nogomet, plavanje, judo, košarko, hokej na ledu, rokomet, alpsko smučanje – veleslalom in odbojko.

Ksenija Štrancar, specialistka za sponzorstvo in interno komuniciranje, SIJ d.d.
Foto: Sandi Fišer

Srečanja s štipendisti sta se udeležila tudi predstavnika sponzorskih partnerjev: generalni sekretar Tomaž Jontes (prvi z leve) kot podpisnik pogodb in vodja korporativnega komuniciranja v Skupini SIJ mag. Sara Wagner (prva z desne).

Odbojkar Nejc Hribernik pravi, da je zelo ponosen kar na celotno sezono 2021/22, saj se je ravenska ekipa v finale uvrstila brez enega samega poraza, nato pa z zmago v finalu osvojila še naslov državnih prvakov. Nejc je osvojil tudi naziv najkoristnejšega igralca zaključnega turnirja. V zadnjem letu je postal tudi član državne reprezentance do 17 let, s katero se je uvrstil na evropsko prvenstvo v odbojki do 17 let v Črni gori, tam pa so fantje osvojili končno 12. mesto.

NEJC HRIBERNIK: »Na igrišču smo ekipa tudi v težkih trenutkih.«

Šestnajstletni odbojkar z Raven na Koroškem, ki svojo športno pot kuje pri Odbojarskem klubu Fužinar SIJ Metal Ravne, trenira že od svojega desetega leta. Za odbojko ga je navdušil brat, ki je tudi sam odbojkar, dodatno zanimanje pa sta mu vzbudila dva vrhunska odbojkarja, ki tako kot Nace prihajata z Raven na Koroškem. To sta njegova vzornika: Tine Urnaut in Klemen Čebulj. Sicer pa Nejc obiskuje drugi letnik programa Računalniški tehnik na Srednji šoli Ravne. Letos je prvič med prejemniki štipendije, ki mu bo pomagala pri nakupu opreme in pri drugih stroških, povezanih s športom.

LANA STRLIČ: »S strastjo sledim svoji športni poti.«

Rokometašica Lana Strlič pravi, da dobra rokometiška izstopa zaradi svoje miselnosti, timskega duha, sposobnosti spodbujanja soigralk ter vztrajnosti na igrišču. Bi raje zadela gol ali blokirala met v obrambi za zmago? Lana bi definitivno izbrala blokado pred golom.

Lana je rokometiška, ki svojo športno nadarjenost že osem let pili v Rokometnem klubu Olimpija Ljubljana. Med svojimi dosežki v športni karieri je najbolj ponosna na naslov državnih podprvakinj v mladinski sezoni 2022/23. Zase pravi, da je univerzalna igralka, saj je v svoji karieri preizkusila že tako rekoč vse igralne položaje, najbolj domače pa se počuti na poziciji srednje zunanje igralka. Je dijakinja četrtega letnika Gimnazije Šiška. Kot »brez dvoma vrhunsko izkušnja« izpostavlja sodelovanje na evropskem prvenstvu z mladinsko reprezentanco Slovenije. Lana pravi, da usklajevanje šolskih obveznosti in treningov v zadnjem letu postaja vse zahtevnejše, saj že drugo leto igra za člansko ekipo, kot dijakinji zaključnega letnika gimnazije pa ji bosta dodatne izzive konec leta prinesla matura in izbor fakultete.

Atletinja Neja Omanovič je prejemnica športne štipendije že tretje leto. V tem času je iz mladinske oziroma mlajše članske prestopila v člansko kategorijo, kar je kar precejšen preskok. Potrebna je več treninga, pri tem ji štipendija zelo pomaga.

NACE HERKOVIČ: »Neuspehi in soočanje z njimi izoblikujejo prvake.«

Judoist Nace Herkovič si je po svojem največjem uspehu, osvojenem bronu lani na članskem evropskem pokalu v Malagi, ki velja za najboljši uspeh koroškega juda v zgodovini, odprl vrata na največja tekmovanja na svetu. Kot prvi Korošec se je udeležil grand slamov v Parizu, Tbilisiju in Antalyi, na teh tekmovanjih pa je tekmoval proti najboljšim judoistom na svetu.

Nace je kot judoist v zadnjem letu prvič izkusil člansko konkurenco. Pravi, da je spoznal, kaj pomeni profesionalni judo in koliko več časa, truda in fokusa moraš vložiti, če hočeš segati po najboljših rezultatih v tem športu. Kljub nekaterim spremembam pa Nace pravi, da se nekatere stvari ne spremenijo: »Kar pa je ostalo isto, sta moji jeklena volja in ambicija, saj kljub padcem še vedno vztrajam in vem, da bo ves ta trud slej kot prej poplačan. Nace je član Judo kluba Acron Slovenj Gradec in v njem trenira že 15 let. Je študent Pedagoške fakultete v Mariboru, smer Športno treniranje.

NEJA OMANOVIČ: »Dobri rezultati pridejo, če uživaš v svojem športu.«

Neja ima pri svojih 23 letih za sabo že kar pestro atletsko kariero, trenira namreč že 17 let, trenutno v Atletskem klubu Radovljica. Tekmuje v disciplini troskok, z disciplino pa se je spoznala, ko je iz jeseniškega kluba prestopila v radovljiškega. Disciplina ji je bila zelo všeč, nekaj novega in v njenih očeh zanimivejšega kot skok v daljino. Ob atletiki je tudi študentka specialne in rehabilitacijske pedagogike na Pedagoški fakulteti Univerze v Ljubljani. Usklajevanje študijskih obveznosti in treningov je za Nejo kar velik izziv in iz leta v leto težji. Urniki za športnike namreč niso najprijaznejši, predavanja in vaje ima velikokrat razvlečene čez ves dan.

Štipendija v znesku 130 evrov na mesec se podeli za eno šolsko oziroma študijsko leto. Razpis za športne štipendije za uspešne mlade športnike – otroke zaposlenih v Skupini SIJ – je objavljen vsako leto v začetku septembra. V Skupini SIJ s ponosom podpiramo vrhunske slovenske športnike in tiste v lokalnih športnih klubih, ti so nam s svojo jekleno voljo za zgled in navdih. Ker pa se zavedamo, da na mladih svet stoji, gre naša podpora tudi perspektivnim mladim športnikom.

SPONZORIRAMO

Ksenija Štrancar,
specialistka za
sponzorstva
in interno
komuniciranje,
SIJ d.d.

Dr. Boštjan Bradaškja,
glavni razvojni inženir za
nerjavna jekla, SIJ Acroni

Aktivno 2024 v družbi ŠD SIJ

Nova sezona – novi izzivi. Športno društvo SIJ v leto 2024 vstopa s še boljšim, aktualnejšim in članom prilagojenim letnim programom. V sklopu tekaške sekcije bo to »leto trailov«, saj bodo na programu prireditve kar tri trail preizkušnje, s trasami, primernimi tudi za začetnike. Tudi uveljavljenim tekaškim klasikam, kot so Istrski maraton, Triglav tek in Ljubljanski maraton, se seveda nismo odpovedali. Na željo članov pa smo v letošnji program spet vključili štafetne teke: dva v sklopu prireditev »zunanjih« organizatorjev, enega pa bomo organizirali sami. Nordijska sekcija že tradicionalno odpira sezono letnih aktivnosti društva: v januarju ste se lahko pridružili tečaju teka na smučeh in se preizkusili v biatlonskem streljanju z našo ambasadoriko jeklene volje Petro Majdič. Tudi v programu kolesarske sekcije je nekaj novosti. Bodo pa kolesarji sezono začeli in končali na Obali.

Zastavljeni program je raznolik in ambiciozen. Med kar 22 načrtovanimi prireditvami bo lahko vsak jekleni našel sebi primerne izzive.

PROGRAM 2024

TEK

- 10. Istrski maraton 14. april, Izola
- 17. Poslovni tek trojk 17. maj, Bled
- Kočevsko Outdoor Festival 1. junij, Kočevje
- Štafetni tek trojk ŠD SIJ junij, Ravne na Koroškem
- K24 trail 9., 10. in 11. avgust, Črna na Koroškem
- 12. Triglav tek september, Brdo pri Kranju
- Julian Alps Trail Run 21. september, Kranjska Gora
- Tekoške priprave september in oktober
(organizirana skupinsko vodena tekaška vadba v sodelovanju z OKS)
- 28. Ljubljanski maraton 20. oktober, Ljubljana

KOLESARJENJE

- Gran Fondo Portorose 24. marec, Portorož
- 15. Bike festival Celje 26. maj, Celje
- 43. Maraton Franja 8. in 9. junij, Ljubljana
- 22. Poli maraton junij, Ptuj
- Kolesarska tura ŠD SIJ junij, Ravne na Koroškem
- 22. Krejanov memorial avgust, Prevalje
- 13. Bike festival Portorož 6. oktober, Portorož

NORDIJSKA HOJA

- Tečaj teka na smučeh, biatloško streljanje januar–februar
- Tečaj nordijske hoje pomlad
- 66. pohod Pot ob žici 9.–11. maj, Ljubljana
- 42. Maraton treh src (10 km) 20. maj, Radenci
- Nordijska hoja ŠD SIJ junij, Ravne na Koroškem
- Vinotour (11 km) september, Svečina

5. VIRTUALNI IZZIV ŠD SIJ (tek, kolesarjenje, hoja)

Tudi letos bomo hodili, tekli in kolesarili za dober namen. Združeni pod sloganom **Delamo korake za male junake** bomo prispevali sredstva za otroke v naših lokalnih okoljih.

Izziv je primeren za vsakogar, saj ni tekmovalne narave, prav tako nima niti časovne niti dolžinske omejitve.

SPONZORIRAMO

Ksenija Štrancar,
specialistka za
sponzorstva
in internu
komunikiranje,
SIJ d.d.

Sonce, sneg, smučina ... in sijevci

Člani ŠD SIJ že tradicionalno v januarju in februarju tečemo na smučeh z našo ambasadorko jeklene volje Petro Majdič. Letos nam je sicer preveč pomladno navdahnjen februar stopil snežno doživetje na Rogli, smo pa zato v teku na smučeh toliko bolj uživali v Ratečah in na Pokljuki, kjer smo se lahko preizkusili tudi v biatlonskem streljanju.

Tečaj teka na smučeh s Petro ni le učenje tehnike, ampak tudi prijetno druženje. Ko se vsi zberemo, najprej skupaj spijemo skodelico kave ali čaja. Prijeten pogovor ustvari sproščeno vzdušje in nam omogoči, da se še bolj povežemo med seboj. Petra nam medtem predstavi vse skrivnosti tekaških smuč, od razlike med njimi do izbire popolnih smuč, ko se odločimo za nakup. Podeli z nami svoje dolgoletne izkušnje ter nas navdihuje s svojo energijo in strastjo do teka na smučeh.

Novo znanje, veliko smeha in presežene mejne vrednosti pozitivne energije so rezultat poključkega tečaja teka na smučeh.

V Ratečah nas vsako leto pričakajo sonce in odlično pripravljene »špure«. Po skupnem jutranjem ritualu se najprej ogrejemo, potem pa se požnemo v »špure«. Za nami je še eno čudovito snežno doživetje. Še pridemo!

Z JEKLENO VOLJO DO PARIZA

**Sodeluj v nagradnem natečaju in
odpotuj na olimpijske igre v Pariz.**

Dva sodelavca iz družb Skupine SIJ, ki bosta s svojo kreativnostjo najbolj
prepričala ocenjevalno komisijo, bosta prejela vstopnico za obisk poletnih
olimpijskih iger v Parizu med 30. julijem in 3. avgustom 2024.

**Nagradni natečaj traja do 6. maja 2024.
Za več informacij obiži intranet.**

sij

**JEKLENA
VOLJA**
MIND OF STEEL

**TUDI
SKRB**

ZA NAŠO

PRIHODNOST

JE OLIMPIJSKI

ŠPORT.

Prispevaj svoje
odrabljene vezalke in
jim podari novo življenje.

sij

**JEKLENA
VOLJA**
MIND OF STEEL

SPONZORIRAMO

Ksenija Štrancar,
specialistka za
sponzorstva
in interno
komuniciranje,
SIJ d.d.

Imamo nov olimpijski šport: postani naš sotekmovalec!

V skrbi za našo prihodnost niso vedno potrebni rekordni dosežki, saj lahko že z majhnimi koraki dosegamo velike zmage. Vendar tako kot pri športnih uspehih tudi za trajnostne zmage potrebujemo jekleno voljo. In ekipnega duha. Za še eno uspešno olimpijsko zgodbo.

Na pobudo našega dolgoletnega partnerja Olimpijskega komiteja Slovenije - Združenja športnih zvez bomo v letu 2024 trajnostna načela vključevali tudi v skupne aktivacije v sklopu olimpijskih iger v Parizu. Tako se je rodila ideja za trajnostno akcijo. Rodil se je novi olimpijski šport: skrb za prihodnost. V tej disciplini lahko tekmujejo prav vsi.

Vezalkam podarjamo novo življenje

Tako kot jekleni odpadki vedno znova predelamo v nove vrste jekel, želimo tudi odpadne vezalke ponovno uporabiti na nov, izviren način. Vezalke se po navadi skupaj z obutvijo znajdejo v smeteh, čeprav bi jih lahko uporabljali dlje kot obutev. So tudi velik izziv za reciklažo, saj so običajno narejene iz materialov, ki vsebujejo težko razgradljivo mikroplastiko.

Zato bomo v naši trajnostni akciji iz odsluženih čevljev rešili vezalke, ki so še v dobri kondiciji, in jim podarili novo življenje: iz njih bomo izdelali trajnostne zapestnice, ki jih bomo oplemenitili s koščkom recikliranega jekla.

Trajnost je ekipni šport

Zmago v tej olimpijski disciplini si bomo zagotovili le s sodelovanjem. Ekipnega duha za trajnostne zmage gradimo sijejci, člani partnerskih športnih klubov in šolarji slovenskih osnovnih šol. Prav vsi v teh mesecih zbiramo odrabljene vezalke, ki jih bodo nato srčni ljudje v varstveno-delovnih centrih preoblikovali v trajnostne zapestnice.

Z zapestnico, ki nosi sporočilo, da je za trajnostne zmage vredno vztrajati, bomo nagradili vse nosilce slovenske bakle, podarili pa jih bomo tudi slovenskim olimpijcem v Parizu.

Iz odrabljenih vezalk, ki so še v dobri kondiciji, bomo izdelali trajnostne zapestnice – priročen opomnik, da vztrajnost prinaša trajnost.

Pomagajte nam rešiti vezalke

Zbiramo vezalke z odsluženih čevljev, da jih bomo ponovno uporabili na nov, izviren način.

Ste že prispevali svoje odrabljene vezalke?

Škatle za zbiranje vezalk ste v svojem delovnem okolju zagotovo že opazili. Rešite vezalke iz odsluženih čevljev in jih oddajte v zbirno škatlo do 17. maja 2024. K zbiranju vezalk povabite tudi družino in prijatelje.

▾ KULTURNA DEDIŠČINA ZA PRIHODNOST

Monika Žvikart,
specialistka za
korporativno
komuniciranje,
SIJ Metal Ravne

Dr. Karla Oder, muzejska
svetnica, Koroški
pokrajinski muzej
Foto: Nika Hölcl Praper

Iz preteklosti železa v prihodnost zelenega jekla

Kustosi muzejev iz jeklarskih središč Ravne na Koroškem, Jesenice in Štore so v sodelovanju s Skupino SIJ in podjetjem Štore Steel povezali preteklost s prihodnostjo in pozornost namenili aktualnim vprašanjem, povezanim s trajnostnim razvojem pri proizvodnji jekla in jeklenih izdelkov. Nastala je medinstitucionalna razstava Jeklo za zeleno prihodnost.

Razstava Jeklo za zeleno prihodnost ponuja zanimiv vpogled v jeklarsko preteklost, sedanost, pa tudi prihodnost. Skupaj so jo pripravili kustosi dr. Karla Oder iz Koroškega pokrajinskega muzeja, dr. Marko Mugerli iz Gornjesavskega muzeja Jesenice in Slavica Glavan iz Železarskega muzeja Štore. Pri pripravi dela razstave, ki prikazuje sedanost, pa so sodelovali strokovnjaki iz družb Skupine SIJ – SIJ Metala Ravne in SIJ Acronija ter družbe Štore Steel.

Od železa do jekla za zeleno prihodnost

Jeklo – zlitina železa in ogljika, z dodanimi legirnimi elementi – je na razstavi predstavljeno kot eden najbolj razširjenih in najbolj uporabnih materialov na svetu, brez katerega si življenja danes sploh ne znamo predstavljati. Današnja proizvodnja zelenega jekla izhaja iz tradicije znanj in veščin, varnega dela in varovanja okolja, inovacij in tehnološkega posodabljanja, recikliranja surovin, optimiziranja in avtomatiziranja proizvodnje ter temelji na družbeni odgovornosti jeklarskih podjetij.

V delu razstave, ki se osredotoča na sedanost in prihodnost, so poudarjeni trajnostni vidiki proizvodnje in razvoja jekla v treh jeklarskih družbah v Sloveniji: v SIJ Metalu Ravne in SIJ Acroniju iz Skupine SIJ ter v družbi Štore Steel. V sodobnih reciklažnih jeklarnah po načelu krožnega gospodarstva z inovativnimi tehnologijami razvijajo jekla za zeleni preboj, s katerimi so partnerji za zeleni prehod Evrope. Posebne jeklene vezi pa z vzpostavljanjem zaupanja in razvijanjem partnerstva ter z vključevanjem v trajnostne projekte tejejo tudi z lokalno skupnostjo.

Razstava Jeklo za zeleno prihodnost povezuje preteklost izdelave železa z razvojem jekel za zeleno prihodnost.

Razstavo Jeklo za zeleno prihodnost je odprl svetovalec glavnega direktorja SIJ Metala Ravne Borut Urnaut. Poleg njega stojijo kustosi razstave (od leve) dr. Karla Oder, dr. Marko Mugerli in Slavica Glavan.

Veseli smo, da tokratna razstava ne samo ozavešča o pomenu trajnostnega razvoja, temveč tudi izpostavlja dosežke in potenciale, ki jih prinašajo okolju prijazne tehnologije in izdelki za oblikovanje zelenega jutri. Med njimi je na primer tudi jeklo, ki smo ga v SIJ Metalu Ravne razvili za jedro največjega fuzijskega reaktorja na svetu, ITER, trenutno enega najbolj ambicioznih, najzahtevnejših in najdražjih svetovnih projektov, namenjenega ustvarjanju neizčrpnih količin čiste energije.

Borut Urnaut, svetovalec glavnega direktorja SIJ Metala Ravne

Razstava je zasnovana kot potujoča, zato je kustosi niso napolnili z veliko muzejskimi predmeti, ampak so ob vsaki postavitvi omogočili del unikatnosti na način, da bo vsak muzej, ki bo gostil razstavo, dodal svoje predmete. Na Ravnah so muzealci tovarniško okolje k razstavi pripeljali z jeklenimi palicami SIJ Metala Ravne, s fotografijami, ki jim jih je nedavno podarila družba SIJ Ravne Systems, in delovno obleko zaposlenih.

Ob razstavi je izšel katalog, v katerem so ob uvodniku objavljena besedila in fotografije z razstave.

Vabimo vas, da si zanimivo razstavo ogledate v Železarskem muzeju Štore. Predvidoma jeseni pa bo na ogled tudi v Gornjesavskem muzeju na Jesenicah.

OHRANJAMO KULTURNO DEDIŠČINO

Luka Novak, inženir strojništva, asistent vodje obrata, SIJ Acroni
Foto: arhiv družb SIJ Acroni in ŽJ ter Körner Jörg

Stara lokomotiva v novi preobleki

V družbi SIJ Acroni smo restavrirali eno zadnjih ozkotirnih električnih lokomotiv, ki so obratovale v naši družbi, prej pa še v Železarni Jesenice (ŽJ) in Kranjski industrijski družbi (KID). Lokomotiva OE-VI je za nas posebno pomembna, saj je plod znanja in izkušenj lastnih strokovnjakov, ki so jo izdelali v lokomotivskih delavnicah ŽJ daljnega leta 1950, in sicer po vzoru sestrške lokomotive OE-II.

Skozi bogato zgodovino družbe SIJ Acroni se je zvrstilo pet ozkotirnih električnih lokomotiv, ki so bile označene s črkovnimi oznakami E (elektro) oziroma kasneje OE (ozkotirna in elektro) ter rimskimi števkami I–VI (E-III je tudi nosila oznako E, čeprav je bilo to normalnotirno električno samohodno dvigalo). Delovale so na enosmerni tok napetosti 550 V, vozile pa po ozkotirnem tovarniškem omrežju širine 760 mm. Lokomotivo OE-II, po vzoru katere je bila izdelana naša lokomotiva OE-VI, sta leta 1932 dobavili avstrijski podjetji ELIN (električni del) in Carl Goldeband (mehanika).

Pogled v preteklost

Jesenice so dobile tirno povezavo s svetom oziroma drugimi deli Avstro-Ogrske (A-O) 14. decembra 1870. Za takratno KID, ki jo je pestila kriza zaradi zastarele tehnologije proizvodnje jekla ter naprednejše (in cenejše) konkurence, je to pomenilo veliko olajšanje, saj je prineslo znižanje stroškov dostave surovin in širšo bero kupcev.

Junija 1906 so odprli bohinjski predor, omogočil je zvezo Jesenic z Gorico in Trstom (v Škednju je imela KID plavž za proizvodnjo grodlja), tisti čas najpomembnejšim pristaniščem avstro-ogrske monarhije. Septembra istega leta so v uporabo predali še železniški predor skozi Karavanke, s čimer so postale Jesenice neposredno povezane še z Beljakom in s tem s severom dežel takratne skupne države.

Tovarna se je na jeseniško postajo priklopila s tirom normalne širine (1.435 mm) v času izgradnje nove Siemens-Martinove (SM) jeklarne leta 1889. Tir so uporabljali za dovoz surovin (najprej za izgradnjo novih obratov, nato za proizvodnjo v njih) in odvoz končnih izdelkov. Večina medobratnega transporta pa je potekala po ozkem tiru. Za tirno širino so izbrali takrat v Avstro-Ogrski in Jugoslaviji najbolj razširjeno vrsto razmaka 760 mm. Leta 1901 je železarna imela že 3.598 m ozkega tira.

Kot vlečno silo za tovarniške vagoni in vozove so najprej uporabljali skopljeno govejo živino z

Lokomotiva OE-VI med obnovo v delavnici vzdrževanja Jeklarne, SIJ Acroni

Lokomotiva OE-VI nekoč: prevoz ponovce z grodljem iz obrata Plavž v Martinarno ...

... in lokomotiva OE-VI na ozkotirni progi pred obratom Plavž (28. avgusta 1982)

dopregami pred večjimi klanci, leta 1905 pa je KID od gradbincev bohinjskega železniškega predora odkupila prvo ozkotirno bencinsko lokomotivo, izdelek podjetja Motoren Fabrik Oberhausen AG. Leta 1905 je KID zaradi potreb po prevozih med talilniškimi in livarskimi obrati na Jesenicah ter valjarno na Javorniku zgradila ozkotirno progo, leta 1906 so jo tudi elektrificirali. Istega leta so kupili tudi prvo električno lokomotivo E-I (A. E. G. Union Elektrizitäts-Gesellschaft Wien), obratovalno dovoljenje je pridobila 24. oktobra 1906. Prvo ozkotirno parno lokomotivo je podjetje kupilo leta 1907 (Krauss Linz, Nr. 5670), dobila pa je oznako III (kasneje v ŽJ pa O-I).

Rojstvo lokomotive OE-VI

Tovarniške elektrolokomotive so vzdrževali v delavnici elektrolokomotiv na Javorniku (na Jesenicah so se v tem času ukvarjali s parnimi in dizelskimi lokomotivami). Tam so opravljali vsa glavna šestletna revizijska popravila, triletna glavna popravila in letna periodična popravila. Popravilo vagonov in tirnih vozov je izvajala namenska vozovna delavnica, v kateri je bilo leta 1960 zaposlenih naslednje število sodelavcev: delovodja, 15 ključavničarjev, 4 kovači, 4 varilci, 6 tesarjev, 5 vozovnih mazačev in vozovni nadzornik. Tistega leta je imela ŽJ – kar se tiče samo ozkega tira – 5 električnih lokomotiv, 8 parnih lokomotiv, 749 ozkotirnih vagonov, 17,5 km ozkega tira ter kar 174 kretnic.

Javorniška delavnica je bila za lokomotivo OE-VI pomembna, nekakšno rojstno mesto. V njej

so vzdrževalci železniškega oddelka (s pomočjo jeseniške konstrukcijske ter mehanične delavnice) izdelali konstrukcijsko izboljšan duplikat vozne šasije in karoserije lokomotive OE-II iz leta 1932, za električni del pa so uporabili elektromotorje in kontroler z enega od odpisanih ljubljanskih tramvajev, tako imenovanih »abazianerjev« (te tramvaje je ljubljansko podjetje Cestna električna železnica odkupilo leta 1933 od likvidirane tramvajske družbe Matulji – Opatija – Lovran).

Z izgradnjo lokomotive OE-VI so jeseniški železarji ponovno dokazali visok nivo znanja in sposobnosti za tovrstne »specialne« projekte (teh sicer ni bilo malo, sploh na področju parne vleke, kjer so izvedli veliko predelav in izboljšav opreme, inovacij in sploh markantnih predelav kurjenih parnih lokomotiv v akumulatorske parne lokomotive brez ognja ...), ki so običajno rezervirani za namensko opremljena proizvodna podjetja železniških vozil. Tu je treba omeniti še, da se kakršne koli elektrolokomotive (tu so izvzeti tramvaji, ki so jih v Ljubljani izdelovali v letih 1939 in 1940 po načrtih prof. Feliksa Lobeta in kasneje, leta 1947, po načrtih inženirja Dušana Krapeža) standardne tirne širine v Sloveniji in Jugoslaviji serijsko niso izdelovale vse do švedske licence ASEA zagrebškemu Končarju v sredini šestdesetih let, ko je nastala elektrolokomotiva za izmenični tok napetosti 25 kV – serija JŽ 441. Prej so elektrolokomotive dobivali iz uvoza ali pa so ostale pri nas po koncu druge svetovne vojne.

Lokomotiva OE-VI je od leta 1950 do leta 1974 obratovala na tovarniški ozkotirni progi Jesenice–Javornik, po kateri je prevažala gredice iz Siemens-Martinove jeklarne na valjanje v težko valjarno. Drugega aprila 1974 so ozkotirno železniško povezavo z Javornikom ukinili, zato so nekaj tam delujočih lokomotiv odstranili iz uporabe v prometu ŽJ, lokomotivama OE-II in OE-VI pa so odstranili pantografe (odjemnike toka) in ju predelali na baterijski pogon; na tak način sta nato na relaciji od Plavža do Siemens-Martinove jeklarne za prevoz ponovce s tekočim grodljem obratovali do ukinitve ozkotirne proge v ŽJ, tj. do 19. aprila 1988.

V spomin prihodnjim generacijam

V SIJ Acroniju smo se odločili lokomotivo OE-VI obnoviti zaradi njenega posebnega pomena – kot dokaz dragocenega znanja in sposobnosti lastnih strokovnjakov. Stara lokomotiva v moderni preobleki stoji danes pred obratom PDP oziroma nekdanjo valjarno Javornik, kjer je nekoč opravila večino svojega službenega staža. Danes na istem mestu sedanjim in prihodnjim generacijam sodelavcev prinaša dragoceno sporočilo, da cenimo znanje, inovativno naravnost in tehnični napredek tako nekdanjih generacij kot tudi sedanjih in prihodnjih.

V številkah:

Največja hitrost:
25 km/h

Moč motorjev pri hitrosti 18,3 km/h:
90 kW

Napetost električnega voda: 550 V

Dolžina preko odbijačev: 5.060 mm

Višina z zloženim tokoodjemalcem:
3.880 mm

Premer koles:
Ø 800 mm

Službena teža:
10.870 kg

SKOVANO ZA ODKLOP

Andrej Brumen - Dejde,
SIJ Metal Ravne
Aforistično šaržo »na veliko« pa je Dejde naložil na
<https://www.facebook.com/andrej.brumen.3>.

Aforistična šarža

Politik je nadgradnja kameleona, saj poleg barve menja tudi smeri.

Ne popuščaj, da ne boš popušil.

Poštenjaki so izmečki družbe.

Direktni jezik pogosto pripelje do kakšnega direkta.

Moški, ki so copate, po navadi niso natikači.

Modrujemo

Če veš, kako biti zadovoljen, si bogat.
– LAO CE

Če meniš, da so pustolovščine nevarne,
preizkusi navado – ta je smrtonosna.
– PAULO COELHO

Modrecu je vsaka dežela primerna za nastanitev;
ves svet je dežela njegove duše.
– PITAGORA

Z vsakim iskrenim prijateljstvom utrdimo temelje,
na katerih počiva mir celotnega sveta.
– MAHATMA GANDHI

Če zapreš vrata vsem zmotam,
bo tudi resnica ostala zunaj.
– NEZNAJ

Sudoku

4								
						9	6	
6	8			3				
					1		3	5
8		5				1	2	
				9				
		6			9		5	
		7	2				1	
2	1					3	6	

2	1	8	7	5	4	3	6	9
9	6	7	2	6	3	8	1	4
3	4	6	1	8	9	7	5	2
1	2	3	5	9	7	6	4	8
8	9	5	3	4	6	1	2	7
7	6	4	8	2	1	9	3	5
6	8	2	9	3	5	4	7	1
5	3	1	4	7	8	2	9	6
4	7	9	6	1	2	5	8	3

Smeh je pol jabolka

Vir: www.vicmaher.si

NI SE KVALIFICIRAL

Mlada športnica se poroča. Župnik se približa elegantno oblečenemu moškemu, ki stoji pred cerkvijo, in ga vpraša: »Vi ste pa najbrž ženin?«
»Žal ne,« odgovori ta. »Izpadel sem že v predtekovanju.«

VELIKO GOVORIL, POVEDAL NIČ

Kmetica vpraša sina: »Kaj je rekel oče, ko je padel v gnojno jamo?«
»Ali naj izpustim vse grde besede, ki jih je izrekel?«
»Seveda.«
»Potem pa ni rekel nič!«

DOLGA KAVA

Žena pride zelo pozno domov. Mož ji jezno pravi: »Pa ja ne boš menda rekla, da je srečanje ob kavici trajalo do sedaj?«
»Je! Vsakokrat, ko je katera odšla, so jo druge tako opravljale, da si nisem upala oditi!«

INDUSTRIJA 5.0

»Jaka, kakšen poklic ima tvoj oče?«
»Zaposlen je v industriji prihodnosti.«
»Resno? Kaj pa počne?«
»Tiska koledarje!«

↘ KRIŽARIMO PO MOŽGANIH

Izžrebanci nagradne križanke v reviji SIJ 4 iz decembra 2023, katere geslo je bilo **ZAVEZANI K NAPREDKU**, so:

- Brigita Paar, SIJ Ravne Systems
- Žiga Mavsar, SIJ Acroni
- Primož Delopst, SIJ Metal Ravne

Nagrajenci bodo prejeli večnamensko športno ovratno ruto in jekleno kazalko za knjigo. Katero geslo smo izbrali v prvi letošnji številki?

Trajnostno naravnani sodelavci Skupine SIJ, prosimo vas, da rešeno križanko skenirate/fotografirate in pošljete po e-pošti na naslov anja.potocnik@sij.si (tudi po pošti poslano križanke na naslov: Uredništvo revije SIJ, Anja Potočnik, Gerbičeva 98, 1000 Ljubljana, bomo še sprejemali) najkasneje **do 24. aprila 2024**. Tri izžrebance bomo nagradili, prejeli bodo praktično nagrado.

AVTOR: DRAGO RONNER.	PREDSTAVNIK DA-DAIZMA	ČUDEŽNO ZDRAVILO, ZVAREK	HITRO HLAPLJIV TEKOČ BOJNI STRUP	SLOVENSKA PESNICA (MAJDA)	OBRAZ, PODOBA, POSTAVA	PREBIVALEC ESTONIJE	ANOREKSIJA JE MOTNJA HRANJENJA.	ZAČETEK GESLA	ŽAMETU PODOBNA TKANINA	POLJSKI PESNIK (STANISLAW JERZY)	GOSTLJATA PRIKUHA JEDEM	SPELA PRETNAR	NEMAREN CLOVEK	VRTNA RASTLINA, PERUNIKA	KANADSKA PEVKVA DION	ZVEZNA DRŽAVA V MJANMARU
NASELJE V POSOČJU							PUHLICA, FRAZA									
KANADSKA PEVKE MORISSETTE							NEMŠKI DIRIGENT (OTTO) PEVEC NABER									
USLUŽBENKA, KI VODI PODJETJE												IGRALKA IN PESNICA KACIČ ZBOR LAIKOV				
GORSKI REŠEVALNI COLN				VOJAK REDNE VOJSKE IZ DOMAČINOV V V. AFRIKI	MESTO V SREDNJI DALMACIJI					UMETNIK IZ ANTIKE JAMAJSKA GLASBA						
MESTO V ZGORNJEM EGIPTU					BIVALJIŠČE UMRЛИH SESTAVINA POPROVE METE			REKA V NEMČIJI MESNA, ŽIVO RDEČA BARVA						ZNAK ZA NATRIJ BENESKA PLEMISKA RODBINA		
KEMIJSKI ZNAK ZA SILICIJ			SMERNI KAZALEC LUKA NA JUGU NORVEŠKE								BREZBARVEN, VNETHJIV OGLJIKOVODIK					
MAJHEN TRAK							OSEBNI ZAI MEK LITINA ZA OSI				OGNENIK NA HAVAJIH (MAUNA) VULKANIZIRANI KAVČUK				HRVAŠKI ČELIST (ANTONIO)	OPIS BOJNEGA POHODA
KLEMPERER JE NEMŠKI DIRIGENT.	ROČNA ŽAGA Z ROČAJEM NA ENI STRANI	NORDIJSKA BOGINJA MORJA MOTNJA HRANJENJA				PRIPADNIK ANTIČNEGA PLEMENA OSKOV V ITALIJI				GAŽENJE ŽENSKA IZ TUJE DEŽELE						
ODISEJEV OČE V GRŠKI MITOLOGIJI						PRAVNI AKT ORGANIZACIJE STIK DVEH PLOSKEV							DEL TEDNA KRAJNAD VIPAVSKO DOLINO			
NAJVEČJA TIROLSKA REKA				MAKEDONSKO KOLO OSNOVNA MERA				MOČNA ŽGANA PIJAČA PRIPADNICA AVAROV				PAS, PREDEL				
NADALJEVANJE IN KONEC GESLA												JADRANSKI OTOK NEKD. ČEŠKI SM. SKAKAL. (JAROSLAV)				
SOSED IRAKA					ZASILNO ZAVETIŠČE NA PROSTEM						STANJE BREZ PREPIROV PRAMEN, SNOPI					
DEL OBRAZA NAD OČMI					IZBRANA DRUŽBA		IGRALKA BURGER ATENSKI ZAKONODAJALEC						PODLOŽNIŠKO DELO V FEVDALIZMU	ROBERT ZEMECKIS MOČVIRSKA PTICA		
JANKO KERSNIK								MESTO V JEMNU	PODELITEV KAKE PRAVICE BREZOBLIČNA GMOTA							
PRIPRAVA ZA ISKANJE ČESA							GL. MESTO UGANDE REKA V GRČIJI, EVROTAS								KOŠARKAR MURIĆ	STAROKITAJSKA OSNOVNA UTEŽNA ENOTA
ODŽAGAN KOS DEBLA, HĹOD				HOMERJEVA JUNASKA PESNITEV KLAVDIJ TUTTA							DEL ROKE TINA TURNER					
IZMETAČ NABOJEV PRI PUŠKI								VODNA PREGRAĐA IZ KOLOV								
NEKDANJI ITALJANSKI KOLESAR (MARCO)								PERJE PRI REPI, KORENJU				MOJZESOV BRAT				

